

KUR OYUNU BOZULDU DÖVİZDE YÖN AŞAĞI

Seçim öncesi döviz kurlarını yükseltme çabaları Merkez Bankası'nın aldığı yeni önlemlerle boşa çıktı. Manulife Stratejisti Richard Segal "Doların yılı 5.30-5.35 TL seviyelerinden kapatmasını bekliyorum" dedi.

ABD'li JP Morgan'ın başını çektiği bazı kurumların cuma günü doları yükseltme çabaları Merkez Bankası'nın önlemleriyle boşa çıktı. Haftalık repo ve döviz depo ihalelerine ara verilmesi ve döviz karşılığı TL swap piyasasında vadeli gelmemiş toplam swap satış sınırının yüzde 10'dan 20'ye çıkarılmasıyla cuma günü 5.85 TL sınırına dayanan dolar dün 5.30 TL'ye kadar geriledi. Yabancı bankaların TL elde etmek için kullandığı Londra swap piyasasında azalan TL likiditesi

nedeniyle faizler yükseldi ve yabancıların oyunu bozuldu.

TBB: İDDİALAR GERÇEK DİŞİ

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Başkanı Hüseyin Aydın, Türk bankalarının yurtdışındaki bankalara likidite vermediği, para

Hüseyin Aydın

SWAP İŞLEMİ NEDİR?

BASİT tanımıyla takas anlamına gelen swap işlemi Türkiye'de döviz almak isteyenlerin TL borçlanarak bunu gerçekleştirmesini sağlayan bir bankacılık işlemidir.

takası yapmadığı iddiasını yalanladı. Aydın, "Swap işlemlerinde faizin yükselme nedeni yurtdışı yatırımcıların döviz almak için TL bulamamasıdır. Yanlış hesap yapanların yanlışlarından dönmelerini tavsiye ediyoruz" dedi. Manulife Gelişen Piyasalar Kıdemli Stratejisti Richard Segal ise seçimden sonra normalleşme beklediğini, doların yılı 5.30-5.35 TL seviyelerinden kapatabileceğini söyledi.

Rekabetçi seviyenin avantajını görüyoruz

MERKEZ'in aldığı önlemlere iş dünyası da destek verdi. İTO Başkanı Şekib Avdagiç, "TCMB'nin ana görevi fiyat istikrarını sağlamak. Enflasyonla mücadele hepimizin ana gündemidir. Ancak bunu yaparken, piyasadaki dinamikleri yavaşlatmamak gerek. İç talebi kısacak, kredi kanallarını daraltacak politikalar ekonominin nabzını olumsuz etkiler. Kurda geçmiş yıllara göre gelişen rekabetçi seviyenin avantajını göttükçe daha iyi hissediyoruz" yorumunu yaptı.

Pozitif tablo sürecektir

DEİK Başkanı **Nail Olpak**: "Merkez, yerinde müdahaleleriyle finansal istikrarı korumayı başardı. Başta TL'nin değerini koruyarak kısa vadede ortaya koyduğu pozitif tabloyu orta vadede sürdüreceğine inanıyoruz."

NAIL OLPAK

ORHAN AYDIN

Yatırımın önünü açar

ASKON Başkanı Orhan Aydın: "Dengeleme sürecinin ardından gelecek pozitif yönde rakamsal değerler sonrası Merkez'in üretime yönelik yatırımların önünü açmak için gerekli kararlara imza atacağından şüphemiz yok."

KADINLARIN BAŞARISINDA ERDOĞAN ETKİSİ

AKŞAM
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 04.03.2019
Sayfa: 5
Tiraj: 308868
StxCm: 22

1/1

Laura Gök

Kadınların başarısında Erdoğan etkisi

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-Bangladeş **İş Konseyi** Başkanı Laura Gök, "Türkiye'de kadınların iş dünyasında önünü açan ve onların belirgin hale getiren en önemli sebeplerden biri Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çabalarıdır. Başarılı ve zeki bir kadın olan hanımefendi Emine Erdoğan'ın da büyük etkisi söz konusu" dedi.

ÖNCELİK PROJELER

Gök, erkeklerin eşlerine iş hayatında da güvenmesi ve onları desteklemesi gerektiğini söyledi. İş dünyasına girmek isteyen kadınlar için tavsiyelerde bulunan Gök, önceliğin proje ve yol haritası olduğunu vurguladı.

AKŞAM
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 27.03.2019
Sayfa: 1
Tiraj: 308868
StxCm: 171

1/2

Seçimden sonra sıra reformlarda

İş dünyası, 31 Mart'tan sonra ekonomide hedeflenen yapısal reformların hayata geçirileceği bir dönem olacağı görüşünde:

Nail
Olpak

Erdal
Bahçivan

Orhan
Aydın

- **NAİL OLPAK (DEİK):** Stratejik önemi yüksek bir süreç olacak.
- **ORHAN AYDIN (ASKON):** İstikrar ve güven konusunda önceliğimiz aynı.
- **ERDAL BAHÇIVAN (İSO):** Temel sorunlara kalıcı çözümler üretilecek bir süreç olmalı. » SAYFA 5'TE

İş dünyası, seçimden sonra başlayacak 'reform dönemi'ne odaklandı:

BÜYÜME HIZLANACAK KIRILGANLIK BİTECEK

İş dünyası 31 Mart'tan sonraki seçimsiz 4.5 yılı reformların hayata geçeceği bir 'fırsatlar dönemi' olarak değerlendiriyor. Buna göre, ekonomi şoklara dayanıklı yeni bir yapıya kavuşacak ve büyüme hız kesmeden sürecek.

İhracat atağıyla en doğru yere istikrar çıpasını atarız

İSTANBUL Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdağış ise, yapısal reformların, yerli ve milli üretimle yerli teknoloji ve buluşları hızlandıracak, sanayiye güçlendirecek, ihracatı artıracak nitelikte olması gerektiğini vurguladı. Avdağış, şöyle konuştu: "Bu dönüşüm fırsatını tıpkı 2002'deki bir anlayışla

Şekib Avdağış

kullanabilirsek inanıyorum ki, Türkiye yeniden küresel büyümenin öncüleri arasına girecek. Ekonomi, seçimsiz dönemin hemen başında uygulayacağı yapısal reformlar ve katma değerli ihracat atağıyla en doğru yere istikrar çıpasını atacaktır. Seçimsiz dönem, ekonomiye daha fazla yoğunlaşacağımız anlamına geliyor."

Çok değerli bir fırsat dönemi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan ise, "Bu dönemin, reformlar için çok değerli bir fırsat dönemi olduğuna inanıyorum" dedi. Bahçıvan, bu dönemin ekonominin temel sorunlarına kalıcı çözümler üretilecek bir süreç olarak kullanılması gerektiğini, sanayiciler olarak bu ortamın üretim, teknoloji, eğitim odaklı bir yapısal dönüşüm dönemi olarak değerlendirileceğini ümit ettiklerini söyledi.

Erdal Bahçıvan

İş dünyası temsilcileri, 31 Mart'taki yerel seçimlerin ardından başlayacak 4.5 yıllık seçimsiz sürecin reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını, söz konusu reformlar sayesinde Türk ekonomisinin büyüme ivmesini sürdüreceğini ve kırılganlıktan uzaklaşacağını belirtiyor. İş dünyası, Başkan Recep Tayyip Erdoğan'ın, "31 Mart'ın ardından önümüzde 4.5 yıllık bir icraat dönemi olacak. Bu dönemi en verimli şekilde kullanarak yeniden reform gündemimizi hayata geçirmekte kararlıyız" şeklindeki sözlerini değerlendirdi.

ADIM ADIM HAYATA GEÇECEK

Üç Ekonomik İlişkiler Kurulu (ÜİK) Başkanı **Nail Olpak**, Türkiye'nin, 31 Mart'ın ardından reformların hızlanacağı önemli bir dönüşüm süreci yaşayacağını söyledi. Olpak, bu dönemin, YEP çerçevesinde planlanan tüm ekonomik reformların adım adım hayata geçeceği stratejik önemi yüksek bir süreç olacağını vurguladı. Olpak, yapısal reformların ekonomiye katacağı pozitif ivmeyle, ülkenin dünyada yaşanan ekonomik yavaşlamalardan en az şekilde etkilenmesi ve sürdürülebilir büyümeyi hız kesmeden devam ettirebilmesi için kırılganlıktan uzak ve şoklara dayanıklı yeni bir yapıya kavuşacağını düşündüklerini ifade etti.

DAHA GÜVENLİ TİCARET İMKANI

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın da, şunları kaydetti: "Döviz kurunda yaşanan dalgalanmanın kontrol altına alınması, fiyatlardaki oynaklığı sabitleyip tükürarımıza daha güvenli ticaret yapma imkanı sağlayacaktır. Enflasyonun tek hanelere çekilmesi de, piyasaları canlandıracak, böylece iş, aş ve büyümeyi gerçekleştirecektir."

CHINESE INVESTMENTS IN TURKEY TO REACH \$6B BY 2021

DAILY SABAH

Tarih: 30.03.2019

HAFTADA 6 GÜN

Sayfa: 1

GAZETE

Tiraj: 25764

ULUSAL

StxCm: 97

2/2

China looks to double investments in Turkey to \$6B by 2021

» **TURKISH** and Chinese businesspeople came together at a seminar in Istanbul on Thursday to discuss ways of increasing bilateral trade and investment. Having enjoyed an upward trend in their bilateral economic ties in recent years, the two countries are committed to further improving current potential, particularly in investment. Namely, China is looking to double its investments in Turkey to \$6 billion by 2021 according to Deng Li, the country's ambassador to Ankara.

There are around 1,000 Chinese companies currently operating in Turkey. They mainly carry their operations in the logistics, electronics, energy, tourism, finance and real estate sectors and are expanding their business and have increased their operations in the country after the launch of the Belt and Road Initiative (BRI).

The multibillion-dollar project was launched by Chinese President Xi Jinping in 2013 to jointly build the Silk Road Economic Belt and the 21st Century Maritime Silk Road and connect China to Central Asia and Europe, an area spanning more than 65 countries.

Addressing the Turkey-China Trade and Investment Seminar on Thursday, Deng said the project has contributed to the development of cooperation in

many areas between Turkey and China. Chinese companies have made some important investments in the infrastructure sector in Turkey in the last couple of years, according to Deng. "China's investment in Turkey currently stands at \$2.8 billion. The number of Chinese personnel in Turkey is around 8,000. The sectors we are interested in for investments are expanding. For instance, a company from our Jiangsu province has just recently invested in a textile factory in Turkey. The exchange of views between China and Turkey on finance, energy and other issues continue. Trade relations between the two countries will develop faster in a short time. One of our main objectives is for the volume of Chinese investments to Turkey to reach \$6 billion by 2021," he added.

As far as tourism goes, China's declaration of 2018 as its Turkey Tourism Year made a significant contribution to the increase in the number of Chinese tourists visiting Turkey last year. As a result, Turkey saw the number of Chinese tourists increase by almost 60 percent to nearly 400,000 last year.

"We aim to double the number of tourists coming from China to Turkey by 2021. That is why, for Chinese tourists to be able to travel comfortably in Tur-

key, we expect the establishment of signboards in Chinese as well as information points," he said.

Also addressing the meeting, Foreign Economic Relations Board (DEREK) / Turkey-China Business Council Chairman Murat Kolbaşı, said the bilateral trade volume between the two countries had reached \$23 billion by the end of 2018. He added: "Some \$20 billion of this is imports, \$3 billion exports. We have a trade deficit of \$17 billion. Turkish companies have to make more exports there to close this gap."

TURKEY, HUAWEI INK PROTOCOL ON SMART CITIES

Meanwhile, a cooperation protocol was signed between Huawei and Turkey's technology park Informatics Valley for smart cities on Friday.

Speaking at the signing ceremony in the industrial province of Kocaeli, Turkey's Industry and Technology Minister Mustafa Varank said this protocol was a significant step for making Turkey a technology base.

"World giants Huawei and Informatics Valley will work together in the frame of Turkey's Technological Research Council's Research & Development (R&D) Laboratory Support Program," Varank said.

Within the scope of cooperation with Huawei, a center will be established for developing technologies in artificial intelligence, big data, "internet of things (IoT)," blockchain and smart mobility fields, the minister noted.

Varank said that Informatics Valley, Turkey's first and biggest thematic technopark, hosts over 50 technology firms.

In the meantime, Huawei, which had a 3.2 percent share in the Turkish market in August 2017, increased this figure to 26.7 percent as of January this year and surpassed U.S. giant Apple to rank second in the market, according to a report in Turkish daily Hürriyet on Friday. The company seeks to increase its share in the Turkish market to 35 percent by the end of 2019, according to Huawei Turkey General Manager Seth Wang.

Speaking to members of the press in Paris, France, where the company launched its new model series P30, Huawei Technologies Consumer Business Group CEO Richard Yu stressed that the company aims to be number one in the Turkish market.

There are 30 countries in the Nordic region and Central and Eastern Europe, including Turkey, said Yu, explaining that Turkey ranks first in the region in terms of market size. **ISTANBUL / DAILY SABAH**

Albayrak: Slowdown reflects temporary situation, growth enters rapid recovery trend

The narrowing in Turkey's economy in the last quarter of 2018 reflects a temporary situation, according to Treasury and Finance Minister Albayrak, who said the worst has been left behind and a rapid recovery trend has begun

CONTINUED FROM PAGE ONE-

» TURKEY has covered considerable distance within the scope of the balancing process the economy has been going through and that is projected in the New Economic Program (NEP), which was announced late September last year.

New strategies, policies, a determined stance and a series of measures the government implemented have found a positive response, increased confidence and brought stabilization in the Turkish markets following the turbulent period in the second half of 2018.

Albayrak remarked that despite the most serious speculative attack in history and the downward trend in the global economy, a situation similar to the one in the years 2001 and 2008 did not occur, adding that the process was successfully overcome in a very short time.

"The fact that the net external demand made a 9.7 percent positive contribution to growth despite the narrowing in the last quarter is an important sign that the balancing process continues as foreseen," Albayrak noted.

He further said they fully believe that the growth will continue in 2019 as "we foresaw in the NEP thanks to the positive developments in the financial markets in the recent period, the downward trend in inflation, improvements in leading indicators, steps taken in access to financing and the mobilization of employment."

Turkey aims to reach an economic growth rate of 2.3 percent this year, 3.5 percent in 2020 and 5 percent by 2021 under its new economic program announced last September. Stressing that Turkey is going through a strong coordination period in economic policies, the minister further noted, "As of April, we will strengthen the process further with the steps we will take on the structural side."

Albayrak also indicated that they will reduce the current account deficit within the scope of the NEP, adding that they will resolutely continue to implement policies that will enhance welfare for the people.

Last week, a group of 15 economists interviewed by Anadolu Agency (AA) forecast a 2.5-percent annual growth for the Turkish economy. Their forecasts hovered between 1.8 percent, the lowest estimate, to 3.3 percent.

Per capita GDP was calculated as TL 45,463 — compared to TL 38,660 in 2017.

When the activities which constitute gross domestic product are ana-

Turkey's GDP at current prices totaled TL 3.7 billion in 2018, a 19.1 percent year-on-year increase.

lyzed; the value added increased by 1.3 percent in the agricultural sector, 1.1 percent in the industry sector and decreased by 1.9 percent in the construction sector, the institute noted.

The total value added of the services sector (wholesale and retail trade, transport, storage, accommodation and food service activities) surged by 5.6 percent in 2018 year-on-year, according to TurkStat.

Official figures revealed that the share of household consumption expenditures in GDP was 57.6 percent last year. "In 2018, the share of government final consumption expenditures in GDP was 14.4 percent, while the share of fixed capital formation was 29.7 percent," the statistical body said.

"According to the previous year's chain-linked volume index, final consumption expenditure by the government increased by 3.6 percent and gross fixed capital formation decreased by 1.7 percent," it added.

In the last quarter of 2018, the country's economy shrank 3 percent year-on-year, while the GDP growth rate was 1.8 percent in the July-September period. "Seasonally and calendar adjusted GDP decreased by 2.4 percent [Q4] compared with the previous quarter [Q3]," the institute noted.

BUSINESSPEOPLE OPTIMISTIC ABOUT 2019

In their evaluations of the growth figures, Turkish businesspeople have said they expect positive developments throughout this year.

"Turkey continues to grow. Although there are problems, we are optimistic about 2019," Nail Olsak, head of Turkey's Foreign Economic Relations Board (DİİEK), was quoted as saying by AA.

He indicated in a written statement that despite narrowing in the last quarter, the positive contribution of net external demand to growth percent was important. Olsak also noted that the decline in current account deficit and inflation thanks to the government measures were a sign of recovery in 2019. "The 3 percent narrowing in the last quarter was a corollary of balancing period in the [Turkish] economy," he added.

On the other hand, Turkish Exporters' Assembly (TİM) Chairman İsmail Gülle said a growth rate of 2.6 percent last year despite attacks on foreign currencies showed that the country had a solid base.

"In our economy, we will reach again strong growth rates due to the balancing period," AA cited Gülle as saying. Abdurrahman Kaan, chairman of

the Independent Industrialists' and Businessmen's Association (MUSİAD), said the Turkish economy will continue to grow in 2019 "slowly but steadily."

"We believe that our country would enter a quick development process due to the new economy system's dynamic structure and past experiences," Kaan added.

Also speaking of the developments, Turkey Macro View Consulting Managing Director İnanç Sözer said that the Turkish economy shrank in the last quarter of 2018 in line with market expectations.

Sözer stated that he predicts that the annual growth could remain negative in the first quarter of 2019, expressing that growth could take a positive trend in the second quarter in line with the government's measures taken since last September and the central bank's tight monetary policy.

He emphasized that economic growth will remain positive in 2019 in a general sense, however, this should be supported by fiscal and monetary policies. Pointing out that the improvement of investors' perception is indispensable in terms of economic activities, Sözer stated that the worst is seen in terms of financial markets and that improvement in the real economy will take some time. ISTANBUL / DAILY SABAH

DAILY SABAH
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 27.03.2019
Sayfa: 1
Tiraj: 25764
StxCm: 192

Post-election period may open way for new reforms

GIVEN that there will be no elections for another four and a half years after the mayoral elections this Sunday, representatives from the business world believe that new reforms could be implemented to speed up Turkish economy's growth. "This period will be an invaluable opportunity for reforms in our economic life," Foreign Economic Relations Board (**DEİK**) President **Nail Olpak** said. **PAGE 5**

DAILY SABAH

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 27.03.2019

Sayfa: 1

Tiraj: 25764

StxCm: 192

2/2

Post-election period ripe with opportunities for increased reforms

After the municipal elections on Sunday, the Turkish public will not go to the ballot box for another four-and-a-half years. This period of opportunity, representatives from the business world advise, should be seized in the best way possible with reforms to fuel Turkey's growth again

Representatives of the leading business organizations emphasize the significance to capitalize on a long no-election period after the March 31 municipal elections to swiftly implement the reforms the investment environment begs for.

» FOLLOWING the March 31st municipal elections, Turkey will not hold any other election for a period of four-and-a-half years. This period is seen as a great opportunity for the implementation of reforms, the leading representatives of the business world reckon, while underlining that these reforms will help the Turkish economy maintain its growth momentum and move away from fragility.

Foreign Economic Relations Board (DEİK) President Nül Ölçak said, in an interview published by Anadolu Agency (AA) yesterday, Turkey will undergo a very important transformation process in which the structural reforms in the economic sphere will accelerate with the strength of political stability following the March 31st local elections. He went on stressing that it will be a process of strategic importance where all economic reforms planned within the framework of the New Economy Program (NEP) – announced in September 2018 – will be implemented step by step.

Ölçak further noted that with positive acceleration to be introduced by the structural reforms to the economy, the country is expected to have a new structure resistant to shocks and far from fragility in order to be least affected by the economic slowdowns in the world and to assure sustainable growth without slowing down.

"It is of great importance for the Turkish economy to create high added value in strategic areas and maintain its growth without being dependent on imports, especially with a production-oriented approach," he continued. "One of the most important advantages of the reforms in the economic field will undoubtedly be their positive contribution to the preservation of the Turkish lira.

We expect that we will be in a position to be able to remain strong against the occasional fluctuations in exchange rates and to give confidence to the international markets at the highest level. In this respect, we believe that the Turkish economy will maintain its growth momentum in the second half of 2019 and will continue in a positive direction."

Also in the same interview, Istanbul Chamber of Industry (ISO) Chairman Erdal Bahçivan also stressed that the consecutive and intense election schedule in the recent years has been an important factor in the delay of the overall structural reforms prioritized for the economy, pointing to the long non-electoral period after the elections on March 31.

"We believe this period will be an invaluable opportunity for reforms in our economic life, which is our most important item. Therefore, we hope that it will not be affected by any short-term political agenda," he added.

Bahçivan said that this valuable period should be used as a process to produce permanent solutions to the fundamental problems of the country's economy, hoping that this environment will make a long-term contribution to the industrialists and that it will be evaluated as a holistic period of structural transformation based on production, technology and education

TURKEY TO LEAD GLOBAL GROWTH AGAIN

Şekib Avcı, Chairman of Istanbul Chamber of Commerce (ITO), stated that President Recep Tayyip Erdoğan's positive stance on reforms means the realization of the hopes and expectations of the business world.

Emphasizing that structural reforms

should accelerate domestic and national production, as well as domestic technologies and inventions, strengthen industry and increase exports, Avcı suggested the government should positively discriminate for the business world and domestic production, protect and develop these resources while developing structural reforms in the meantime.

Avcı argued that the 4.5-year period free from election will be an important opportunity for the transformation of the country. "If we can use this transformation opportunity with the same understanding in 2002, I believe Turkey will once again be one of the pioneers of global growth," Avcı continued. "With its structural reforms to be implemented at the beginning of the 4.5-year non-electoral period and its value-added export attack, the Turkish economy will put the anchor of stability in the right place. This non-electoral period of 4.5 years means that the country's reform schedule will operate in a stable and uninterrupted manner, while we focus more on the economy and evaluate the funds more rationally."

In this process, Turkey's share of the world trade in goods should increase, production should be diversified, and new brands should be created, Avcı noted, highlighting that the reforms should mostly focus on high-tech production. "We need to elude from the import-dependent export structure. The permanent resolution of our current account deficit depends on it. In our foreign trade structure, we must bring out products that are light in weight but heavy in value," he further argued, pointing to the importance of reducing energy costs, developing the investor and entrepreneurial ecosystem, increasing

savings rates and emphasizing vocational education.

MORE DOMESTIC PRODUCTION, MORE EXPORTS

Orhan Aydın, chairman of the Association of Anatolian Businessmen (ASKON), on the other hand, noted that the transition to the Presidential Government System and the economic policies implemented afterward brought stability, and that the environment of stability and trust is very important for the business world, adding President Erdoğan's ideas about raising interest rates, preventing exchange rate fluctuations, bringing down inflation to single digits and raising growth figures are well-known.

"We have the same priorities as the umbrella organizations of the business world. Reduction of the interest rates will bring new investments while resolving unemployment. Controlling the fluctuation in the exchange rate will fix the volatility in prices and enable our traders to trade more safely," he said. "Bringing down inflation to single digits will stimulate the market. Taking radical decisions brings great responsibility and requires a team to work in coordination to implement these decisions. At this point, experience, knowledge, accumulation, and most importantly, stabilization policies need to be introduced."

Aydın also added that the government's key projects in areas such as the defense industry, domestic automobiles, Kanal Istanbul and city hospitals during the period of uninterrupted execution will bring revival to the sectors, while policies that will increase domestic production and exports will be emphasized in the process.

ISTANBUL / DAILY SABAH WITH AA

2/2

İkinci yarısında ise bazı etkinlik olumlu katkıları, finansal piyasalardaki dalga boyunun azalması da katkılarıyla önemli bir toparlanma bekliyoruz. Bu bağlamda 17'li 2019 büyüme tahminimizi koruyoruz.*

ÇİN TÜRKİYE HEDEFLERİNİ İKİYİ KATLADI

DÜNYA

Tarih: 29.03.2019

HAFTADA 6 GÜN

Sayfa: 1

GAZETE

Tiraj: 126891

ULUSAL

StxCm: 168

1/2

Türkiye-Çin ekonomik ilişkilerinde bahar havası esiyor. 11.8 trilyon dolarlık dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in, iki ülke arasındaki ilişkilerin 50'nci yılı olan 2021 için hedefi: 6 milyar dolar yatırım, 800 bin Çinli turist ve ihracatta iki kat büyüme! Dış Ekonomik İlişkiler Konseyi (DEİK), Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu ve Güney-Güney İş Birlikleri Geliştirme Komitesi iş birliğinde "Türkiye-Çin Ticaret ve Yatırım Semineri" düzenlendi. Toplantıda konuşan Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng Li "Türkiye ile özellikle son yıllarda enerji, altyapı ve finans alanlarında büyük başarılarla imza attık" dedi. **EVİRİM KÜÇÜK/10**

ÇİN TÜRKİYE HEDEFLERİNİ İKİYİ KATLADI

DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 29.03.2019
Sayfa: 1
Tiraj: 126891
StxCm: 168

2/2

Çin, Türkiye'deki HEDEFLERİNİ İKİYİ KATLADI

İkili ilişkilerde bahar dönemine girildiği mesajı veren Çin 2021 hedeflerini açıkladı:

- ✓ 6 milyar dolar yatırım
- ✓ 800 bin Çinli turist
- ✓ İhracatta iki kat büyüme

TÜRK ŞİRKETLERE 3 ÖNERİ!

Güney-Güney İlişkileri Geliştirme Komitesi Başkanı Lyu Xinhua, Çinde yapılan yazınışın Türkiye için 3 öneride bulundu:

- **İç ortaklığı bulmak:** Çin serbest bir pazar. Herşeyi Çinli getirip burada satmakla olmaz. Ancak burada faaliyet gösteren Türk firmalar pazarı yakından tanıyan bir iç ortaklığı bulmalı. Ayrıca içtistik göstergelerle bu pazarların en avantajlı şekilde nasıl erişileceğini iyi değerlendirmeli.
- **Marka olma:** Türkiye ticarette açık vermekten kaçınmaz. Daha fazla ürün satmak istiyorsa ürünlerini daha iyi tanıtmak ve markalaştırmalı. Güdaden bir örnek vermek gerekirse dünyanın en büyük Antep fıstığı üreticilerinden biri Türkiye fakat bunu Çinde kaç kişi biliyor.
- **Denizyollarını kullanmak:** Türkiye bulunduğu stratejik coğrafyayı kullanarak Akdeniz ve Çin'i bağlayan denizyolları açılma potansiyeli. Denizyolları daha iyi kullanılması, ihracatın geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Türkiye-Çin ekonomik ilişkilerinde bahar havası esmeye başladı. 11,8 trilyon dolarlık dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin, iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasının 50'nci yılına denk gelen 2021 yılına kadar Türkiye'deki yatırımlarını, ithalatını ve Türkiye'ye gelen Çinli turist sayısını ikiye katlama hedefi koydu. Kıpak ve Yol Projesi'nin kilit noktalarındaki Türkiye'deki yatırımların büyümesini planlayan Çin'in öncelikli sektörleri arasında inşaat-alt yapı, enerji, gıda, sağlık, bankacılık ve finans geliyor.

Dış Ekonomik İlişkiler Komisyonu (DEİK), Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu ve Güney-Güney İlişkileri Geliştirme Komitesi (Council for Promotion South-South Cooperation) işbirliğinde "Türkiye-Çin Ticaret ve Yatırım Semineri" düzenlendi. Seminerde başta teknoloji, elektronik ürünler, inşaat-alt yapı, enerji, gıda, sağlık, bankacılık ve finans, e-ticaret ve kimyevi ürünler sektörlerinde faaliyet gösteren Çinli firmalar ile ikili iş görüşmeler gerçekleştirildi.

Çin'in İstanbul Başkonsolosu Cui Wei, toplantıda yaptığı konuşmada, Türkiye-Çin ticari ilişkilerinde 'bahar' dönemine girildiği mesajı verdi. Kıpak ve Yol Projesi'nde 5 yıldır birlikte ilerlediğini, proje ile son 5 yıldaki toplam ticaret hacminin 100 milyar dolara ulaştığını söyledi. Cui Wei, Kıpak ve Yol Projesi ticari ilişkilerin en

ter seviyeye yükselmesini sağlayacak" dedi.

28 Çinli şirket buluştu

Güney-Güney İlişkileri Geliştirme Komitesi Başkanı Lyu Xinhua da toplantı kapsamında 28 şirket Türkiye'ye getirdiklerini belirterek, son yıllarda özellikle mühendislik projelerinde, karşılıklı yatırımlarla büyük başarıları imza ettiklerini söyledi.

Xinhua, şu değerlendirmelerde bulundu: "Heyetimizdeki firmalar finans, makine, mühendislik, enerji, elektrik, güvenlik, turizm, eğitim, tekstil, kimyevi ürünler ve elektronik ekipmanlar gibi alanlarda faaliyet gösteriyorlar. Şu an Türkiye'deki yatırımlarımızın büyüklüğü 2,8 milyar dolara ulaştığımız durumda. Hedefimiz 2021'de bu hacmi 6 milyar dolara çıkarmak."

Büyükelçi Deng Li: Çince tabakalar kurum

Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng Li de Türkiye ile yakın temasta bulunarak ticaretteki ortak hedeflere yürüttüklerini ve Türkiye'nin 3 milyar dolar olan Çin'e ihracatının 6 milyar dolara çıkarılma hedefi konusunda söyledi ve ekledi:

"Çin olarak Türkiye ile özellikle son yıllarda enerji, alt yapı ve finans alanlarında büyük başarıları imza ettik. Çin olarak ekonomi ve ticarette Türkiye ile olan ilişkilerimizi geliştirmeye kararlıyız. 2021 yılına kadar Çin'den Türkiye'ye gelen turist sayısını da 2 katına çıkarmayı yani 800 bine ulaşmayı bekliyoruz. Bu yüzden Çinli turistlerin Türkiye'de rahatça seyahat edebilmesi için Çince tabakalarla birlikte bilgi noktaları kurulumasını bekliyoruz."

DEİK, Türkiye-Çin İş Komisyonu Başkanı Murat Koşbaşı, Deng Li'nin turizm hedefleriyle ilgili olarak ise "Turizmin gelişimini daha kolay buluyoruz. 2021'de bekledim, turist sayısının 1 milyon 200 bine gelmesini" dedi.

DEİK TÜRK FİRMALARI ŞANGHAY DAKİ İTHALAT FUARINA KATILMALI

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 29.03.2019

Sayfa: 10

Tiraj: 126891

StxCm: 24

1/1

DEİK: Türk firmaları Şanghay'daki ithalat fuarına katılmalı

DEİK/Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı Murat Kolbaşı "Çin, İpek Yolu'nu yeniden hayata geçirirken, pazarını tüm dünyaya açıyor. Türkiye'deki iş insanlarının da bu süreci yakından takip ediyor" diyerek şöyle devam etti: "Türk iş insanları olarak **DEİK** çatısı altında buluşarak Çin özelinde bir **iş konseyi** kurduk. Önümüzde çok ciddi bir pazar fırsatı var. Çin Uluslararası İthalat Fuarı'nın bu yıl ikincisi 5-10 Kasım'da Şanghay'da gerçekleştirilecek. Türk firmalarının bu fuarda yer almasını istiyoruz. Geçtiğimiz yıl fuara cirosu 1 milyar doları bulan 40 firmamızla birlikte gittik. Bu yıl ise 4 bin metrekairelik büyük bir alanda ülkemizi temsil edeceğiz."

DİDEM ERYAR ÜNLÜ -TİCARET DİPLOMASİSİ KADINLARA EMANET

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 08.03.2019

Sayfa: 1

Tiraj: 126891

StxCm: 359

1/2

Ticaret diplomasisi kadınlara emanet

İş dünyasında kadınların topuk sesleri daha güçlü duyuluyor. DEİK'in kadın üyeleri "Vitrin değiliz, işin, icraatın içindeyiz" söylemiyle fark yaratıyorlar

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürütme görevini üstleniyor. Yönetim ve Denetim Kurulu üyelerinin 7'si kadın olan DEİK'in 145 İş Konseyi içinde 16 kadın Konsey Başkanı bulunuyor. Bin 200'den fazla DEİK üyesinin yüzde 10'u kadınlardan oluşuyor. DEİK Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Berna İter, DEİK'in kadın üye-

lerini "Türkiye'nin dünyaya bakan kadınları" olarak tanımlıyor ve "Uluslararası ilişkilerde 'maço' liderler dönemine denge getireceğiz. Vitrin değiliz, işin icraatın içindeyiz. İş dünyasında fark yaratıyoruz. İşimiz ticari diplomasi. Sadece ticaret değil, tüm işbirliği alanlarını kapsayan 360 derecelik bir bakış açısına sahibiz" diyor.

DİDEM ERYAR ÜNLÜ 16

SEÇİMDEN SONRA ACIL REFORM

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 27.03.2019

Sayfa: 1

Tiraj: 126891

StxCm: 52

1/2

İŞ DÜNYASI TEMSİLCİLERİNİN İSTEĞİ:

Seçimden sonra acil reform

31 Mart'taki yerel seçimlerin ardından başlayacak 4.5 yıllık seçimsiz sürecin reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağı belirtiliyor. **DEİK** Başkanı **Nail Olpak**, seçim sonrası dönemin tüm eko-

nomik reformların adım adım hayata geçeceği stratejik önemi yüksek bir süreç olacağını söyledi. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, seçim sonrası dönemin temel sorunlara kalıcı çözümler üretilecek bir dönem olması ge-

rektiğini vurguladı. İTO Başkanı Şekib Avdagiç ise hükümetin yapısal reformları yaparken, iş dünyasına, yerli üretime karşı pozitif ayrımcılık yapması, onu himaye ederek geliştirmesi gerektiğini kaydetti. **/03**

DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 27.03.2019
Sayfa: 1
Tiraj: 126891
StxCm: 52

2/2

İŞ DÜNYASINDAN HÜKÜMETE

'Yerel seçimden sonra reformlara odaklanılsın'

İş dünyası temsilcileri, 31 Mart'taki yerel seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimsiz süreçte reformların hayata geçirilmesini istiyor.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı **Nail Olpak**, seçim sonrasında ekonomik reformların hayata geçeceği stratejik önemi yüksek bir süreç olacağını, yılın ikinci yarısında Türk ekonomisinin pozitif yönde ilerleyeceğini söyledi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Erdal Bahçıvan da seçim sonrası dönemde Türkiye'de nitelikli ve sürdürülebilir bir üretim ekonomisi modelini oluşturulması gerektiğini söyledi.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç ise hükümetin yapısal reformları yaparken, iş dünyası ve yerli üretimi himaye ederek geliştirmesi gerektiğini kaydetti. Avdagiç, 4,5 yıllık seçimsiz dönemin sonunda Türkiye'nin yeniden küresel büyümenin öncüleri arasındaki yerini alacağını söyledi.

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın, gelir dağılımı, bölgeler arası dengesizlik, tarımdaki yerlilik oranı ve fiyat istikrarı gibi öncelikli konular noktasında reform düzeyinde yenilikler beklediklerini ifade etti.

İSTANBUL - AA

● ARZUM YKB MURAT KOLBAŞI'NDAN AİLE ŞİRKETLERİNE ÖNERİ:

Babalar halefini vasiyetine koyabilmeli

Aile İşletmeleri Derneği kurucu üyesi olan Arzum Yönetim Kurulu Başkanı Murat Kolbaşı, birinci neslin ölümünden sonra şirketlerin ayakta kalması için, vasiyette kanuni düzenleme önerisinde bulundu. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a da sunulan öneriye göre başkanlar ömeden önce koltuklarını kime bırakacaklarını vasiyet edebilmeli ve buna itiraz yolu kapalı olmalı. Kolbaşı, "Baba ölünce şirketler kapanıyor. Avukatlarla konu üzerinde çalışıyoruz" dedi.

İYİLİK FABRİKASI

YASEMİN SALİH
yasemin.salih@dunya.com

Türkiye'de 100 yılı devirmiş şirketlerin sayın 100'ü bulmuyor. Bir araştırmada Türkiye'de 64 yıllık şirket olduğu ve bunların en yaygısını 240 yılı devirdiği belirtiliyor. Peki ticaret tarihi insanlık kadar eski olan bu topraklarda kurulan şirketlerin ömrü neden kısa?

Aile İşletmeleri Derneği'nin kurucu üyesi olan Murat Kolbaşı, bu sorunun yanıtını kardeşler arasındaki anlaşmazlıklar olduğunu düşünüyor. Kendisi de bir aile şirketinin patronu olarak bu konuda bazı bukleli önlemler alınması gerektiğine inanıyor. Küçük ev aletleri markası Arzum'un Yönetim Kurulu Başkanlığı'na yürüten Kolbaşı'na göre şirketlerin uzun ömürlü olması için krizler çözülmeli. Kolbaşı, "Üçüncü nesilden dörtlü devir yapabilmek şirketler yoluna kışkırtıcı boyu devam ediyor" diyor. Ancak ne yazık ki Türkiye'de ikinci jenerasyonunda sağ çıkamayan oran yüzde 20'de kalıyor. Kolbaşı'na göre Türkiye'de miras kavgaları ve davalarının önüne geçilebildiğinde daha uzun ömürlü aile şirketlerimiz olacak.

"Bu konu üzerinde çok düşündüm. Avukatlarla da çalıştık, hala da çalışmaya devam ediyoruz. Sorun vasiyet meselesinde" diyen Murat Kolbaşı'nın tespiti şöyle: "Türkiye'de kurucu üye ölünce vasiyeti açılıyor. Kanun şirketlerin, mal varlığının dörtte birini epe, geri kalanı da çocuklara bırakıyor. Burada sorun yok. Gayrimenkullerin kimin olacağı çok önemli değil. Azınlık koltuğu kimin olacağına. Baba vasiyetinde kendisinden sonra şirketlerin başına geçecek çocuğunun belirlenmesi de, mirasın tek tek yazsa da 'gizli haklar' var. Yaşada açılabilir var ve mirasçılar dava açarak vasiyete itiraz ediyorlar. Bu noktada şirket sahipleri kalıyor. Kardeşler anlaşamıyor. Birçok şirket bölünüyor, daha da kötüleşiyor oluyor."

Murat Kolbaşı, medyadan da takip edilen miras davalarının önüne geçilebilmesi için vasiyette belirtilen "üzer-

Kahveden sonra hedefim çorbayı sahiplenmek

Türk kahvesini dünyaya yaymak için Okka'nın geliştirilmesini 4 milyon euro değerinde yaptıklarını belirten Murat Kolbaşı'nın aklında şimdi de Türk mutfağındaki çorba kültürünü tanıtmak var. "Türk kahvesini UNESCO Kültür Mirası arzusuna ulaşmak" diyor Kolbaşı, dünyanın en sağlıklı çorba menüsüne sahip Türk mutfağına bütün ülkelerde tanıtıma hazırlandıklarını ifade ediyor. Diğer ki, "Türk Kahvesinden sonra çorbaya odaklanacağız. Türkiye çorba menüsü en sağlıklı ülke. Hem kültürel zenginlik hem de çok sağlık. Türk kahvesini kutup yıldızımız, arkasından da çorbamız geleceğini planlıyoruz. Bir çorba haritası hazırlanıyor planlıyoruz."

Çin'in en ünlü fotoğraf sergisini Türkiye'ye getireceğim

Murat Kolbaşı'na göre Çin'deki potansiyel Türkiye'de daha fazla görmek, bundan yararlanmak gerekiyor. Bu ülkenin bizi pek de tanımadığını anlatan Kolbaşı, "Çin zenginler. Serati de öyle. Çin koleksiyon yapıyor, dünyanın en büyük müzayecilerinde ciddi müptesi haline geldi. Bunu gözlemledik gelecekte" diyor. Çin'deki geniş çevesini Türkiye'deki sanat camiasıyla buluşturmak için de Contemporary Istanbul'un Çin ile başlattığı uluslararası projeye Arzum olarak destek verdiklerini söylüyor. Çin'deki büyük galerilerin koleksiyonları bu vesileyle İstanbul'da sergileniyor ve büyük ilgi görüyor. Murat Kolbaşı pendi de Hong Kong'daki bir fotoğraf sergisinin sahibi İstanbul'a davet etmiş ve burada bir etkinlik düzenlemek tekliflerini belirtiyor.

yönetim kurulu başkanı, yönetici" gibi halef/bölmüne itirazın yeni bir düzenlemeyle ortadan kaldırılması öneriyor. Diğer ki, "Nasıl devlet arazilerini verimli kullanımı için toplulaştırma yoluna gitti, şirketleri de korumak için böyle bir tedbir alınmalı. Başkan ölümünden önce koltuğunu kime bırakması vasiyetin o bölümü değişmez. Bu kişi aile dışından bir profesyonel olabilir. Hisseler onları, mal varlığı, sahiplik gibi bölümlere miras edilebilir, dava konusu olabilir buna bir itirazın yok ama yönetimin kimde olacağı kısmı hassas. Bu kısmı itiraz yapılmazsa şirketler kuşak sıtarcasında yoluna sorunsuz devam eder."

Konuyla ilgili çalışmaların sürdüğünü belirten Arzum'un Yönetim Ku-

"Bana Çinlilere Türk kahvesi içirmeye çalışan çatlak" deyin

Türkiye'nin en büyük iki markasından birinin Türk kahvesi olduğunu diğerleri lokum" belirten Murat Kolbaşı, Arzum'un yükselme hikayesinde bu markaya sahip çıktığını söylüyor. Türk kahvesini dünyaya yaymak için araştırma yaptıkları dönemde Nespresso'nun iştahı ayrılan Alman müdüründen "Bu kahveyi fircana indirmeden yaygınlaştırmaya" tavsiye aldıklarını ve bunun üzerine Okka'yı tasarlayıp ürettilerini anlatan Kolbaşı, gelinen noktadan memnun: "İhracatın yarısını Okka ile yapıyoruz. Bugün Okka 40 ülkeye ihraç ediyor. Yunanistan'a da satıyoruz çünkü dünyada başka

makine yok. Şimdi Starbucks'ın menüsüne girdi. Türkiye'de 500 şubesi var. Ortadoğu'da da menüsüne koyuyor. Hayalim zincirin 25 bin şubesine Okka satmak."

Çin'in kahve tüketiminde en hızlı yükselen ülke olduğunu dikkat çeken Kolbaşı, bu ülkede sıkı çalışıyor. Çin'in Türkiye'ye, Çin ile ilişkileri Başkanı da olan Kolbaşı, bu ülkede her yıl yüzde 20 artan kahve tüketimi içinde Türk kahvesini yükseltmeyi hedeflediğini vurgulayarak, "Bu yola baş koydum. İstisnalar bana Çinlilere Türk kahvesi içirmeye çalışan çatlak deyin, vazgeçtim. Türk kahvesini Çin'de moda haline getirmek istiyorum" diyor.

ruhu Başkanı, önerisini Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a da gettiğini, İstanbul Ticaret Odası'nda da bu konuda görüşmeler yapıldığını ifade ediyor.

'Yönetim kurulu'na kadın şart'

Murat Kolbaşı, çocukluğundan bu yana şirketin içinde aktif olmuş bir istin. 1963'te Eminönü'nde al-sat yapan ve cirosunun sadece beşte birini Arzum markasından katanan bir şirketken, Kolbaşı'nın yönetime gelmesiyle odağı değişti. Murat Kolbaşı, 1996'da Arzum markalı 16 ürün varken şimdi sayının 250'yi geçtiğini söylüyor. Çalışanların yüzde 40'ının kadın olmasından da büyük mutluluk duyduğunu ekliyor. Peki yönetim kurulu durum nasıl? Kolbaşı'nın verdiği

cevaptan Eminönü yıllarında duruma el koyana kadar pek de iç açıcı olmadığını anlıyoruz. Diğer ki, "Boston'da MBA yapıyordum. Babam ölünce cenazeye geldim ama amcalarım bir daha dönmeme istedi. Ben de kaldım. Eminönü'de yönetim kurulumun tamamı erkekti. Belli arazilerle yemek yee, iş konuşurduk ama hepimiz erkek olduğundan bir noktadan sonra o sohbet ayrı rahat hale geliyordu. Dedim ki bu böyle olmaz. Kurula bir kadın üye dahil ettim. Hem yemek daha ciddi hale geldi hem de verim arttı."

Kolbaşı ailesinin ikinci kuşağında yedi çocuk olduğunu ve her babası bir çocuğun temsil ettiğini belirten Murat Kolbaşı, ırs kuruluunda aileden kimse-

20 YIL ŞARTI GELDİ

YOİKK'in yapısı yeniden belirlendi yilda iki defa toplanacak

Türkiye'nin ekonomik çalkantı yaşadığı dönemde, reel sektör ile kamu kurumları arasında düzenlemeler konusunda teknik çalışma yapmak ve koordinasyon sağlamak amacıyla gayri resmi olarak başlayan, ardından da mevzuatı çıkarılarak idari bir işleyişe büründürülen Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) yeniden şekillendirildi. YOİKK, Adalet, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler, Çevre ve Şehircilik, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Hazine ve Maliye, Ticaret, Sanayi ve Teknoloji, Ulaştırma ve Altyapı bakanları ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı, Yatırım Ofisi Başkanı, **TOBB**, **TİM**, **TÜSİAD**, **YASED**, **MÜSİAD** başkanları ve **DEİK** başkanından oluşacak. Kurul yılda iki kez toplanacak. YOİKK üyelerinin toplantılara şahsen katılımı esas olacak. YOİKK'e katılacak sivil toplum örgütlerinin en az 20 yıllık bir faaliyetinin olması şartı da getirildi.

10 yıla varan vergi muafiyetiyle Sudan, stratejik yatırım fırsatları sunuyor

Sudan ekonomisi uzun yıllardır temelde tarım ve hayvancılığa dayanıyor. Öte yandan sanayi sektörü de gelişim içinde. Güney Sudan'ın bağımsızlığından sonra döviz gelirlerinin artırılması amacıyla başta altın olmak üzere madencilik, tarım ve hayvancılık sektörlerine öncelik verilmeye başlandı. 2018 yılı Kasım ayında Sudan Cumhurbaşkanı Ömer El Beğir başkanlığında gerçekleştirilen Bakanlar Kurulu toplantısında kapsamlı bir ekonomik reform paketi kabul edildi.

ABD, Sudan'a 1997 yılından bu yana uyguladığı ekonomik ve ticari yaptırımları 12 Ekim 2017 tarihinde kaldırdı. Böylece Sudan daha fazla yatırım çekmeye ve ticaret yapmaya başladı. Türkiye, Sudan'a müteahhithlik sektörü başta olmak üzere toplam 1,9 milyar dolarlık proje üretti. Müteahhithlik firmalarımız Sudan'da köprü, altyapı, elektrik üretim santralleri, yol, bina projelerini başarı ile teslim etti.

Sudan, yatırımcılara birçok kolaylık sağlıyor ve 10 yıla varan vergi muafiyetleri sunuyor. Bir Türk şirketi Hartum'da Afrika'nın en büyük kesimhane projesinin yapımını üstlendi ve gerçekleştirdi. Bu yatırıma rağmen Sudan birçok projeye ihtiyaç duyuyor. Sudan'da, başta yol, köprü, konut, baraj, elektrifikasyon, tarım, seracılık, 3 bin su kuyusunun açılması, tekstil fabrikalarının açılması, tekstil makineleri, cam üretimi, kimya, gıda, ziraat ve tarım makineleri gibi alanlarda fırsatlar bulunuyor.

Kalıcı ticaret hacmi oluşması için çalışıyoruz

DEİK/Türkiye-Sudan İş Konseyi olarak, üyelerimizin ikili ilişkilerini artırmaları için Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın belirlediği hedefler doğrultusunda, yalnızca ticaretle değil aynı zamanda insanî, siyasi ve kültürel ilişkilerde de aynı ilkelere benimsenerek, kalıcı bir ticaret ve işbirliği modelini hazırladık. İş Konseyi olarak, sürdürülebilir ve kalıcı ticaret hacminin oluşmasına iki ülke arasında

YÜKSEL GÜLER
DEİK/Türkiye-Sudan İş Konseyi Başkanı

daki ticari heyet ziyaretleri, her iki ülkenin özel sektör temsilcilerinin katılımıyla ortak iş konseyi toplantıları, ikili iş görüşmeleri düzenliyoruz ve aynı zamanda da ülke raporları hazırlıyoruz. Yeni hazırladığımız Sudan ülke raporunu yakın zaman içinde yayınlamayı hedefliyoruz.

Türkiye'de arazi bulamayan tarım yatırımcıları için fırsat

Türkiye'de büyük arazi bulmakta zorlanan tarım sektörü yatırımcıları Sudan'ın geniş ve tarım alanlarını işleyerek hem açık alan tarımını yapma, hem de Türkiye'deki tarım teknolojilerini transfer ederek tarım teknolojilerini yerleştirme, istihdam yaratma konusunda ciddi bir fırsat yakalayabilirler. Tropik meyveler, soya, domates, salatalık bunlardan sadece birkaç tanesi. Hayvan yemi için yetiştirilen ve yılda 12-13 kez hasat edilen sorgum Türkiye ve üçüncü ülkelere ihraç edilebilir. Öte yandan Sudan, su kaynakları açısından da şanslı bir ülke.

Şu anda Sudan'da yapımı devam eden ve tamamlanmak üzere olan en

büyük enerji üretim tesislerinin mühendislik, yapım ve devreye alma işlerini Türk şirketlerinden oluşan bir konsorsiyum yürütüyor. Bu proje Sudan'ın en büyük projeleri arasında yer alıyor. Ayrıca açık alan tarımında ülke iklimine uyumlu protein değeri yüksek ürünleri geliştirmek için kontratlı tarım yapmaya yönelik bazı Türk firmalarının çalışmaları da hızla devam ediyor. Özellikle TİGEM, Sudan'da çok değerli projeler geliştiriyor. Türk ve Sudanlı girişimciler tarım sektörüne has ortaklıklar için olanaklar yaratmaya çalışıyor. Sudan'da toprak sahipleri çok geniş topraklara sahip olmalarına karşın istenilen kalitede ürün üretilmiyor. Bu nedenle Türklerle işbirliği arayışına girdiklerini biliyoruz.

Diğer taraftan Sudan'da Türk müteahhitlerinin geliştirerek üstlenebileceği oldukça büyük hacimli altyapı projeleri mevcut. Bu projelerin hayata geçirilebilmesi için proje geliştirme kabiliyeti olan firmalar, özellikle Afrika'da mevcut finans kaynakları ve fonları harekete geçirerek veya barter yöntemi ile finansman sorununu çözecek modeller geliştirebilir. Ayrıca milyarlarca dolar seviyesinde alt ve üst yapı projelerinin yapımını ve işletmesini üstlenebilirler.

Sudan'a yatırım yapılacak belli başlı sektörler arasında tarım başta olmak üzere, beyaz et besiciliği, soğuk zincir, gıda güvenliği ve bu aktivitelelerin doğuracağı lojistik imkânlarını sayabiliriz. Diğer taraftan Sudan'da ciddi enerji açığı bulunuyor. Bu sebeple de yatırımcı ve girişimcilerimiz, üretim, iletim ve dağıtım altyapısının ihtiyacı karşılamadığından 1 MW'a kadar solar enerji üreten projeler geliştirebilir. Bu solar enerji çiftlikleri kurulduğu bölgenin iletim ve dağıtım dahil, elektrik ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak projelendirilir ve mevzuat uygunluğu için devlet ile altyapı çalışması başlatılabilir.

Türk yatırımcılarımız, savunma sanayi, hastane, su arıtma, okul, iletişim altyapısı gibi altyapı, küçük ve büyükbaş hayvan kesimhane yatırı-

mı, besicilik, süt ve süt ürünleri yatırımı, yumurta üretim ve ticaretini öncelikle düşünebilirler. Ayrıca, Sudan üzerinden üçüncü ülkelere kişisel bakım ürünleri, hazır gıda, diğer tüketici ürünleri, sağlık, elektronik ve tarım ürünlerinin ticareti de önemle üzerinde durulması gereken bir işbirliği ve ihracat kapısı olarak sözedilebilir.

Ticaret hacminin artırılabilmesi için vize sorununun ortadan kaldırılması gerekiyor

Tüm bu ticari ilişkileri geliştirmek, düzenli güvenilir bir ticari ulaşımın olmasıyla mümkün. Özellikle, Türk Hava Yolları'na çok önemli bir görev düşüyor. Türk ve Sudanlı iş dünyası temsilcilerinin Hartum seferlerine duyduğu yoğun talep sebebiyle, uçak tipinin geniş gövdeli uçaklara yükseltilmesi ve sefer sayısının artırılması isteniyor. Bu doğrultuda THY, nisan ayından itibaren Port Sudan'a da sefer düzenlemeyi planlıyor. Öte yandan iki ülke iş dünyamızın önündeki bir diğer engel de vize sorunu. İş dünyamızın daha fazla bir araya gelmesi ve ticaret hacmini artırabilmesi için vize sorununun ortadan kaldırılmasını istiyoruz.

Sudan'ın tüm sanayi ihtiyacını karşılayacak kapasitemiz var

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ikili ticaret hacminin kısa vadede 2 milyar dolara, orta vadede de 10 milyar dolara yükseltilmesine ilişkin olarak belirlediği hedef cesa-ret verici olmakla birlikte, Sudan'ın mevcut şartları gündelik ikili ticaret hacminin 500 milyon dolar seviyesinde kalmasına neden oluyor. Sudan'da özellikle para transferlerinin problemlili olmasının ticaretin gelişmesinin önündeki en büyük engellerden biri. Bu sebeple, bankacılık sisteminin önündeki engellerin kalkması halinde Sudan ile ticaret hacmimiz hızla yükselecek. Türkiye, Sudan'ın ihtiyaç duyduğu sınai malların neredeyse tamamını temin edebilecek donanım ve kapasiteye sahip.

10 YILA VARAN VERGİ MUAFİYETİYLE SUDAN, STRATEJİK YATIRIM FIRSATLARI

DÜNYA EK1

Tarih: 25.03.2019

DÜZENSİZ

Sayfa: 10

GAZETE EK

Tiraj: 126891

ULUSAL

StxCm: 229

2/2

Sudan offers strategic investment opportunities with tax exemption up to 10 years

YÜKSEL GÖLER

TİSK Turkey-Sudan
Business Council Chairman

For many years, Sudan's economy has been based mainly on agriculture and animal husbandry. On the other hand, the industrial sector is also in development. After South Sudan's independence, mining, agriculture and animal husbandry sectors were given priority in order to increase foreign exchange revenues. In November 2016, a comprehensive package of economic reforms was adopted at the meeting of the Council of Ministers headed by Sudanese President Omar al-Bashir.

On October 12, 2017, the United States lifted its economic and commercial sanctions on Sudan it has been imposing since 1992, so Sudan began to attract more investment and trade. Turkey produced a total of 1.9 billion dollar projects, mainly the construction sector to Sudan. Our contracting companies have successfully delivered bridges,

infrastructure, power plants, roads and building projects in Sudan.

Sudan offers many opportunities to investors and offers tax exemptions up to 10 years. A Turkish company undertook the construction of the largest slaughterhouse project in Africa in Khartoum. In addition to these investments, Sudan needs many projects. In Sudan, there are opportunities in areas such as roads, bridges, dwellings, dams, electrification, agriculture, greenhouses, 3,000 water wells, textile factories, glass production, chemistry, food, agriculture and agricultural machinery.

We are working to create a permanent trade volume

As **TİSK** Turkey-Sudan Business Council, to increase our members bilateral relations regarding the goals that President Recep Tayyip Erdogan determine, we have created a permanent trade and cooperation model not only in trade but also in humanitarian, political and cultural relations by adopting

the same principles. As the Business Council, we organize joint business council meetings, bilateral business meetings with the participation of private sector representatives of both countries, and also prepare country reports. We are aiming to publish our newly prepared Sudan country report recently.

Investors in agriculture sector who have difficulties to find large farm lands in Turkey, can capture a significant opportunity for job creation by do open-field agriculture in large lands, as well as the indigenization of technologies of agriculture through technology transfers. Tropical fruits, sesame, soy, tomatoes, cucumbers are just a few of them. Sorghum grown for animal feed and harvested 12-13 times per year can be exported to Turkey and to third countries. On the other hand, Sudan is also a lucky country in terms of water resources. This opportunity can be evaluated very well, and Turkish and Sudanese business people can develop both open field and landless agricultural projects

for third countries. These commercial opportunities in the agricultural sector can be achieved by buying, renting or making partnerships with landowners.

Currently, a consortium of Turkish companies conducts the engineering, construction and commissioning of the largest power generation plants in Sudan. This project is among the largest projects in Sudan. In addition, in order to develop products with high protein value compatible with the climate of the country in open field agriculture, the work of some Turkish companies aiming to make contracted agriculture continues rapidly. Especially TİGEM is developing valuable projects in Sudan. Turkish and Sudanese entrepreneurs are trying to create opportunities for agricultural partnerships. Although landowners in Sudan have very large land, they cannot produce products of the desired quality. Therefore, we know that they are in search of cooperation with the Turkish companies.

SUDAN'IN DOĞAL KAYNAKLARI TÜRKİYE'NİN TEKNOLOJİSİ İLE İYİ BİR SİNERJİ OLUŞTURUR

DÜNYA EK1

Tarih: 25.03.2019

DÜZENSİZ

Sayfa: 1

GAZETE EK

Tiraj: 126891

ULUSAL

StxCm: 376

2/3

Sudan'ın doğal kaynakları Türkiye'nin teknolojisi ile iyi bir sinerji oluşturur

YOUSİF A. T. ELKORDOFANİ
Sudan Ankara Büyükelçisi

Sudan ve Türkiye arasındaki ikili ilişkiler çok eskiye dayanıyor. Biz bu bağlantıları; kültürel, tarihi ve alevi olarak görüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2017 yılı Aralık ayında yaptığı Sudan ziyareti ilişkileri güçlendirdi ve 22 anlaşma imzalandı. Tarım, bankacılık, hayvancılık, altın, petrol gibi alanlarda stratejik işbirliği programı altında anlaşmalara imza atıldı. Bundan önce de iki ülke arasında yaklaşık 50 anlaşma imzalanmış olup, Türkiye Sudan ile en çok anlaş-

ma imzalayan ülkelerden bir tanesi.

Her yıl cumhurbaşkanlarının bir araya gelmesi kararlaştırıldı. Bunlardan birisi Hartum'da birisi de Ankara'da olacak. Bu yıl Nisan ayında ilk olarak bizim cumhurbaşkanımızın Türkiye'ye gelmesi üzerinde mutabık kılındı. Görüşmelerde anlaşmaların devamı, yeni projelerin planı, yeni dönemde neler yapılacağı konuları ele alınacak. İki ülkenin stratejik ortaklığı konuşulacak.

Öte yandan Sudan'da çok fazla işlenmemiş hammadde bulunuyor. Bunların başında; tarım, hayvancılık, altın, petrol ve madencilik geliyor. Su konusunda da ciddi bir potansiyelelimiz var. Türkiye'de ise finansman, teknoloji ve know-how mevcut. Yani iki ülke birbirini tamamlıyor. Her iki ülkenin arasında ticaret ve ekonomik ortaklık anlaşması imzalandı.

Anlaşmalar, iki ülke arasındaki işbirliğine önemli katkı sağlıyor

Yatırım kanunumuz çok fazla özellik içeriyor. Ancak Türkiye ile aramızdaki ikili anlaşmalar, Türk yatırımcılara ekstra teşvik uygulanmasını sağlıyor. Başta gümrük muafiyeti olmak üzere, bu anlaşmalar iki ülke arasındaki işbirliğine önemli katkı sağlıyor. Örneğin, Sudan'da pamuk üretimi yapan Türk girişimciler, bu ürünleri da-

ha rahat ihraç ediyor. Özellikle Recep Tayyip Erdoğan'ın Sudan'a ziyaretinden sonra biz elçilik olarak ekonomik ilişkilerle çok önem veriyoruz. Özel ekonomi bölümü oluşturarak, başına da Birinci Müsteşar ve Büyükelçi Yardımcısı Mohamed Elbahi'yi getirdik. Bu birim için çok büyük bir data hazırladık. 2018 yılında kamu ve özel sektörden çok sayıda karşılıklı heyet geldi gitti. Nisan ayında ise Karma Ekonomik Komisyon oluşturduk. Bunların başında tarım bakanları vardı, şimdi Türkiye'den cumhurbaşkanı yardımcısı ve Sudan'dan ise başbakan başkanlık ediyor.

Türk işinsanları için Sudan'da farklı bölgelerde 780 bin hektar arazi tahsis edildi. Yani burada birçok ürün yetiştirilebilir. Hayvancılık sektörü için ise Türkiye'ye 40 bin hektarlık serbest bölge tahsisati yapıldı. Burada, besiciliğin yanı sıra kesimhane ve deri işleme yerleri de var. Üstelik yem üretimi de gerçekleştirilebiliyor.

KOBİ'ler konusunda KOSGEB'in tecrübelerinden yararlanacağız

Birçok alanda Türk işinsanını Sudan'da görmek istiyoruz. Altın üretimini önemsiyoruz. Ayrıca Maden Tetkik Arama Sudan'da çalışmalarına başladı. Hem altın hem de bakır üretimi yapacak. Aynı şekilde TPAO'nun

Sudan'da petrol üretimine bağlanmasını bekliyoruz. Bunun yanında Ziraat Katılım Bankası bu yıl Nisan ayında bir şube açacak. TIGEM de Türk özel sektörüyle birlikte yatırıma başlayacak. KOBİ'ler konusunda da KOSGEB'in tecrübelerinden yararlanacağız ve özel sektöre kamu arasındaki ilişkiler güçlendirilecek.

Halen iki ülke arasında 500 milyon dolar olan ticaretin, beş yıl sonra 10 milyar dolara çıkması yönünde iki cumhurbaşkanı anlaştı. Yatırımların da aynı şekilde 10 milyar dolara çıkması öngörülüyor. Bu yatırımların artması da doğal olarak ticaret hacmini yükseltecek. Beş yıl içinde Sevakın Adası'nı turistik bir ada haline getirecek. Nisan ayından itibaren THY'nin Sudan'a günlük seferleri ikiye çıkarılacak. Haftada iki gün de Sevakın adasına yakın olduğu için Port Sudan'a uçuş yapılacaktır.

Bu arada savunma sanayii alanında da önemli işbirliği yapılmasını öngörüyoruz. İki ülke arasındaki kültürel ve eğitim ilişkilerini yükseltmek için de YÖK ve TÜBİTAK ile anlaşmalar yapıldı. Türkiye, Afrika'da kuracağı Türk üniversitesi için Sudan'ı seçti. Ülkemizde Osmanlı araştırmaları yapılacak. Türk okullarında Arapça dersleri, Sudan'da da Türkçe dersleri verilmesi için anlaşmalar yapıldı.

MOHAMED ELBAHİ
Sudan Ankara Büyükelçiliği Birinci Müsteşar-Minyon Şefi Yardımcısı

Recep Tayyip Erdoğan'ın Sudan'a ziyareti iki ülke arasındaki ilişkileri ileriye taşıdı. Bu stratejik işbirliği anlaşması imzalandıktan sonra da iki ülke arasında çok büyük değişiklikler oldu. Ekonominin tamamını kapsayan işbirliği mekanizması oluşturuldu. Aynı zamanda Stratejik Planlama Konseyi oluşturuldu. Bunun başında da iki ülke dışişleri bakanları yer alıyor.

2018 yılı Ağustos ayında bakanlar başkanlığında Stratejik Planlama Konseyi ilk toplantılarını gerçekleştirdi ve çok önemli bir işbirliği anlaşması yapıldı. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ziyaretinden sonra 2018 yılında Sudan Cumhurbaşkanı Ömer

El-Besir de üç kez Türkiye'ye geldi.

Diğer taraftan büyükelçiliğimiz de ekonomi bölümü tarafından, üç ek-senli bir ekonomi planı yaptı. Birincisi

özellikle ekonomiyle ilgili bakanların ziyaretinin artırılmasıydı. Büyükelçimiz de Türkiye'de bakanlar ve üst düzey kamu yetkilileriyle görüşmeler yaptı. Özel sektör ile de önemli görüşmeler gerçekleştirildi. Ankara'nın yanı sıra İstanbul, Konya, Gaziantep, Eskişehir, Denizli, Şanlıurfa gibi iller de ziyaret edildi. Elçiliğimiz bunun yanı sıra özel sektörle işbirliğini artırdı. **MÜSİAD, DEİK, TOBB**, ticaret ve sanayi odaları ile görüşmeler yaptık. Bu görüşmeler, daha önce yapılan ekonomik anlaşmaların somutlaştırılmasını sağladı. Sonuç olarak iki ülke cumhurbaşkanının anlaştığı gibi ticaret hacmini 10 milyar dolara çıkarmak için çalışıyoruz.

SUDAN'IN DOĞAL KAYNAKLARI TÜRKİYE'NİN TEKNOLOJİSİ İLE İYİ BİR SİNERJİ

DÜNYA EK1

DÜZENSİZ

GAZETE EK

ULUSAL

Tarih: 25.03.2019

Sayfa: 1

Tiraj: 126891

StxCm: 376

3/3

Sudan's natural resources could create a good synergy with technology in Turkey

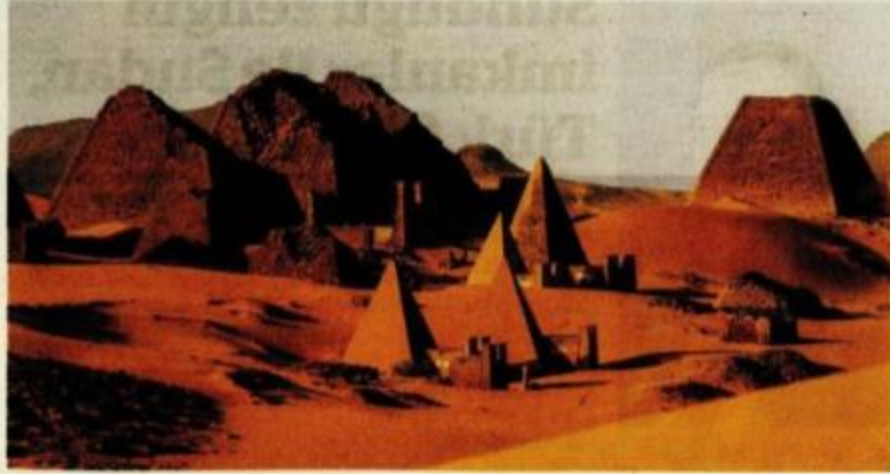
YOUSIF A. T. ELKORDOFANI
Ambassador of Sudan to Turkey

Bilateral relations between Turkey and Sudan are based on very old times. We see these connections as cultural, historical and familial. The President of the Republic of Turkey Recep Tayyip Erdogan's visit to Sudan in December 2017 strengthened relations and 22 agreements were signed. Agreements were signed under the strategic cooperation program in fields such as agriculture, banking, animal husbandry, gold and oil. Previously nearly 50 agreements between the two countries were signed and Turkey is one of the countries that signed the most agreements with Sudan.

It was decided that the Presidents would come together every year. One of the meetings will be in Khartoum and the other in Ankara. It was decided that firstly our President will come to Turkey in April in this year. The talks will focus on the continuation of the agreements, the plan of the new projects, and what to do in the new period. The strategic partnership of the two countries will be discussed.

On the other hand, there are too many raw materials in Sudan. Agriculture, livestock, gold, oil and mining are the prevailing sectors among them. We have high potential in terms of water. Turkey also has financing, technology and know-how. So the two countries complement each other. A trade and economic partnership agreement was signed between the two countries.

Our investment law contains a lot of features. However, bilateral agreements between us and Turkey, are providing extra incentive to Turkish investors. These treaties, in particular the customs exemption, make an important contribution to the cooperation between

the two countries. For example, Turkish entrepreneurs who produce cotton in Sudan export these products more easily. Especially after Recep Tayyip Erdogan's visit to Sudan, we attach great importance to economic relations as the embassy. By creating a special economy department, we also brought Mohamed Elbahl, the First Undersecretary and Deputy Ambassador.

We have prepared a very large data for this unit. In 2018, many delegations came from the public and private sectors. In April, we established the Joint Economic Commission. At the beginning the Ministers of Agriculture were chaired the Commission, it is now chaired by the Prime Minister of Sudan and the Vice President of Turkey.

For Turkish business people, 780 thousand hectares of land were allocated in different regions of Sudan. So many products can be grown here. For the livestock sector, allocation of 40 hectares

of Turkey was held to Turkey. Here, in addition to livestock, there are also slaughterhouse and leather processing places. Moreover, feed manufacturing can be realized.

We will benefit from KOSGEB's experiences on SMEs

We want to see Turkish businessmen in Sudan in many areas. We attach importance to gold production. In addition, the Mineral Research Exploration started in Sudan. It will produce both gold and copper. Likewise, we expect TPAO to start oil production in Sudan. In addition, Ziraat Participation Bank will open a branch in April this year. TIGEM will start to invest with Turkish private sector. We will also benefit from the experiences of KOSGEB on SMEs and the relations between the private sector and the public should be strengthened.

The two Presidents agreed to increase

bilateral trade volume between two countries, which is currently 500 million dollars, to increase to 10 billion dollars after five years. Investments are also expected to rise to \$10 billion. The increase of these investments will naturally increase the trade volume. In five years, Sevakim Island will be turned into a touristic island between the two countries. As of April, THY's daily flights to Sudan will be doubled. Flights to Port Sudan, which is close to the island of Sevakim, will start twice a week.

In the meantime, we expect significant cooperation in the field of defense industry. In order to raise the cultural and educational relations between the two countries, we made agreements with YÖK and TÜBİTAK. Turkey chose Sudan for the university it is planning to found in Africa. Ottoman Studies will be held in Sudan. Agreements to teach Arabic in Turkey and Turkish in Sudan were signed.

MOHAMED ELBAHI

Minister Plenipotentiary Deputy Head
Of Mission Embassy of the Republic of
the Sudan

Recep Tayyip Erdogan's visit to Sudan has further improved relations between the two countries. After this strategic cooperation agreement was signed, there were huge changes between the two countries. A cooperation mechanism

covering the whole economy was created. At the same time, the Strategic Planning Council was created. The Council is chaired by the Foreign Ministers of both countries.

In August 2018, the Strategic Planning Council held its first meetings under the aegis of ministers and a very important cooperation agreement was signed. After the visit of President of the Republic of Turkey Recep Tayyip Erdogan in 2018, Sudanese President Omar al-Bashir came

to Turkey three times.

On the other hand, our Department of Economy in the Embassy made a three-axis economy plan. The first was an increase in the visit of ministers, especially the ones in charge of the economy. Our ambassador was also held talks with ministers and senior government officials in Turkey. Significant meetings were also held with the private sector. In addition to Ankara, Istanbul, Konya, Gaziantep,

Eskişehir, Denizli, Sanliurfa provinces were visited as well. Our embassy also increased cooperation with the private sector. We had interviews with ANSAD, DEİK, TCCB, and other chambers of commerce and industry. These negotiations enabled the concretization of the earlier economic agreements. As a result, we are working to increase the trade volume to 10 billion dollars, as agreed by the Presidents of the two countries.

İŞ DÜNYASI ÖRGÜTLERİ

Zorlu ama umutlu bir yıl

Bir yanda küresel ticaret savaşları ve gelişmiş ülkelerin dış ticarete uygulamaya koyduğu korumacı politikalar, diğer yanda yavaşlayan ekonomik büyüme ve yerel seçimler... Öyle görünüyor ki, oldukça zorlu geçen bir yılın ardından, Türkiye ekonomisi için 2019 da kolay bir yıl olmayacak. Ancak, ülke genelinde sanayi ve ticarete yön verenlerin özellikle yılın ikinci yarısından umutlu olduğu görülüyor. Genel eğilim 2019'un önce dengelenme sonrasında da büyüme yılı olacağı yönünde ağırlık kazanıyor.

Türkiye ekonomisi 2018 yılına iyimser beklentilerle girmişti. Öyle ki ilk çeyrekte büyüme rakamı yüzde 7,3 gibi önemli bir oranı yakaladı. Ancak bu iyimserlik, yılın son çeyreğinde yaşanan spekülasyon kur artışları ve küresel ekonomideki olumsuz gelişmelerin etkisiyle, yerini tedirginliğe bıraktı. Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 5,3 büyürken üçüncü çeyrekte bu rakam yüzde 1,6'ya geriledi. Beklentiler bu oranın yılsonunda daha da düşeceği yönünde. 2019 yılına bu gelişmeler ışığında giren Türkiye'nin yeni yılda nasıl bir ekonomik performans sergileyeceği en önemli gündem maddelerinden biri elbette. Genel görünüme bakıldığında 2019 yılında tüm aktörlerinin tahminlerinde dengeli ancak iyimser olduklarını söylemek mümkün. Örneğin iş dünyasının en büyük sivil toplum kuruluşlarından TÜSİAD tarafından hazırlanan '2019 Yılına Girerken Türkiye ve Dünya Ekonomisi' raporunda 2019'da Türkiye ekonomisinde büyümenin ihracat ve iç talep arasında dengeli bir şekilde olacağı ifade ediliyor. **DEİK** Başkanı **Nail Olpak** da bu görüşü destekliyor. Olpak, 2019 yılının dış ticarete Türkiye'ye yeni fırsatlar sunduğunu söylüyor: "Ticaret Bakanlığımız gibi biz de **DEİK** olarak, 2019'da ihracat-

taki yükselişin devam etmesini ve ihracatın ithalatı karşılama oranındaki artışın sürmesini öngörüyoruz. Bu doğrultuda cari açığa da aşağı yönlü seyrin devam edeceğini düşünüyoruz."

Önemli iş örgütlerinden biri olan **MÜSİAD** Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ise, Türkiye'nin içinden geçmekte olduğu dengelenme sürecine karşın 2019'da pozitif bir büyüme sürdüreceğine inandığını belirtiyor.

YEREL SEÇİM VE SONRASI

Pek çok belirsizlik içerisinde yeni yılın giren Türkiye ekonomisinin önünde her biri değişkenlik gösteren çok fazla parametre bulunuyor. Dış politikadaki gerilimler, küresel piyasalardaki belirsizlik ve Türkiye'yi yakın zamanda bekleyen seçim... Hemen hemen herkes özellikle bu seçimlerin ardından Türkiye'de uzun bir süre seçim olmamasının ekonomik istikrar konusunda olumlu bir etki yaratacağı konusunda hem fikir. Ayrıca 2018 yılında devreye alınan dengelenme, disiplin ve değişim hedefli yeni ekonomi programı 2019 yılında daha verimli sonuçlar getireceği benziyor.

DEİK Başkanı Nail OLPAK:

Dış ticarette yeni fırsatlar var

Türk iş dünyasının küresel iş platformu olarak; 2019 yılında dengeleme, disiplin ve değişime dayalı yeni ekonomi programımızın kalıcı bir başarıya ulaşacağına inanıyoruz. 2019'un ekonomi planı tamamen gerçekçi hedefler üzerine inşa edilmiş, sağlam temellere dayalı ve güven veren bir yol haritasından oluşuyor.

Özellikle enflasyonla mücadele açısından ÖTV ve KDV indirimleri, asgari ücretteki artış, KOBİ'lere verilen destek paketleri ve sanayiye tanınan teşviklerin ekonomimizin seyrini olumlu yönde değiştireceğini umuyoruz. Bu bağlamda esas yılın ikinci yarısında etkisini göreceğimiz pozitif yansımalarla birlikte, ekonomi yönetiminin 2019 yılı için hedeflediği yüzde 15,9'luk enflasyonun oranının bir miktar daha altına ineceğimizi öngörüyoruz.

2019 yılında tıpkı geçen yıl olduğu gibi ihracatta yeni rekorlara imza atacağımız bir periyodu yaşayacağımızı düşünüyoruz. Dış ticaretteki yükselişimizi sürdürerek,

büyümeye pozitif katkı sağlayacağımız bir yıl olmasını bekliyoruz. Cari açığı düşürsek seyrinin de yine aşağı yönlü olarak devam edeceğine inanıyoruz. Yılın ikinci çeyreğinin ardından Haziran ayı sonu itibarıyla cari açığa beklenenden daha olumlu bir tabloyla karşılaşmamız mümkün.

Tüm bu ekonomik göstergeler ışığında 2019'un ilk iki çeyreğinde büyümede yüksek bir tempo beklemiyoruz. Buradan hareketle, yıllık bazda değerlendirdiğimizde yüzde 2 civarında bir büyüme beklentisi içindeyiz.

2019 yılı dış ticarette Türkiye için yeni fırsatlar sunuyor. Ticaret Bakanlığımız gibi biz de DEİK olarak, 2019'da ihracattaki yükselişin devam etmesini ve ihracatın ithalatı karşılama oranındaki artışın sürecini öngörüyoruz. Bu doğrultuda cari açığa da aşağı yönlü seyrin devam edeceğini düşünüyoruz. AB'ye ihracatımızın artması ve yeni pazarlardaki hedef ülkelerle ticaret hacminin daha yükselmesi için var gücümüzle çalışacağız.

İTO Başkanı Şekip AVDAGIÇ:

Ufukta dengeli bir büyüme görüyoruz

İş dünyasının 2019 beklentileri 3 konu etrafında yoğunlaşıyor: Kamuyla iş yapan yüklenici firmalara, hak edişlerinin zamanında ödenmesi. Sayın Cumhurbaşkanımızın İkinci 100 Günlük Eylem Planı'nda da açıkladığı üzere KDV iadesi ödemelerinde hızlı hareket edilmesi. Ve finansmana erişimde iyileşme sağlanması. Bu üç konu ortak payda. Çünkü bu, reel sektörü gerçek anlamda fonlayacaktır. Daha da önemlisi finansman maliyetinin bu kadar yüksek olduğu bugünlerde reel sektörü bankalar gözünde güçlendirecektir. Aynı zamanda bankalara ve krediye olan talebi de azaltacaktır.

Türkiye'de yeni bir sanayileşme hamlesi için önümüzde üçlü bir sentez var. "Çin'in 10 yılda zenginleşmesi, ticaret savaşlarının başlaması, Türkiye'de döviz kurunun makul seviyeye gelmesi", Türkiye'nin cari açığa sebep olmayan ihracatla sanayileşmesi için bir fırsattır.

Alınan ve alınacak yeni tedbirlerle 2019'u makul bir büyüme ve öngörülen enflasyona yakın bir oranda kapatmayı bekliyoruz. Kur ve faiz düzeyindeki istikrar da yatırımları canlandıracaktır muhakkak. Özellikle ihracat sipariş miktarına ilişkin artış bekleyenler lehine olan seyrin güçlendiği gözleniyor. Bülhassa belirsizlik döneminde azalan stokların yerine konulma ihtiyacı da baş göstereceğinden, yatırımlarda da ılımlı bir konjonktüre gireceğimize inanıyorum.

2019 bir dengelenme yılı olarak üreticinin kazanç hanesine yazılmasını bekliyoruz. İş dünyası olarak 2019'da üretimin yeni kodlarını programlayarak ekonomide bambaşka pencereler açmalıyız. Yeni Ekonomik Programın oluşturduğu yol haritası, enflasyonla topyekûn ve etkin şekilde mücadele gibi makro tedbirler de bu anlamda reel sektörün önünü açmaya devam edecektir.

KAPAK

ABDURRAHMAN KAAH / MİSİNG BASKANI

"En güçlü STK olacağız"

"Geçen yıl 'Afrika Yılı' olarak kabul ettik. Afrika'da halihazırda Güney Afrika, Sudan ve Nijerya'da şubelerimiz var. Benin, Fildişi Sahili, Moritanya, Fas, Zambiya, Senegal, Çad, Tanzanya ve Somali'de temsilciliklerimiz bulunuyor. Tüm Afrika'da en güçlü STK olmak ve Türkiye ile Afrika ülkeleri arasındaki ticaret hacmini arttırmak ana hedeflerimiz arasında. Bugün birçok iş insanımız Afrika ile ticaret yapma noktasında. 31 Mart-3 Nisan 2019 tarihleri arasında bir heyet ile Benin ve Togo'ya iş gezisi gerçekleştireceğiz. Yapacağımız pazar araştırmaları ve görüşmelerden ülkemiz lehine önemli sonuçlar elde edileceğine yürekle inanıyorum."

ERHAN BARUTOĞLU / GENEL-TÜRKİYE AFRİKA İŞ KONSEYERİ KOORDİNATÖR BŞK. YRD.

"Dünyanın gözü Afrika'da"

"Afrika'da hammadde kaynaklarının ihtiyaç pazarlarına ulaştırılması için enerji, altyapı ve ulaşımın geliştirilmesi zorunluluğu bulunuyor. Afrika ülkelerinin pek çoğu, kaynak zenginliğine rağmen, bu kaynakların yerinde yan mamül veya mamül haline getirilmesi konusunda gerekli bilgi, tecrübe ve teknolojiye gelişmiş ülkeler kadar yakın değildir. Diğer kotaların sahip olduğu asgari yaşam koşullarına kavuşmaları gerekir. Bu durum Afrika'dan göçleri de minimize edecektir. Bu açıdan Afrika ülkeleri tüm dünya ülkeleri için oldukça büyük bir pazar oluşturuyor."

ÖZLEM ÖZNER / EULER HERMES TÜRKİYE CEO'SU

"Korumacı politikalara dikkat"

"Afrika'da imalat sanayi halen emekleme aşamasında ve çok hızlı geliyor. Bu da düşük katma değerli endüstrilerin yüksek veya orta gelirli ekonomilerine göre daha uygunlaşmamış olduğu anlamına geliyor. Perekende için de aynı şey söz konusu. Bu alanda en az gelişmiş ekonomiler en yüksek büyüme potansiyeline sahip. Afrika ekonomileri dünyada en korumacı ekonomiler arasında. Afrikalı şirketlerin nakit ödemelerini yapabilmeleri için her yıl döner sermayelerine 35 milyar dolar eklemeleri gerekiyor. Söz konusu 35 milyar dolar yatırımlar için kullanılabilir ve Afrika'nın toplam GSYH'nin yüzde 2'isi kadar iş yaratılabilir."

EMRE ÖZER / COFACE TÜRKİYE GENEL MÜDÜRÜ

"Muhatabınızı iyi tanıyın"

"2019 yılında Sahra altı Afrika'da yüzde 3,4, MENA bölgesinde ise yüzde 2,2 büyüme bekliyoruz. Kamerun, Kongo, Etiyopya, Gana, Senegal gibi ülkelerde büyümenin yüzde 5'in üzerinde olması bekleniyor. Sanayileşmenin az olması, ülkelerin ihtiyaçlarının önemli bölümünü ithal etmelerine neden oluyor. Bu durum da Türk ihracatçıları için fırsatlar yaratıyor. Yatırım ya da ihracat yapılacak ülkelerdeki iş yapma şekilleri, en az pazarın potansiyeli kadar önemli. Yatırımcıların muhatablarını yakından tanımaları, internet üzerinden kurdukları temaslara yetinmemeleri, Türkiye'deki kurumlarla irtibatlı olmaları dikkat edilebilecek unsurlar."

kararları değerlendirmemiz sonucunda ortaya çıkacak" diye konuşuyor.

Son dönemde Afrika operasyonlarını büyüten firmalardan biri de hazır giyim perakendesinin önemli oyuncularından Koton. Bu yıl Fas'taki mağaza sayısını dokuz'a çıkarak olan şirket, geçen yıl iki mağaza ile giriş yaptığı Tunus'ta da 2019'da iki yeni mağaza daha açacak. Şirket 2019'da Mısır pazarına da giriş yapmayı planlıyor. Koton Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Yılmaz, "Afrika'da 3-4 bin dolar seviyesinde milli gelir açısından bir orta gelir sınıfı oluşuyor. Afrika'da çok büyük fırsat var" diyor.

EXİMBANK FAALİYETİNİ ARTIRDI

Afrika, yalnızca reel sektör firmalarının değil, Türk finans şirketlerinin de radana girmiş durumda. Türk Eximbank, üyeleri arasında 14 Afrika ülkesi ile 10 yabancı ve çok uluslu finansal kurum ve kuruluşun yer aldığı ve üye ülkelerde faaliyet gösteren firma, yatırımcı ve kreditorlere politik risk sigortası sağlayarak bölgedeki yabancı yatırımların artmasını hedefleyen Afrika Ticaret Sigortası Kuruluşu (African Trade Insurance Agency: ATI) ile 26 Şubat 2019 tarihinde Londra'da bir işbirliği anlaşması imzaladı. Söz konusu anlaşma, Afrika ülkelerinde üzerinde mutabık kalınan projelere Türk Eximbank ile ATI'nın sigorta ve reasürans ile ortak destek sağlamasının içeriyor. Afrika kıtasındaki işlemlere finansman sağlarken en önemli ihtiyaçlardan olan Afrika'ya ilişkin enformasyon paylaşımı yoluyla da Türkiye ile Afrika arasındaki ticaret hacminin artırılması hedefleniyor.

Türk Eximbank Genel Müdürü Adnan Yıldırım, Afrika'nın ekonomik kalkınmasının önünde engel teşkil eden önemli altyapı eksiklikleri bulunduğunu dile getiriyor. Yıldırım, bu eksikliklerin giderilmesine yönelik finansman açığının kapatılması için Türk Eximbank'ın Afrika'daki etkinliğini artırdığını söylüyor. Bölgede faaliyet gösteren Türk firmalarının büyük bir hızla arttığını vurgulayan Yıldırım, "Bu doğrultuda Afrika'ya özel önem vererek bu ülkelerdeki faaliyetlerimizi hızlandırdık" diyor.

AFRİKA'DA YENİ İŞ FIRSATLARI

EKONOMİST
HAFTALIK
DERGİ
ULUSAL

Tarih: 31.03.2019
Sayfa: 20
Tiraj: 47656
StxCm: 824

6/6

HANGİ ÜLKEDE NE TÜR FIRSATLAR VAR?

Çiğ Ekonomik Fırsatlar Kuvveti (DERG) bünyesinde faaliyet gösteren Afrika ülkelerinin **İş Konseyleri** başkanları, Ekonomist için Afrika'da yeni dönemin fırsat alanlarını anlatıyor.

TARIMSAL ÜRETİM İMKANI
Türkiye-Sudan İş Konseyi Başkanı Yüksel Güler: "Türkiye'de büyük arazi bulmakta zorlanan tarım sektörü yatırımcıları Sudan'ın geniş ve bakır tarım alanlarına yatırım yapabilir. Hayvan yemi için yetiştirilen ve yılda 12-13 kez hasat edilen sorgum Türkiye ve üçüncü ülkelere ihracat edilebilir."
Türkiye-Mozambik İş Konseyi Başkanı Erhan Barutoğlu: "Mozambik'in kısa ve orta vadede doğalgazın ticarileşmesiyle birlikte alacağı direkt yatırım tutarının 50 milyar dolar, endirekt yatırım tutarının da 90 milyar dolar olacağı öngörülmüyor. Türk şirketleri için olağanüstü bir fırsat sunuyor."

AB'YE SIFIR VERGİ İLE İHRACAT
Türkiye-Tanzanya İş Konseyi Başkanı Aytac Mühittin Dinçer: "Tanzanya menşeli tüm ürünlere Avrupa Birliği pazarına sıfır vergiyle ve hiçbir miktar kısıtlaması olmaksızın giriş imkanı var. Kesme çiçek sektörü en hızlı büyüme gösteren sektörlerden biri. Kesme çiçeklerin yüzde 75-80'i Hollanda'ya, geri kalan kısmı ise Norveç, Almanya ve İngiltere'ye ihracat ediliyor."
Türkiye-Gine İş Konseyi Başkanı Volkan Kazova: "Güneş enerjisi için ideal bir ortama sahip ve yüksek enerji fiyatları yatırımın kısa sürede geri dönmesine imkan sağlıyor. Ayrıca balık yemi konusunda çok ciddi yatırım fırsatları bulunuyor. İnşaat sektörü ise bölgede çok hızlı büyüyen bir pazar."

GÜNEŞ ENERJİSİNE YATIRIM
Türkiye-Madagaskar İş Konseyi Başkanı Yalçın Koroğlu: "Madagaskar'ın 1,8 milyar dolarlık altyapı potansiyeli, Türk yatırımcıları için büyük fırsat oluşturuyor. 22 milyon nüfusu, tarım ve madencilikle dayalı geliri ile özellikle altyapı, endüstri, üretim ve turizm alanlarında büyük fırsatlara sahip."
Türkiye-Somali İş Konseyi Başkanı Ahmet Sami İşler: "Güneş ve rüzgar enerjisinde büyük fırsatlar barındırıyor. İnşaat ve altyapı, tarım, balıkçılık, yapı malzemeleri, sağlık turizmi, makine gibi sektörleri de değerlendirilmemiz gerekiyor."

İŞ YAPMA KILAVUZU
Türkiye-Uganda İş Konseyi Başkanı Ercan Ata: "Uganda'ya yatırım yapmayı düşünen, ticari faaliyetlerini geliştirmek isteyen firmalarımız için Uganda İş Yapma Kılavuzu'nu hazırlıyoruz. Önümüzdeki dönemde, daha iyi ekonomik girişimlerde bulunulacağını düşünüyoruz."
Türkiye-Kamerun İş Konseyi Başkanı Aygen Yenigün: "Türk firmalarının bugüne kadar Kamerun'daki projelerinin toplam bedeli 500 milyon dolara ulaştı. Ülkenin ticari merkezi Douala'daki liman, denize kıyası olmayan komşuları Çad ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nin ihtiyaçları da karşılama- sı sebebiyle stratejik bir konumda."

GENİŞ PAZAR
Türkiye-Angola İş Konseyi Başkanı Abdullah Eriş: "Ülkede demir, manganez, bakır, altın gibi birçok farklı maden ve mermer, granit yatakları bol miktarda bulunuyor. Yatırımcılara 10 bin hektara kadar olan tarım arazileri Bakanlar Kurulu onayına gerek olmaksızın tahsis ediliyor."
Türkiye-Nijer İş Konseyi Başkanı Murat Efendi Ataer: "Nijer'in şu anki nüfusu 20 milyon. 10 yıl sonra 30 milyon, 20 yıl sonra ise 45 milyon insanın yaşadığı bir ülke olacak. Bu rakamlar ülkeye yatırım yapmanın ne kadar doğru olduğunu gösteriyor."

HAYVAN BESİCİLİĞİ
Türkiye-Togo İş Konseyi Başkanı Berna Akyıldız: "Togo, 7 milyon nüfuslu küçük bir Batı Afrika ülkesi. Fosfat, kahve ve kakao üretilerek ihracat ediyor ve başka ürümleri ve sanayisi bulunmuyor. Türk mallarının Çin'den çok daha kaliteli, Avrupa'dan çok daha uygun fiyatta olduğu algısı var."
Türkiye-Nijerya İş Konseyi Başkanı Osman Aksoy: "Ülke, petrolü ve zengin doğal gaz rezervleriyle dikkat çeken özelliklere sahip. Endüstri küçük çaplı imalat ve işleme tesislerinden oluşuyor. İç üretim ülke ihtiyacını karşılamaktan uzak."
Türkiye-Çad İş Konseyi Başkanı Can Hakan Karaca: "Potansiyel sektörler, gıda tarafsız işleme ve depolama. Altyapı işlerinde yol, su, elektrik. Hayvancılık tarafsız canlı hayvan ticareti ve canlı hayvan besiciliği önemli alanlar. Ülkede nakliyenin maliyet oluşturacağını bilmek gerekiyor."

KAPAK

YÜKSEL YILDIRIM / YILDIRIM ŞİRKETLER GRUBU İCRA KURULU BAŞKANI

"Dört ülkede ofisi olan fon kuruyoruz"

"Global alandaki oyuncuları daha fazla tanıdıkça, bir Türk olarak diğer global oyuncularla hiçbir farkımız olmadığını hatta daha fazla yeteneklerimizin ve iş becerilerimizin olduğunu fark ettim. Krom alanında dünya dördüncülüğüne ve konteyner limanı işletmeciliğine dünya 12'nciliğine çıkmamızdan sonra bu işi yabancılardan daha iyi yaptığımızı gördük. Diğer taraftan son altı yılda dünyanın en büyük finansal yatırımcılarıyla ve fonlarla yaptığımız görüşmeler ve kurduğumuz ilişkilerle yeni iş modelleri yaratabileceğimizi anladık. Türkiye'nin açık ara bir numaralı birleşme ve satın alma ekibini yaratmış olduk. Önümüzdeki 1-2 yıl içinde metal ve madencilik konusunda, altyapı yatırımları ve limanlık konusunda ve darboğazdaki şirketleri kurtarma/yapılandırma ve stratejik fırsatlar alanlarında üç ayrı fon kurmak için hazırlıklara başladık. Bu fonlar için İstanbul'da, New York'ta, Londra'da ve Amsterdam'da dört ofis açacağız."

MEHMET KUTMAN / GLOBAL YATIRIM HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI

"Yeni fırsatlar peşindeyiz"

"Limanlıkta, merkezinde dünyanın en büyük kruvaziyer yolcu paazarı Karayipler'in yer aldığı, Amerika kıtası odaklı büyüme stratejimiz bulunuyor. Havana ile Antigua ve Barbuda'yı bu strateji doğrultusunda aldık. Nassau ile de bu doğrultuda ilerliyoruz. Karayipler'de görüşmelerine devam ettiğimiz başka kruvaziyer limanları da bulunuyor. Karayipler dışında Güney Amerika, Asya ve halen yüzde 24'lük pay ile ana pazarımız olan Akdeniz'de yeni liman fırsatlarını takip ediyoruz."

MEHMET GÖÇMEN / SABANCI HOLDİNG CEO'SU

"Global liderlik için yeni adımlar atacağız"

"50 yılı yakın süredir var olduğumuz çimento işimizde, Meksikalı Cemex'in İspanya'daki beyaz çimento fabrikası Bunol'u satın alma yatırımla Sabancı olarak bugün bir dünya lideri haline gelmekten gurur duyuyoruz. Daha önce açıkladığımız, Yeni Neslin Sabancı'sı olarak tanımladığımız yol haritamızda yeni coğrafyalarda varolmak kritik önceliklerimizden. Türkiye'deki liderlik pozisyonumuzu uluslararası boyuta taşıyan bu yatırım, portföyümüzü daha dengeli ve daha dinamik yönetme stratejimiz açısından çok önemli bir adımdır. Dünyadaki gelişmeleri takip ederek, işlerimizi dünya standartlarında yöneterek, tecrübe ve birikimlerimizle küresel liderlik hedefliyoruz. Bu anlamda global liderliğimizi güçlendirmek amacıyla önümüzdeki dönemde yeni adımlar atmak üzere de çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

KPMG Türkiye Danışmanlık Bölüm Başkanı Hande Şenova ise 2016-2017 döneminde endüstriyel ürünler, kimya, madencilik, hizmet ve lojistik gibi farklı sektörlerde yatırımlar varken, 2018 yılında satın almalarla inşaatın payının ciddi oranda arttığına işaret ediyor. Şenova, bu durumun temel sebebinin ise inşaat sektöründe daralan iç talebin yurtdışı pazarlarla kapatılmaya çalışılması olduğunu belirtiyor.

TOPLAM YATIRIM 65 MİLYAR DOLAR

Azınlık son yıllarda sadece Türk şirketlerinin yurtdışı yatırımlarının değil, dünya genelindeki rakamlara bakıldığında global sermaye akışının da hızlandığı görülüyor. Küresel yurtdışı yatırım tutarı 1990-2000 arasında 4,1 trilyon dolar iken, 2000-2017 yılları arasında 5,4 kat artarak 22,4 trilyon dolara yükseldi. Türk sermayeli yatırım ve projelerin yurtdışındaki büyüklüğü ise toplamda 65 milyar doları aştı.

CEMEX Başkanı Nuri Olpak, son 30 yılda ihracat odaklı büyüme stratejisi izleyen Türkiye'nin özellikle bazı spesifik sektörlerde kıymetli bir olgunluğa ve büyük pazarlara eriştiğini söylüyor. Olpak, Türk şirketlerin küresel bir vizyonla hareket ettiklerini belirtiyor. 2010 yılı sonrasında yaşanan dış yatırım artışının temel dinamiklerinden birisinin bu küresel hamle olduğunu da ifade ediyor. Olpak, "Şirketlerimizin, ekonomik döngünün durağanlaşma fazına geçme riskine karşı yapısal dönüşümlerini ivmelendirmeleri gerekiyor. Ayrıca AB'de gerçekleştirilecek olaş politik değişikliklere karşı, pazar ve yatırım çeşitlendirmedeki ihtiyaçlara göre yeni alternatiflerimizin her zaman masada hazır bulunması gerektiğini düşünüyorum" diyor.

10 YILDA 4 MİLYAR DOLAR

Son yıllarda yapılan işlemlerde öne çıkanlara bakıldığında, liman alanındaki satın almalar dikkat çekiyor. Dünyanın farklı noktalarından yaptığı alımlarla dikkatleri üzerine çeken Yıldırım Şirketler Grubu, 10 yılda yaptığı 4 milyar doları aşan alımla Türkiye'nin lider isimlerinden biri. Grup, 2008 yılından bugüne yurtdışında 2,5 milyar dolarlık şirket satın alması yaptı. Yaklaşık 1,5 milyar doları da bu şirketlerin geliştirilip yileştirilmesi için harcadı.

Yıldırım Şirketler Grubu, global bir Türk fi-

HABER

ARAM EKİN DURAN
eduran@ekonomist.com.tr

Romanya Türklerin ihracat üssü oldu

Romanya, Türk şirketleri için 'bölgesel üs' konumuna geldi. Bu ülkede üretim yapan şirketler Avrupa Birliği pazarına kotasız ihracat şansı yakalıyor. Romanya'daki Türk şirketlerinin sayısı 18 bini buluyor. Pek çok şirket de Romanya'daki fırsatları takip ediyor.

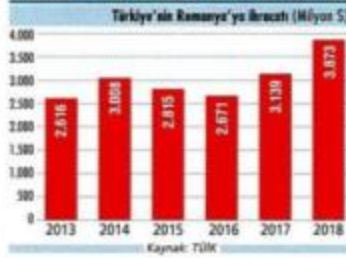
Soğuk savaş döneminde 'Demir Perde' olarak anılan ve 30 yıl kadar önce SSCB'nin dağılmasıyla kapitalist ekonomiye geçiş yapan Doğu Avrupa ülkeleri, aradan geçen süre zarfında Kıta Avrupası'nın cazip üretim merkezi haline geldi. Doğu Avrupa'nın gözde ekonomisi Romanya ise 2007 yılında Avrupa Birliği (AB) üyesi olmasıyla birlikte bağlantılı sanayi hamlesiyle bölgenin merkez üssü oldu. Her geçen yıl giderek daha fazla dünyaya açılan Türk şirketleri de Romanya'daki üretim ve ihracat fırsatlarını kaçırmadı. Son yıllarda istikrarlı biçimde Romanya'ya yatırım yapan Türk şirketleri, gıdadan beyaz eşyaya, otomotivden perakendeye kadar pek çok sektörde ülkenin en büyük üreticileri arasında yer alıyor. Romanya'nın hem gelişmiş AB pazarlarına hem de Rusya'dan Orta Asya ülkelerine kadar geniş bir pazara hitap etmesi, nitelikli ve ucuz işgücü ve AB ile uyumlu yatırımcı dostu mevzuatı yeni dönemde de Romanya'ya olan yatırımcı ilgisinin süreceğini gösteriyor.

18 BİN TÜRK ŞİRKETİ VAR

Romanya'nın Türkiye ile ticaret hacmi 2018 yılı verilerine göre yaklaşık 5,5 milyar dolar. Romanya'daki Türk yatırımları üçüncü ülkeler üzerinden gelenlerle beraber 6 milyar doları aşılıyor. Bu ülkede faaliyet gösteren Türkiye merkezli şirket sayısı 15 bini buluyor.

Değer Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk-Romanya İş Konseyi Başkanı Ömer

İHRACAT 5 YILDA YÜZDE 48 ARTTI

Süslü, Romanya'nın 28 AB üyesi ülke içerisinde Türkiye'ye ve Türk şirketlerine en pozitif bakan ülke olduğunu söylüyor. Süslü, Türkiye'nin Romanya'nın hem NATO'ya hem de AB'ye girişinde büyük destek verdiğini ve bu desteğin gerek Romanya devleti gerekse Romanya halkı tarafından unutulmadığını vurguluyor.

Ömer Süslü, Romanya'da 15 bin Türkiye merkezli şirketin yanında 3 bin de Romanya vatandaşlığına geçmiş Türklerin şirketi olduğunu söylüyor. Böylece Romanya'da toplamda 18 bin Türk şirketi bulunuyor. Süslü, Romanya'da yaşayan Türk kökenlilerinin neredeyse tamamının iş dünyasında faaliyet gösterdiğini kaydediyor. Ömer Süslü, "Yani Almanya, Fransa gibi buraya çalışmaya gelmiş göçmenlerden değil, şirket

BARAN ÇELİK
OTOMOTİV İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAKANI

"Otomotiv ihracatı rekor kıracak"

"Romanya otomotiv endüstrisinde en fazla ihracat yapılan ülkeler arasında yer alıyor ve otomotiv ihracatımızda önemi giderek artıyor. Son beş yılda Romanya'ya yönelik otomotiv ihracatımız iki kat arttı ve 2018 yılında 893 milyon dolar olarak gerçekleşti. Romanya'ya yönelik otomotiv ihracatımızda tedarik endüstrisi 587 milyon dolar ile ilk sırada yer alıyor. 2019 yılının ilk iki ayında da yüksek oranlı artışlar yaşandı. Romanya'ya yönelik ihracatın 2019 yılında ilk kez 1 milyar dolara ulaşması beklenebilir."

ROMANYA TÜRKLERİN İHRACAT ÜSSÜ OLDU

EKONOMİST
HAFTALIK
DERGİ
ULUSAL

Tarih: 10.03.2019
Sayfa: 34
Tiraj: 47656
StxCm: 258

2/2

ROMANYA'DAKİ TÜRK YATIRIMLARI	
Şirket adı	Yatırım
Bera Holding	Kombassan'ın 2000 yılında bünyesine kattığı Rulmenti, 2 bin 500 çalışanıyla ürünlerinin yüzde 95'ini 81 ülkeye ihraç ediyor.
Beyçelik Holding	Bölgenin otomotiv merkezi Pitești'de, presli ve kaynaklı sac parça ve komponent üretimi yapan bir tesisin çoğunluk hissesini satın aldı.
Dosso Dosso Holding	Salça ve ketçap fabrikası ile Avusturya, Polonya, Rusya, Macaristan ve Ukrayna'ya ihracat yapıyor.
Ekol Lojistik	2013'te Romanya'dan Almanya taşımalarına başladı. Bükreş ve Timisoara'da tesisleri, 350'den fazla çalışanı ve 227 adet aracı var.
Fiba Holding	2000'lerin başında başkent Bükreş'te ülkenin ilk alışveriş merkezini açan holdingin Romanya'da 400 milyon Euro'yu aşan yatırımı bulunuyor.
Haksan	Otomotive yönelik kauçuk parça üretmek için Romanya'ya yatırım yapıyor. Ülkede üretimi olan Honda'ya yönelik çalışacak.
Kar Plastik	Romanya Kar Plastik SRL fabrikası 2010'da kuruldu. Avrupa'da üretim yapan dev otomotiv fabrikalarına yönelik faaliyet gösteriyor.
Kastamonu Entegre	Reghin Bölgesi'nde kurduğu yonga levha tesisi, ülkedeki ikinci fabrikası oldu. İhracat odaklı ve yaklaşık 800 kişiyi istihdam ediyor.
Koç Holding	Arctic markasıyla Dambotiva kentinde 105 milyon Euro yatırımla çamaşır makinesi fabrikası kuracak.
Martur Sünger ve Koltuk	2015'ten beri Catanele/Darja'da koltuk üretim tesisi var. Renault - Dacia araç modelleri için üretim yapıyor.
Orhan Holding	Nobel Automotive şirketiyle Campulung bölgesinde akışkan transfer sistemleri üretimi yapan bir tesisi var.
Tosmur Holding	2019'da faaliyete geçecek üretim tesisi ile glüköz, früktoz şurupları, mısır nişastası gibi gıdanın yan alanlarına yönelik ürünler üretecek.
Trakya Cam	Bağlı ortaklığı Glass Corp'un 55 milyon Euro yatırımla kurduğu otomotiv camları fabrikasının açılışını 2014 yılında yaptı.
Yıldız Entegre	Maglaj kentinde toplam 510 bin metrekare alanda selüloz, kağıt, mukavva ve kutu üretimi yapıyor.
Yıldız Holding	23 milyon dolarlık yatırımla hayata geçirilen Ülker Romanya fabrikası, AB üyeliği öncesi yapılan ilk büyük yatırımlardan biri oldu.

kurup istihdam sağlayan iş insanlarından oluşan bir nüfusumuz var" diyor.

DEİK, Romanya Ticaret ve Sanayi Odası (CCIR) ve Türk Romen İşadamları Derneği (TIAD) işbirliğiyle Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve beraberindeki heyet, şubat başında Romanya'nın başkenti Bükreş'e resmi bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında Romanya-Türkiye İş Forumu da yapıldı. Yeni dönemde karşılıklı iş fırsatlarının geliştirilmesi planlanıyor.

GAYRİMENKUL FIRSATI

Ömer Süslü, Romanya'da son dönemde sanayi sektörleri haricinde AVM ve ofis yatırımlarının da cazip hale geldiğine işaret ediyor. Bu tür yatırımların bölgesine göre 7-12 yıl arasında bir geri dönüşüm sağladığını da kaydediyor. Türkiye ile Romanya arasında imzalanan Mali

Varlığı Garantisi Anlaşması ile tüm gayrimenkul yatırımlarına devlet garantisi var. Süslü, "Yeni dönemde Türk yatırımcıların Romanya'daki gayrimenkul yatırımlarına hız vereceğini düşünüyorum" diye konuşuyor.

Romanya'nın gelişen sanayisi ülkeyi özellikle otomotiv sanayi alanında 'bölgesel üs' haline getirmiş durumda. Ülke şu anda Renault ve Ford'un AB pazarı için üretim yaptığı en büyük tesislere sahip. Romanya pazarı Türk otomotiv sektörünün ise en fazla ihracat yaptığı 11'inci ülke konumunda. Öte yandan son yıllarda Romanya'da doğrudan yatırım yapan ve üretime geçen Türkiye merkezli otomotiv tedarik sanayi şirketlerinin sayısı da hızla artıyor. Bugün itibarıyla Orhan Holding, Kar Plastik, Beyçelik ve Martur gibi şirketler Romanya'da küresel otomotiv devlerine yönelik üretim yapıyor. Romanya makamları çok daha fazla Türk otomotiv tedarik sanayi şirketini ülkeye getirmek istiyor.

Romanya, 550 milyonluk nüfusa ürünlerini kotasız bir şekilde satabiliyor. Ömer Süslü, "Bu nedenle başta otomotiv şirketlerimiz olmak üzere, tekstil, gıda, makine gibi alanlarda çok önemli fırsatlar Türk şirketlerini bekliyor" şeklinde konuşuyor.

YAKINDAN TAKİP EDİLİYOR

Romanya'nın önemli cazibelerinden biri de petrol ve doğal gaz üreticisi olması. Aslında ülkede doğal gaz üretimi yıllar içinde azaldı ve başta Rusya'dan olmak üzere doğal gaz ithalatı toplam tüketimin yüzde 30'luk kısmına ulaştı. Ancak son 25 yılda üretimde yaşanan azalmaya rağmen hala Merkezi ve Doğu Avrupa'nın en büyük petrol üreticisi konumunda bulunuyor.

Romanya pek çok Türk şirketi tarafından da yakından izleniyor. Mesela Alarko Holding Genel Koordinatörü Ayhan Yavru, Romanya'yı yakından takip ettiklerini söylüyor. Yavru, "Çünkü Romanya AB'den önemli mali kaynaklar alacak. Bu mali destekler ülkede büyük projelerin oluşmasına imkan yaratacak" diye konuşuyor.

ULUDAĞ EKONOMİ ZİRVESİ REKORLARA İMZA ATTI

EKONOMİST
HAFTALIK
DERGİ
ULUSAL

Tarih: 31.03.2019
Sayfa: 10
Tiraj: 47656
StxCm: 1099

8/8

ÇİN'İ DOĞRU ANLAMAK

MODERATÖR: Murat Kolbası / Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı, Nail Olpak / DEİK Başkanı, Adil Pelister / İKMİB Yönetim Kurulu Başkanı, Huang Songfeng / Çin İstanbul Başkonsolosluğu Ticari Ataşesi, Andrew Caineey / Asiability Kurucu Ortağı, Korhan Kurdoğlu / TÜSİAD Çin Network Başkanı, Robert Guo / Winnermax Capital Yatırım Ofisi Başkanı, James Chen / Hollyhigh Capital CEO'su

STARS OF REGION ÖDÜL TÖRENİ

Ekonomist / Capital ekibi...

**Çan ilçesi
Türkiye'nin
en çok kadın
emekli
sayısına
sahip ilçesi
oldu**

**ZEYNEP
BODUR OKYAY
KİMDİR?**

İTALYAN Lisei ve İTO
İsletme Mühendisliği
bilinen Zeynep Bodur
Okuy, 2016'da yessamın
yıldızın Türkiye'nin duyur-
ğu İsmailiye'den Bodur
Bodur'un tek kız. Herard
Universite'de 2 yıl
yöneticilik programına
katılan Bodur, 1992
yıldan bu yana Kale
Grubu'nda çalışıyor.
2007 yılında Yönetim
Kurulu Başkanı olan
Bodur, İstanbul Semay
Ofise Başkanlığı, İktisadi
Kalkınma Vakfı Başkan
vekilliği de yaptı. TUSAİD,
DEİK, TOBB'de aktif olan
Zeynep Bodur Okuy, enli
ve bir çocuk annesi.

'ÇAN'IMIZ KADINLARIMIZ

CUMARTESİ
SOHBETLERİ
EM ERGİ

Türkiye'nin ilk seramik fabrikası bundan 62 yıl önce İbrahim Bodur tarafından Çanakkale'nin Çan ilçesinde kuruldu. Koca Grubu'nun temellerini atan bu girişim, zaman içinde büyüdüğü gibi sanayi devri yaptı. Kendi çalınlarına pozitif ayrımcılık yapın Koca Grubu sayesinde Çan ilçesi Türkiye'nin en çok kadın emekçi sayısına sahip ilçesi oldu.

Önemli bir projeye imza attık

BU'YÜK MÖRT'ÜN SON YAPRAĞININMI?
Canakkale Zaferrim bu yıl 104'üncü yıl dönümü. Canakkale'nin bu ünlü meydanı, bu topraklarda doğmuş ve yaşamış düşman düşmanlığına karşı duyulan coşku değerli müzisyen Fahir Ataköten genç müzisyenlerle (quartet, yaylı tambur, ve ney) birlikte hepimiz için duyulan sürükleyici Canakkale türküsünü "Geltilik sahillerinde" yorumladı. Hafta sonundan itibaren Kale Grubu'na ait tüm sosyal medya mecralarında takip edilebiliriz.

ÜNİVERSİTE VE SANAYİ

**Considerați de bir încălzirea
noduli termostatică dispozitiv
nău?**

Sebatim İbrahim Bodur
 meazilim dokümanları yerde
 yemaları gerçekliği gösterdi.
 bediye hayırdığı toprakları
 istem yapmaya, Çankale'i her
 zaman kullandığını, istemesi,
 zaman için çağrısı. Benim de
 toprakları gidip gelme de olsa
 Çankale'de de geçti. Bu grup
 larak Çankale'ye 360 derece
 sahip çıkıyorlar. Yatsamaları
 ve aynı bir yatsamaları dayandı
 rılgınlar tarfına, kültürüne,
 toplumsal değerlerine sahip
 çıkıyor, toprakları hayatiyetine
 dokunuyorlar. Çankale
 yapmaları Türkiye'ye çok
 yatkınlar, bu manaya
 çok dikkatle bakıldığını
 tartışılıyor.

**Canaliculae yatarem yepigamur
umt ciborum iteninde.**
Kuchilla. Balam Canaliculid.

alanında ciddi bir toplumsal
alkışına model getirmiş. Bu
e olan bu işi ayağı günün
ipullarıyla yapıyor. Omeğin
aberi namazında tencere
alkışına ve verimliliği için
alkışa kanalları yapmış. Bu şimd
endi fabrikasının berrak yanınd

100 ülkeye ihracat yapıyoruz

KALE Grubu İsvetis yaptık her alanda aynı zamanda yurttaşlarda da iyi bir oyuncu. Dünya ticaretinde dergiler dağıtıkken siz neiler yapuyorsunuz?

Norval zamanından geçiyoruz. Teknoloji de bundan payını alıyor. İki ve üçliden yarınlara zorlanıyor. Tabii sermayeyi olumlayıyor. Dünyadaki yeni teknolojik gelişmeler, tabii olarak insanı zorluyor. Biz yeni projelere kalkışıyoruz. Yeni nali projelere de varız. global projelere de varız. Savunma ve havacılığa kompozit yapıtımını tamamladık. 30 yıldır savunma sanayi ve havacılıkla alından çalışıyoruz. Biz sanayi/kuruluşumuz. Yürten malzemelerimiz çok yüksekti. Sermayemizi ve insanımızı kapayarak çalışıyoruz. F35 ürettiyor. Airbus'a üretim yapıyoruz. Bizim sistimize jetinlik ve sertifikasyon çok önemli. Yine Grubu'nun da neredeyse 500 üyeye fırlıyor yapıyor.

vera kurduk. Atıklarımızın emeri vide ediyoruz. Kendi atıklarımızı atıyoruz. Tazim atıyoruz (tevidde eden atıyoruz) ufakların açılması için onların haricini katıyoruz; sağlıyoruz. Çocuk medikalı kurup çocukları dinleyip, onların ne istediği sorarak da projeleri geliştiriyoruz. Ayrıca bizim için üniversite-senay ilişkisi çok değerli.

Milyen gyorsan van leírhatóság?

Sarıyerli üniversite öğrencisi, yaptığı çalışmaları için çok iyi yapıyor. Genç üyesi olan bir diğer Çarşaklı, İzzet Öncelikle öğrencisi İbrahim Öner'i getirip, kızılbaşlılar ile birlikte, Grup çalışmaları yapıyor. Bu Grubu aydınlatıyor. Her yıl da sarıyerli üniversite öğrencisi, bu konuda proje yürütüyor.

Source: *Entrepreneur*, Adam Flietner
www.entrepreneur.com/2007/07/07/entrepreneur/

...yapılacak projeleri Cumhurbaşkanlığı
...yapılacak projeleri Cumhurbaşkanlığı

Çanakkale'nin her anında
kabet gücünü arttırmak istiyoruz

[illegible]

Neşken neler yapıyor?

Başarıyı pirketini hep bir aile gibi
brindis. İyit bir eğitici, barmen
rtarlar, ailelerin birliğine varan

göçmenler, konserler, etkinlikler alanlar, panayırlar... Bir bu ruhla süsüp çıkıyor. Çarpankaranın olduğu yerlerde ki kışkırtımların açtığı. Herfaki spor yapılmaması yapıyorlar. Onları yıllardır yılmaz yapıp yapılmış, geçen yıl Makedon Festivali'nin yapıldı. Bu yıl da Mayıs ayında yapıyorlar. Tarihini içinde biriktik haru yapıyorlar. Bir Troya Tili nedemiyse göçmenlerin yıl çıkı sayılı etkinlikleri de destekliyor. Ayrıca kadın voleybol takımı var Çan'la.

transmembr

Ayrıca Türkiye'nin en çok emeklilik kadını bulunan Üçet, Binası'nda spor kulübümüz var. Kadın voleybol takımıyla gürurumuz oldu. Bu yıl hiç yenilmedik. 102 kadın sporcuvar var. Bu hafta 11inci lige çıkacağız final maçlarımız oynanacaklar. Üstümüz 18 Mart haftasına yaklaşıyor bir sonraki akşam.

Veränderung vor Juli 2019
Lebensmittelbereich?

Kurşunlu malzemelerde

derlemezler için Kale Kaşları'yu kurdu. Bakırtepe'de de bir İleri Teknoloji Bölgesi kuracağını, Bakırtepe buge otonom iline yaridis yuturmlarına masada. Sosyal projelerinde amannn onemli bir igveli olacak, ona caliyorum. 2013 icin unan vadeli plan yapmadi. 3 aylik planlarla gidiyoruz. Sanayi alomda yuturmlara devam ediyoruz. Isparta tarafta da Turkiye'nin yetkililerinden olan bir alan. Bir kalfeli mahalleme istiyoruz. Ispart endustriyel cik caddi bir alan Turkiye icin. Bir yetkililerle ortak kuruyoruz gelismeye devam ediyoruz.

JALE ÖZGENTÜRK - TARKAN'LI KÜLTÜR YILI BAŞLIYOR

HÜRRİYET
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 17.03.2019
Sayfa: 9
Tiraj: 801285
StxCm: 171

1/1

TARKAN'LI KÜLTÜR YILI BAŞLIYOR

Vladimir Putin ve Recep Tayyip Erdoğan 8 Nisan'da Bolşoy'da Türk-Rus Kültür Yılı'nın açılışını yapacak. Kültürel etkinliklerin yer alacağı yıl boyunca iki ülke halklarının yakınlaşması için konserler düzenlenecek. Tarkan, Moskova ve Kazan'da iki konser verecek. **QSK** ise 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi için harekete geçti.

MOSKOVA'nın en lüks otellerinden Ritz Carlton'un koridorları, bu hafta Türk turistleriyle dolmuş. İspanya, İtalya, 10 yıl önce Türk iş insanı Erol Talanca'nın yaptığı ve Büyük Kahraman Ödülü'nü aldığı oteldeki kalabalığın nedeni, sektör için büyük önem taşıyan MITT Uluslararası Turizm Fuarı'yı. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TURSAB) Başkanı Feriz Bağlıkaya'nın davetleriyle geldiğini hatırlar, son iki yıldır hızlı bir yükseliş trendinde giren Rusya pazarındaki olumlu gelişimi gözler önüne seriyor. Metekare olarak yerleri kuzeyde de Türkiye ve TURSAB'ın standartları yüksekliği gördü.

Bağlıkaya, Rusya pazarının Türkiye için tartışılmaz ve önemli pazar olduğunu söylüyor ve "Bu yıl yüzde 10 oranında artışla 6 milyon Rus turisti bekliyoruz" diyor.

JALE ÖZGENTÜRK İLE EKONOMİ FİSİLTILARI

www.hurriyet.com.tr/ekonomi

Moskova'da bir kez eden emellerinden bir başkanı ise bu yıl bağında görev başlayan Büyükelçi Mehmet Samur'u. Rusya'da 1300'e yakın Türk sermayeli şirket olduğunu söyleyen Samur,

iki ülke arasındaki ilişkilerdeki iyileşmenin arttığını ve artacağını anlatıyor.

TROYA OPERASI

Türkiye ile Rusya'nın birbirine biraz daha yaklaşacak adımlardan biri ise önümüzdeki günlerde olacak. Türkiye-Rusya Kültür Yılı 8 Nisan'da başlıyor.

İki ülkenin devlet başkanları Vladimir Putin ve Recep Tayyip Erdoğan, Bolşoy'da Troia Operası ile bu yılın açılışını yapacak. Bir yıl boyunca da, iki ülke halkının kültürel olarak birbirine daha yakından tanışması için çeşitli etkinlikler gerçekleştirilecek. Bu etkinlikler arasında iki Tarkan konseri var. Bu ülkede çok sevilen Tarkan, 11 Mayıs'ta Kazan'da 14 Mayıs'ta ise Moskova'da konser verecek.

Savagra'nın aidiyeti.

"Rusya'nın AB'de, AB yaptırımları kaynaklı yaşadığı ekonomik kriz devam ediyor. Türkiye ile ilişkiler anlamında ise her geçen gün olumlu yönde değişime var. Ancak kritik aşk hâlâ 5400 ve Türkiye" diyor Savagra, kültür yılının bu gelişime katkı sağlayacağı görüşünde. Bununla birlikte, Savagra, "Bolşoy'da açılış olacak günlerde Türkiye-Rusya İş Konseyi'nin organize edeceği devlet başkanları katılımlı bir **İş Forumu** üzerinde çalışıyoruz. **QSK**'in koordinasyon halinde

çalıştığı Ticaret Bakanlığının dört hedefi arasında biri ve en önemlisi Rusya. Bu kapsamda kültür yılı Kültür ve Turizm Bakanlığı organizasyonunda yürütülmekte. **QSK** bu işlerin tamamlanması için Ticaret Bakanlığı ile birlikte organizasyonu destekliyor."

GÜNDEM VİZELER

Türkiye ile Rusya arasındaki en önemli sorunlardan biri bilindiği üzere vize. Ürün tamamla vizelerin kalkması için girişimler yapılıyor. Savagra, "Vize süreci gündemde, alt dünyayı beşet çalışmaları sürekli devam ediyor. Kuru tamamen iki lider arasındaki görüşmelere kalır" diyor.

Görüşmeler olmasa ancak iki ülke birbirine karşı konumunu tutuyor. Soruları çok boyutlu, düzlemde kesin, ancak yollar da zor kapuyor!

Türkiye tanıtımında Göbeklitepe Mardin ve Truva öne çıkacak

MOSKOVA'daki Ruslar Göbeklitepe ve Truva. Kapadokya, Mardin gibi destinasyonlara verilecek. Zengin turizm, Milano, Londra, Prag gibi kentleri değil Türkiye'yi seçiyor. Hedeflemiyor. Bununla birlikte da ajanslık vurgu bu bölgeye yitiriliyor.

Tarımın Kampanyası bu hafta başlıyor. Ancak aldıkları bilgilere göre gelecek yıl Turizm Teyrik Fuarı ile yeni bir döneme girmek olan tarımda, bu yıl eni girişimler ve filmle hareket ettirmek. Ödülüne Türkistan filmi yarışım kullandık. Tarımın Fuar'ın ise ulusal ve global ölçekte Oditoryum'un yapıldı.

Bakanlık yetkililerinden verildiği bilgiye göre 2019'daki tarımın faaliyetleri kültür ve turizm açısından güçlendirilecek. Bu yıldan itibaren hedef, turistik seyahatler için turizm olacak.

Bakan Mehmet Nuri Ersoy, bir sene önce Türkiye'nin 2023 turizm hedeflerini 70 milyon turist 50 milyar dolar gelir den 70 milyon turist 70 milyar dolar gelir çıkarır. Bu da kişi başı gelir hedefinin 1000 dolara çıkması demek. Bu hedefle nitelikli turisti çekmek hedefleniyor. Bakanlık yetkilileri, tarımda da bu turistik yitirilecek çıkacaklarını vurguluyor.

Tarım, bu girişimlerin paket programları yerine kendi ayrılmış programını kendi oluşturarak "yeni turizm turizmi"

yitirilecek olacak. Tarımda ajanslık Göbeklitepe, Truva, Kapadokya, Mardin gibi destinasyonlara verilecek. Zengin turizm, Milano, Londra, Prag gibi kentleri değil Türkiye'yi seçiyor. Hedeflemiyor. Bununla birlikte da ajanslık vurgu bu bölgeye yitiriliyor.

HER TURİSTE İHTİYAÇ VAR

Ancak yaptıkları sohbetlerde turistlerin hem bu "nitelikli turist" stiliyle hem de gelir rakamına bizi itirazları var.

Turizm "nitelikli, nitelikli" diye ayrılmış yapıldı olduğunu söyleyen turistler, "Bugün ort' parçaları gelen turist ya da büyük bir iş insanı olabilir. Bütün her türden turiste ihtiyacımız var" diyor. Bu arada gelir rakamlarından da yitirilecek olduğunu anlatan turistlerin görüşleri şöyle: "Heraklona yitirilecek fakir. 5 milyon turizm bütçe için turist niteliği yok. Yabancılar, Bulgaristan ve Ukrayna ile giriş yapın 5 milyon dışarıya için. Kuzeyden yaparız. Sırtın yaklaşık 200 bin. Örne 32 milyar dolarlık gelir 35 milyon turiste bizi olduğumuzda kişi başı 914 dolarlık gelir kazanacağız ortaya çıkar. 430 dolar değil. Ayrıca Fransa'nın, İspanya'nın da geliri bu türde."

Turizm Türkiye'nin yapılmış. Doğru stratejiye ihtiyacı var!

TL İLE PROJE FİNANSMANI

Şu anda Türkiye'nin dahil olduğu 1.4 milyar dolarlık projeye yatırım yapan Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB) Başkan Yardımcısı Joachim Von Amsberg, "Türkiye, Rusya, Hindistan ve Endonezya başta olmak üzere birçok ülkeden yerel para birimiyle proje finansmanı için talep var. Talebe göre bu yıl içinde TL ile proje finansmanına başlayabiliriz" dedi.

Hülya GÜLER

DÜNYA Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) gibi kamu ve özel sektörün büyük çaplı altyapı ve kalkınma projelerine finansman sağlamak amacıyla 3 yıl önce kurulan Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB), bu yıl içinde dolar yerine TL dahil yerel para birimleri ile proje finansmanına başlamaya hazırlanıyor. AIIB Başkan Yardımcısı Joachim Von Amsberg, şu anda Türkiye, Rusya, Hindistan ve Endonezya başta olmak üzere birçok ülkeden yerel para birimi ile proje finansmanı konusunda talep geldiğini belirterek, "Yerel para birimleri ile proje finansmanı için de kolları sıvadık. Yasal düzenleme kapsamında önemli adımlar atılması gerekiyor. Bu yıl içinde talebe göre mevcut kaynaklarımızın yanında yerel para birimi cinsinden de finansman yapmaya başlıyoruz" dedi. Proje finansmanında yerel

para biriminin kullanılmasını özellikle gelirleri de yerel para cinsinden olan altyapı projeleri için önemli bir adım olarak gördüklerini kaydeden Von Amsberg, "İkinci etapta proje finansmanında yerel para kullanılacağı. Orta ve uzun vadede hedefimiz yerel para cinsinden tahvil ve bono ihraçları ile kaynak yaratmak ve bu kaynakları da yine projelere aktarmak" diye konuştu.

TÜRKİYE'YE 3 MİLYAR DOLAR

Doğukan Akdoğan Türkiye'nin (AIIB) düzenlediği Türkiye'ye Yatırım. Daha iyi Bir Gelecek İçin Sürdürülebilir Altyapı' başlıklı konferansta katılan Amsberg Türkiye'nin sorularını yanıtladı. Şu anda Türkiye'nin dahil olduğu 1.4 milyar dolarlık projeye yatırım yaptıklarını kaydeden Amsberg, şöyle konuştu: "Türkiye 2 kta arasındaki kilit jeopolitik konumunun yanı sıra son derece kaliteli altyapı projeleri ile dikkat çeken bir ülke. Ayrıca yeni ve son derece iyi altyapı

projeleri üretme konusunda da ciddi bir potansiyele sahip. Bizim hem kurucu üyemiz hem de son dönemde iyi bir müşterimiz oldu. Şu ana kadar Türkiye'nin dahil olduğu 1.4 milyar dolarlık projeye yatırım yaptık. Türkiye'ye yönelik bir limitimiz yok ama uygun proje gelirse Türkiye'ye yatırımımız 5 yıl içinde rahatlıkla 3 milyar dolara hatta bunun da üstüne çıkarabiliriz."

ENERJİ BAKANLIĞI İŞBİRLİĞİ

Hükümet yetkilileri ve özel sektör temsilcileriyle görüşmek üzere Türkiye'ye 10 kişilik bir ekip ile geldiklerini söyleyen Amsberg, konuşan anlattı: "Amacımız Türkiye'nin gelecek dönem projelerini incelemek ve buradaki yatırım fırsatlarını değerlendirmek. Türkiye bizim işbirlikçisi olduğu için ayrıca Maliye Bakanlığı ile özellikle enerji verimliliği konusunda görüşmeler yaptık. Bakanlığın projelerinden çok etkilendik. Önümüzdeki dönemde bu alanda Enerji Bakanlığı ile daha fazla işbirliği yapacağız. Türkiye'de geliştirme, yenilenebilir enerji ve ulaşım altyapı projelerine odaklanacağız."

35 PROJEYE 7.6 MİLYAR DOLAR

Doğukan Akdoğan Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın (AIIB) üye sayısının 93'e çıktığını ve 100 milyar dolar sermayesi olduğunu kaydeden Joachim Von Amsberg, "Bunun 20 milyar dolar altyapı projelerine aktarılacak. Şu ana kadar 35 proje için 7.6 milyar dolarlık finansman yaptık. Dünya Bankası ve EBRD gibi çok büyük bir kuruluş olmadığımız için karar verme konusunda çok hızlı hareket ediyoruz. Proje finansmanında uluslararası standartlarda hareket ediyoruz, diğer bankaların kredi vermediği projeleri biz de değerlendiriyoruz. Ancak yapımız küçük olduğu için bunu avantaja çevirip daha az bürokrasi ile uğraşıyoruz" dedi.

■ **Awayta** Üniversitesi Birliği, (EURAS) Awayta coğrafyasının her yerinden, 100 den fazla üniversite arasında iş birliği için kurulmuş bir üniversite birliğidir. Awayta bölgesindeki eğitim standartlarının küresel gelişimi için çalışan bir amaç gütmeyen üniversiteler birliğidir. EURAS, Awayta Üniversitesi için uluslararası bir eğitim platformu oluşturarak, üyelerine en iyi eğitim hizmetlerini karşılamak için bir araya gelmektedir. Her bir üyenin, bir araya gelerek oluşturulan hizmetler arasında

hacim endeksi bir önceki çeyreğe göre yüzde 2.4 küçüldü.

İHRACAT LOKOMOTİF OLDU

Yerleşik hanehalklarının ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların (HHKOK) toplam nihai tüketim harcamaları, 2018'de bir önceki yıl zincirlemiş hacim endeksinde yüzde 1.1, devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 3.6 artarken, gayrisafi sabit sermaye oluşumu ise yüzde 1.7 azalış gösterdi. Hanehalkı nihai tüketim harcamaları, 2018'in dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8.9 daraldı. Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 0.5 artarken gayrisafi sabit sermaye oluşumu yüzde 12.9 azaldı.

2018'de bir önceki yıl zincirlemiş hacim endeksinde göre mal ve hizmet ihracatı yüzde 7.5 arttı, ithalat yüzde 7.9 azaldı. Mal ve hizmet ihracatı, 2018'in dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 10.6 artarken ithalatı ise yüzde 24.4 azaldı. İlgili ödemeleri 2018'de yüzde 18.6 artarken, net işletme artışı/karma gelir yüzde 18.7 arttı. İlgili ödemeleri, dördüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 16.5, net işletme artışı/karma gelir yüzde 10.6 artış gösterdi.

"EN KÖTÜ GERİDE KALDI"

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak iktisadi faaliyette en kötünün geride kaldığını vurgulayarak, "2018 son çeyrek büyümesi yüzde -3 olarak piyasa beklentileri doğrultusunda gerçekleşmiştir. Büyümede en kötü beklentiler gerçekleşmemiştir" ifadelerini kullandı. Albayrak sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada geçen yılın son çeyreğinde görülen daralmaya rağmen net dış talebin büyümeye yüzde 9.7 puan pozitif katkı sağlamasının dengelenme süreci-

Prof. Dr. Murat ŞEKER / İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi

"İkinci çeyrekte hızlı toparlanma olabilir"

Bir yandan yüksek enflasyon bir yandan daralmanın görülmesi akla alımlaşma olgusunu getiriyor. Ancak bu duruma benzer bir dönem 2016'da da yaşanmış, sonrasında toparlanma görülmüştü. Bu sefer ilk çeyrekte olmasa bile ikinci çeyrekle birlikte hızlı bir toparlanma başlayabileceğini düşünüyorum. Sanayi üretiminde her ne kadar önceki aya göre yüzde 1'lik artış gözlenirse de düşüş devam ediyor. Önümüzdeki dönemde de daralma trendinin devam edeceğini düşünüyorum.

nin öngörüldüğü şekilde devam ettiğinin önemli bir işareti olduğunu vurguladı. 2019'a ait güncel verilerin, ekonominin hızlı bir toparlanma eğilimine girdiğini,

büyümedeki yavaşlamanın geçici bir durumu yansıttığını ve iletli toparlanma eğiliminin başladığına işaret ettiğini dile getiren Albayrak, artan ihracat ve turizm gelirlerinin büyümeyi besleyen ana kalemler olacağını kaydetti.

İŞ DÜNYASI İYİMSER

İş dünyası da ekonominin potansiyel büyümesine en kısa sürede geri döneceği görüşünde. **Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM)** Başkanı **İsmail Güllü**, ihracatın deyim yerinde ise büyümeyi tek başına sürdüreceklerini vurgulayarak, açık kur saldırılarına rağmen, yıl genelinde yüzde 2.6 büyümenin Türkiye ekonomisinin temelilerinin ne denli güçlü olduğunu ortaya koyduğunu ifade etti. Güllü net ihracatın son çeyrekte büyümeye 8.4 puanlık katkı verdiğini belirtti. **İş Ekonomik İhtikar Kurulu (DEİK)** Başkanı **Nail Olpak** ise, Türkiye'nin yaşanan sıkıntılara rağmen 2018'de büyümesini sürdürdüğünü vurgulayarak, yılın son çeyreğinde görülen daralmaya rağmen net dış talep büyümeye büyük ölçüde pozitif katkı sağladığını belirtti. Olpak, "2019'dan umutluyuz" dedi. **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MOSİAD)** Başkanı **Abdurrahman Kaan**, 2019'da Türkiye ekonomisinin yavaş fakat istikrarlı bir şekilde büyümeye devam edeceği öngörüsünü paylaştı. 2018 büyümesini "moral verici bir oran" olarak ifade eden İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Şekib Avdagic**, ekonomik aktivitenin son çeyrekte çok daha iyi olduğunu gördüğünü vurguladı. Şimdi 2019'a yoğunlaşma zamanı olduğunu belirten Avdagic, "Yerel seçimlerin ardından seçimsiz dört yıl var. Bu Türkiye için çok büyük bir yapısal reform fırsatı anlamına geliyor" dedi. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı **Erdal Bahçovan** da 31 Mart seçimlerinden sonraki seçimsiz dönemin iyi değerlendirilmesi gerektiği görüşünde.

Prof. Dr. Burak ARZOVA / Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi

"Dipten dönüş başladı"

Yaşanan, reel sektör ağırlıklı bir sıkıntı. O nedenle toplumun tüm kesimleri tarafından hissediliyor. Sanayideki iyileşmenin sağlanabilmesi için ise öncelikle sektör oyuncularının ekonomiyi güveninin artması, sonrasında piyasanın tüm kesimlerinin birbirlerine güven duyması gerekiyor. Bunun için ise istikrarlı bir kur, artan harcama ve öngörülebilir bir gelecek lazım. İthalatın düşüşüne bağlı olarak cari açığa meydana gelen düşüklüğün en önemli tarafı, buradan kura

baskı gelmeyecek olması. Benim beklentim 11 ila 14 milyar dolar arasında yıllık cari açık. Bu finanse edilebilir bir tutar. Ocak 2019 sanayi üretim rakamlarına baktığımızda, dipten küçük bir dönüş olduğunu görüyoruz. Bunlar bebek adımları ve bize söylediği geri dönüşün "V" şeklinde değil "U" şeklinde olacağı yönünde.

Murat KOLBAŞI / Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı "Bu yıl gövde gösterisi yapmak istiyoruz"

Çin pazarı büyümeye çok açık. İhracat stratejilerimize Çin'i de dahil etmeliyiz. Artık Uzakdoğu'ya yüzümüzü dönmeliyiz. Türkiye'nin dış açığının üçte biri Çin'den kaynaklanıyor. Bu açığı kapatmak için Çin pazarına daha fazla odaklanmanın tam zamanı. Önümüzdeki Kasım ayında ikinci kez düzenlenecek olan ithalat fuarına 4 bin metrekare ile gitmek istiyoruz. İhracatçı birliklerimizle kalebalık bir katılımla gövde gösterisi yapmak istiyoruz. İkinci fuara kadar olan süreçte Çin pazarında ithalat için altyapı gelişir, fuar daha verimli geçer. İKMİB tarafından milli katılımı organize edilen fuara katılan firmalara her türlü destek sunuluyor. Çin'deki ilk ithalat fuarına geçen yıl 40 firma ile 700 metrekarelik alanda katıldık. Geçen yılki fuarda

Türk firmalar, üç yıl kapsayacak 560 milyon dolarlık alım anlaşması imzaladılar. Şimdi bu anlaşmanın içeriğini doldurma zamanı. Çin'e ihracatımız ilk etapta 5 milyar dolar olmalı. Tuzum ayağı da önemli. 2018'te Türkiye'ye 450 bin Çinli turist geldi. 2019'da 1 milyon rakamını aşmamız lazım. Çin'de yer almamız için gastronomi bizim ön kuvvetimiz olmalı. Ben 1992'den beri Çin ile ticaret yapıyorum. Dünyada 71 milyar dolarlık büyüklüğe tekabül eden küçük ev aletleri sektörünün büyük bölümü Çin'de şekillendi. Üretim üssünü doğru kullanarak, markalaşmayı da Avrupa'dan edindiğimiz tecrübeyle yaparak, bunu Asya Pasifik'te bir şekilde kurgulamamız lazım.

mal ve 10 trilyon dolar da hizmet ithalatı yapmayı planladığını açıkladı.

Yalnızca Türkiye değil tüm dünya ülkeleri Çin'deki bu büyük ithalat potansiyelinden pay almak için birbirleriyle yarışıyor. China International Import Expo 2018 Fuarı'na gösterilen ilgi de bunun deliliydi. Fuar, 130 ülkeden 3 binden fazla firma katıldı.

Fuar kapsamında Endonezya, Vietnam, Pakistan, Güney Afrika, Mısır, Rusya, İngiltere, Macaristan, Almanya, Kanada, Brezilya ve Meksika'nın dahil olduğu 12 ülke stratejik ülke olarak belirlenirken, dünyanın en büyük 500 firmasının 200 tanesinin de standı vardı. Hizmet, otomotiv, yüksek teknoloji, elektrikli ev aletleri, beyaz eşya, oyun teknolojileri, medikal ve gıda gibi sektörler fuarda boy gösterirken, bütün Asya Pasifik pazarına açılmak için de fuar ciddi fırsatlar sundu.

Bu yılki China International Import Expo Fuarı 5-10 Kasım 2019 tarihleri

arasında Shanghai'da düzenlenecek. Fuar enerjiden lojistiğe, gıdadan tekstile kadar pek çok sektör için Türkiye'nin ihracatının artırılması için yeni iş fırsatları sunacak.

Bu arada geçtiğimiz günlerde 150 Türk mermer firmasının katıldığı, Çin'de düzenlenen Xiamen Doğaltaş ve Teknolo-

jileri Fuarı'nda dört Türk ihracatçısının vergi ihlali iddiasıyla gözaltına alınması haberi olumsuz bir haber olarak gündemi belirlledi. Sektör yetkilileri, böylesi istisnai durumların iki ülke arasındaki ticari ilişkilere zarar vermeyeceğini, sorunun büyükelçilik düzeyindeki girişimlerle çözümleneceğini söylediler. Ege Maden İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mevlüt Kaya, Çin'in Türk doğaltaş sektörü için öncelikli ihracat pazarı olmasına devam edeceğini belirtti. Fuarın beklentilerin çok üzerinde başarılı geçtiğini belirten Kaya, "Bu olayın sektörümüzün Çin pazarındaki ilişkilerine zarar vermeyeceğine inanıyoruz. Çinli müşterilerimizi 27-30 Mart'ta İzmir'de düzenlenecek İzmir Marble Doğaltaş ve Teknolojileri Fuarı'nda ağırlamak için hazırlıklarımız sürüyor" dedi.

"620 MİLYON DOLARLIK İMZA"
İKMİB'in (İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği) Tür-

PARA | KAPAK

Gümrük vergileri yüksek

■ Çin Halk Cumhuriyeti'nin gümrük vergileri büyük oranda ad-valorem (malın değerine göre vergi alınması) olup, ürünün CIF değeri üzerinden hesaplanıyor.

■ Çin'in 11 Aralık 2001 tarihinde Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliğiyle gümrük vergileri tedrici olarak azaltılmış olmakla birlikte, hâlihazırda ülkemiz ihracatı açısından önem arz eden ürün gruplarında gümrük vergileri oldukça yüksek.

■ Tarife cetvelinde yer alan 8 bin 258 adet malın gümrük vergi oranları incelendiğinde, ÇHC'nin tarım ürünlerindeki ortalama koruma oranının yüzde 15.1, sanayi ürünlerindeki koruma oranının ise yüzde 8.9 olduğu görülmekte.

■ Ülkemizin Çin'e ihracatındaki ilk 100 ürünün gümrük vergi oranları incelendiğinde, ÇHC ekonomisinin ihtiyaç duyduğu hammaddeler ve kimyasallarda gümrük vergi oranlarının oldukça düşük olduğu, katma değeri görece yüksek mamul

mallarda ve tarım ürünlerinde ise vergi oranlarının yüzde 30'lara ulaştığı görülmüyor. Çin'in Pakistan, ASEAN ülkeleri, Şili ve Güney Kore başta olmak üzere birçok ülke ile serbest ticaret anlaşması da mevcut.

■ Özellikle, Çin'de tarım ürünlerinde gümrük vergisi oranları sanayi ürünlerine kıyasla ciddi oranda yüksek. Et ürünlerinde yüzde 10-25, balık ürünlerinde yüzde 10-17.5, süt ürünlerinde yüzde 10-20, yaş sebze ve

meyvelerde yüzde 5-30, yağlarda yüzde 4-25, işlenmiş et ve balık ürünlerinde yüzde 5-15, şeker mamullerinde yüzde 8-50, işlenmiş sebze ve meyvelerde yüzde 5-30, alkolsüz içeceklerde yüzde 5-35, alkollü içkilere yüzde 40, tütün ve mamullerinde yüzde 10-57 arasında değişen vergiler uygulanmakta.

■ KDV birçok ürün için yüzde 17.

kiye Milli Katılımın organizasyonu ile 38 global firma katıldı. İKMIB Başkanı Adil Pelister, "Fuarda Türkiye İhracatçı Meclisi'ni (TİM) temsil eden imzalandığımız işbirliği anlaşmalarının toplamı 620 milyon dolara, Çin'in para birimiyle 4.3 milyar yuana ulaştı" açıklamasını yapıyor. Fuarın Türkiye açısından verimli olduğunu belirten Pelister, fuarın üçüncü gününde, Çin Halk Cumhuriyeti'nde 6 bin adet süpermarketi ile faaliyet gösteren bir grup

Adil Pelister

ile Türkiye'nin gıda ihracatına yönelik, ilk etap için 50 milyon yuanlık anlaşma imzalandığı bilgisini veriyor. Türkiye'nin altı ayrı holde 725 metrekaare alanda temsil ettiği fuarda, 136 metrekaarelik Türkiye standında, fuar süresince, zeytinyağı, lokum, Türk kahvesi, fındık tadım etkinliği gerçekleştirildiğini de söylüyor.

Çin'deki dev iç pazar Türk iş dünyasının da istaham kabartıyor. Ekonomi yönetiminden ihracatçı birliklerine, sivil

toplum kuruluşlarından şirketlere tüm kurum ve kuruluşlar Çin'de daha fazla varlık gösterebilmeyi yolunu arıyor. Türk iş dünyasının yurtdışına açılması için büyük bir çaba sarf eden DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu) de Çin konusunda oldukça aktif. İthalat Fuarı'nın devam ettiği günlerde DEİK/Türkiye-Çin İş Konseyi tarafından düzenlenen Çin-Türkiye CEO Yuvarlak Masa Toplantısı, Şanghay'da toplam ciroları 1 trilyon doları bulan 35 Çinli şirketin 54 temsilcisinin katılımıyla ile gerçekleştirildi. Toplantıda hazır bulunan DEİK Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı Murat Kolbaş, "Çin'deki ithalat fuarında hizmet, otomotiv, yüksek teknoloji, elektrikli ev aletleri ve beyaz eşya, oyun teknolojileri, medikal, gıda gibi sektörlerin var olduğunu gördük. Fuardan yola

çıkarak söyleyebilirim ki, etkinlik sadece Çin pazarı değil, bütün Asya Pasifik pazarına açılma yolunda dev bir kapı oldu" diyor.

DEİK Genel Sekreteri Caner Çolak ise, Çin ile Türkiye'nin ticari ilişkileri hakkında şu değerlendirmelerde bulunuyor: "Çin, 2017'de 23.3 milyar dolar ile Türkiye'nin en çok it-

Caner Çolak

PARA | KAPAK

SÜT VE KAHVE SATABİLİRİZ

Süt üretim fazlası bulunan Türkiye, Çin'e süt ihrac etmeye hazırlanıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı bu ihracatın önünü açabilmek için sertifikasyon aşamasını tamamlamak üzere. Bakanlık, süt denetimi ve kalite artırımı konusunda da ciddi bir çalışma başlattı. Türkiye'de toplam süt üretimi 2017'de bir önceki yıla göre yüzde 12 artarak 20 milyon 700 bin ton oldu.

Bu miktarın yüzde 90,6'sını inek sütü oluşturdur. Sütte üretim fazlası bulunuyor. Tarım ve Orman Bakanlığı, bu fazlalığı farklı ülkelere ihrac etmek için çalışma başlattı. Çin ile bir protokol imzalayan bakanlık, bu ülkeye süt ihracatı yapmaya hazırlanıyor. Bunun için sertifikasyon çalışması başlatan bakanlık, bu çalışmada da sona geldi. Türkiye, Çin'e süt dışında kanatlı et ve et ürünleri ihracatının yapılabilmesi için de protokol hazırlıkları yapıyor.

OKKA ailesiyle dünyanın dört bir köşesine Türk kahvesi kültürünü taşıyan Arzum, Şanghay'da düzenlenen Çin Uluslararası İthalat Fuarı'na katılan Türk firmalarından biri. Türk-Çin İş Konseyi Başkanı da olan Arzum'un Yönetim Kurulu Başkanı Murat Kolbaş, Çin'deki kahve pazarının dünya ortalamasının üzerinde büyüdüğüne dikkati çekiyor. Geçen yıl kahve tüketimindeki büyümenin yüzde 20'yi yakaladığını belirtirken, "Dünyanın en büyük kahve zincirleri Çin'deki yerini almaya başladı. Hatta Starbucks dünyada en büyük şubesini Şanghay'da açtı. Uluslararası birçok

kahve markasının yatırımı var. Bu büyüyen pazarda Türk kahvesinin de şansı var demektir" şeklinde konuşuyor.

ÇİN'DEN DÜNYA PAZARLARINA

Sanica markasıyla ısıtma, soğutma ve boru üreten Fatinoğlu Holding, Çin pazarına gözünü dikti. Çin pazarında Sanica ve Energy marka hermetik kombilerle yer almayı planlayan Fatinoğlu, halen Türkiye'deki yedi fabrikasında ürettiği

banyo, boru, radyatör, akrilik küvet spa, ısı, tesisat, cam, ve altyapı ürünlerini 72 ülkeye ihrac ediyor. Fırmanın Dış Ticaret Genel Müdürü Uğur Fatinoğlu, "30 yıllık süreçte elde ettiğimiz bilgi ve deneyime güvendiğimizden yurtdışına rahatlıkla yönelebiliyoruz. Faaliyette bulunduğumuz ısıtma, soğutma, boru ve mutfak gürubu ürünlerimizle global oyuncu olmak istiyoruz. Bunun yolunun da Çin'den geçtiğine inandığımızdan bu ülkeye açılmaya karar verdik" diyor. Sekiz yıl önce Çin'e radyatör satmaya başladıklarını söyleyen Fatinoğlu, beş yıl içinde Çin'de 1 milyar dolarlık ciroya ulaşmayı hedefliyor. Çin pazarıyla ilgili ise şu değerlendirmeyi yapıyor: "Bir dönem turların Çin'e boş gidip oradan malla dolu dönüyordu. Eskiden kimse Çin'e mal satmıyordu. Bu yüzden Türkiye'den boş giden tıra bir konteyneri 150 dolara gönderiyorduk. Şimdi durum değişti. Buradan satışlar arttığı için artık bir konteyner malı bin 300 dolardan daha ucuza gönderemiyoruz. Çin pazarı hızlı büyüyor. Biz de bu pazara inanıyoruz. Çin'deki ciromuzu, beş yıl içinde 1 milyar TL'ye çıkarmayı hedefliyoruz. Çin'de atacağımız adımları bu hedef doğrultusunda atıp, yapılanmamızı da buna göre kurguluyoruz."

Hong Kong'un fırsatları artıyor

Kanada merkezli düşünce kuruluşu Fraser Enstitüsü, Çin'in Hong-Kong Özel İdari Bölgesi'ni bir kez daha dünyadaki en serbest ekonomi bölgesi olarak seçti. Başka kurum ve kuruluşların da Hong Kong'un bu durumunu teyit eden raporları var. Arkadaşımız Kerem Küftaoğlu, bu konuyu araştırdı. Çin anarşisine bağlı Hong Kong Özel İdari Bölgesi'nde tüm işler "Bir ülke, iki sistem, üç gümrük bölgesi ve uç para birimi" çerçevesinde ilerliyor. Çin hükümetinin yakın zamanda açıkladığı "Guangdong/Hong-Kong/Makao Büyük Körfez Bölgesi" planı bölgenin mevcut potansiyelinin iyileştirilmesine yol açtı. Söz konusu bölgenin 2022 kadar kısa, 2035 kadar da uzun vadeli hedefleri belirlendi. Hedeflerle bölgenin gelecekte dünya standartlarında uluslararası bilimsel ve teknolojik inovasyon merkezine dönüştürülmesi amaçlanıyor. Planla ana kara ile Hong-Kong ve Makao arasındaki işbirliği güçlendirilecek ve bölge bir cazibe merkezi haline getirilecek.

TÜRK ŞİRKETLERİ FAAL

Söz konusu bölgede önemli bir yer tutan Hong-Kong'ta, irili ufaklı 50 kadar Türk şirketinin yatırımının bulunduğu tahmin ediliyor. Bölgenin sunduğu fırsatları yakından izleyen Anis Mücevherat, TLS Lojistik, Adamarine ve Türkish Cargo şirketlerinin yöneticileri de bu fırsatlardan yararlanmak için Hong-Kong'ta ofis açtı. Anis Mücevherat'ın önümüzdeki dönemde burada mağazalar açması bekleniyor. Bölge başta teknoloji olmak üzere, e-ticaret, tedarik zinciri, lojistik, profesyonel danışmanlık hizmetleri, hizmet sektörü ve mücevherat gibi alanlarda yatırımcılara önemli fırsatlar sunuyor. **CEK'in** (Türkiye **Çin Ekonomik İşbirliği Kurulu**) Hong-Kong **İş Konseyi**'nin İstanbul'da düzenlediği etkinliğe konuşmacı olarak gelen InvestHK (Hong-Kong Yatırım ve Teşvik) Direktörü Stephen Phillips bu fırsatları Para Dergisi'ne değerlendirdi.

GELİR VERGİSİ DÜŞÜRÜLDÜ

Hong-Kong Özel İdari Bölge Hükümeti, 1 Nisan 2018'de vergi sisteminde önemli bir değişikliğe gitti. Şirket ve şahıslara dünyanın en vergi dostu sistemlerinden birini sunduğu belirtilen Hong-Kong'ta, şirket karlarının ilk 2 milyon Hong Kong Doları'nın gelir vergisi yüzde 8.25'e düşürüldü. Bu rakamın üzerindeki karlardan ise yüzde 16.5 vergi alınıyor. Tüzel kişilik kazanmamış girişimler (örneğin ortaklıklar ve şahıs işletmeleri) için iki kademeli vergi oranları uygulanıyor. Oranlar da sırasıyla yüzde 7.5 ve yüzde 15. Maaşlardan yüzde 15, gayrimenkulden ise yüzde 17 vergi alınıyor. Yatırımcılar,

satıp vergisi, KDV, stopaj vergisi ve sermaye kazançları vergisinden de muaf tutuluyor. Bunlara ek olarak temettü ve veraset vergisi de alınmıyor.

BÖLGENİN SİÇRAMA NOKTASI

Phillips, Hong-Kong'un hem Kuşak ve Yol girişimi hem de merkezi hükümetin açıkladığı Büyük Körfez planının içinde yer aldığı ayrıca ASEAN pazarıyla serbest ticaret anlaşmasının bir parçası olduğu bilgisini verdi. Bunun Hong-Kong'u Asya Pasifik pazarına giriş için önemli bir sıçrama noktası haline getirdiğini söyleyen Phillips,

"Uluslararası alanda finans ve havacılık üssü konumundayız. Yeni planla nakliye, ticaret ve inovasyon merkezi haline geliyoruz. Akıllı şehirler, ileri teknoloji ve inovasyonu teşvik etmeye 1.2 trilyon Hong-Kong Doları tutarında bütçe ayrıldı. Bölgenin uluslararası rekabet gücünü geliştirmeye kararlıyız" dedi. Büyük Körfez Bölgesi'nin 58 milyonluk bir nüfus okuyduğunu belirten Phillips şu bilgileri verdi:

"Çin'in kalkınma stratejisinde önemli bir yere sahip bu bölge, bizle beraber dokuz kenti kapsıyor. Bölgenin GSYH'sı 1.5 trilyon

dolara ulaşıyor. Bölge girişimcilere, bilimsel ve teknolojik başarıların somut ürünleri dönüştürülmesi açısından büyük bir pazar sunuyor. InvestHK, anaokul işletmelerini destekleyip, doğrudan yabancı yatırımları çekmekten sorumlu. Hong-Kong Özel İdari Bölge Hükümeti'ne bağlı bir birim. Dünyanın birçok ülkesinde merkezlerimiz, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bazı ülkelerde ise danışmanlık birimlerimiz var. Yatırımcılara ücretsiz danışmanlığın yanı sıra, kişiye özel hizmetler de sunuyoruz. Şirket kuruluşunda Aidan Z'ye tüm hizmetleri verip pazar araştırmaları yapıyoruz. B2B görüşmeler ayarlıyoruz."

Nereye, ne niçin başvurmalı?

- Şirket kaydı: www.cr.gov.hk
- E-şirket kaydı: www.e-registry.gov.hk
- Şirketin siber arama merkezine kaydı: www.icris.cr.gov.hk
- Şirketin mobil arama hizmetine kaydı: www.mobile-cr.gov.hk
- Hong Kong Bankalar Birliği'ne kaydı: www.hkab.hk
- Hong Kong Göç İdaresi'ne kaydı: www.immd.gov.hk
- Gelir bölümüne kaydı: www.ird.gov.hk
- İş bölümüne kaydı: www.labour.gov.hk
- Startup girişimi: www.startmeup.hk
- Rejting ve değerlendirme bölümüne kaydı: www.rvd.gov.hk

Türkiye öncelikle Çin ile arasındaki dengsiz ticareti, adil ve dengeli bir hale getirmek istiyor. Bunun yanı sıra 2017'de 124 milyar dolar yatırım yapan Çin'den Türkiye'ye yatırım çekmek de amaçlanıyor. Çin bugüne kadar Türkiye'ye 920 milyon dolarlık yatırım yaptı. Kuşak ve Yol Girişimi üzerindeki ülkelere yatırım yapmayı planlayan Çin'in dış yatırımının yüzde 10'unu Türkiye çekmek istiyor.

MANŞET

MURAT ÇELİK

murat.celik@posta.com.tr

SECİM SONRASI GÜNDEM EKONOMİ

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, 8 Nisan haftasında, ekonomide atılacak yeni adımları açıklayacağını duyurdu, malum. Albayrak, ülke ekonomisinin yeni dönemdeki yol haritasını açıkladıktan sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) gidecek. Programında Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın yanı sıra Amerika yatırımcılarla toplantılar da var.

Bakan Albayrak, ABD'deki bu 'road show'u, 15 Nisan akşamı katılacağı bir gala yemeğiyle tamamlayacak. Türkiye ekonomisinin yeni dönemine ilişkin detayları Türk-Amerikan iş dünyasının temsilcilerine anlatacak.

Berat Albayrak'ın 15 Nisan akşamı katılacağı o program, bu sene 37'ncisi düzenlenecek olan ATC-TAİK Konferansı'nın gala yemeği.

YALÇINDAĞ: "EN GÜÇLÜ KONFERANS OLACAK"

Nisan ortasındaki programın detaylarını görünce, Trump ile yakın ilişkileri bulunan TAİK Başkanı Mehmet Ali Yalçındağ'ı aradım. Yıllar sonra ilk kez ekonomi ve ticaret konuşulacak önemli olarak.

Bankacılık, finans, enerji...

Soruların aşp fırsatları değerlendirip yeni bir dönem başlatmak istiyoruz.

- Türk Hava Yolları (THY) ana sponsor oldu. Amerikan tarafından da Boeing ana sponsorumuz. Bu çok önemli. Buradaki en önemli etki, iki ülke başkanının, ticaret hacmini 20 milyar dolardan 75 milyar dolara çıkarma hedefi elbette.

- Berat Albayrak'ın ana konuşmacı olmasının ardında, Türkiye'ye ilgi gösteren Amerikalı yatırımcıların yoğun isteği var. Amerikan tarafında geçen eylül ayında Berat Bey'in New York'ta yaptığı konuşmadan bugüne kadar yapılanları takip etti ve bir güven ortamı var. Secimlerden sonraki yeni yol haritasını bizzat kendisinden dinlemek istiyorlar.

TRUMP'IN OTELİNDE TÜRK-AMERİKAN KONFERANSI

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesinde yer alan TAİK (Türkiye-ABD İş Konseyi) nisan ayı ortasında önemli bir organizasyona imza atacak.

Amerikan-Türk Council (ATC) yani Amerikan-Türk Konseyi'nin 37'nci toplantısı 14-16 Nisan 2019 tarihlerinde "ATC-TAİK Konferansı" adıyla Washington DC Trump International Hotel'de düzenlenecek.

Konferans, iki ülke dışişleri bakanları Mike Pompeo ile Mevlüt Çavuşoğlu'nun konuşmalarıyla açılacak.

Şu anki planlamaya göre, konferansa Türkiye'den Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Ticaret

Bakanı Ruhsar Pekcan, Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Yardımcısı Alparslan Bayraktar katılacak.

ABD tarafından katılma listesi ise şöyle: Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Ticaret Bakanı Wilbur Ross, Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, Genelkurmay

Başkanı General Joseph Dunford, Enerji Bakanı Yardımcısı Dan Brouillette.

ATC-TAİK Konferansı'na Beyaz Saray Kademli Başdanışmanı Jared Kushner'ın katılımı ihtimalinden de söz ediliyor. Kushner, aynı zamanda ABD Başkanı Donald Trump'ın damadı.

EMİNE ERDOĞAN DA KATILABİLİR

TAİK Başkanı Yalçındağ, konferansa Cumhurbaşkanları'nın eşi Emine Erdoğan'ı da bizzat davet ettiğini söyledi ve şöyle devam etti:

- 50 Amerikalı iş insanıyla Ankara'ya yaptığımız seyahatte, Külliye'de Emine Hanım da heyeti kabul etti ve "Sıhr atık ve çevre hassasiyeti" konusunda etkileyici bir konuşma yaptı. Bunun üzerine, heyetin Amerikalı üyeleri

Türkiye'nin First Lady'sini özellikle Washington'a davet etmemizi istediler. Ben de bunu ilettim. Emine Hanım da katılmaktan memnuniyet duyacağını söyledi ama henüz program tam olarak

netleşmiş değil. O yüzden kesin olarak katılacak diyemiyoruz ama böyle bir davet var, kendisinin de katılma ihtimali gündemde.

İŞE DÖNÜŞ

Konferansın bu yılki teması "Back to Business: Maintaining Partnership in Difficult Times."

Türkçesi, "İşe dönüş: Zor Zamanlarda Ortaklığın Korunması." Tema, durumu ve tabii hedefi özetliyor aslında...

Türk-Amerikan ilişkileri 'zor zamanlar'dan geçiyor.

"Patriot-S-400 problemi" zamana zorlaştıran kritik başlıklardan sadece biri. İki ülke arasındaki

'ortaklığın korunması'na ihtiyaç olduğu da bir gerçek. Ve 'işe dönüş' vurgusu...

ATC toplantılarının ağırlıklı konuları, askeri ilişkiler ve savunma sanayi olmuştur hep.

Ancak bu yıl öncelik, ekonomi ve ticaret olacak. "İşe dönüş"ün anlamı bu.

Her sektöre ilişkin fırsatlar, sorunlar ve çözümlerinin tartışılacağı 9 panel var programda. Ayrıca iki ülke iş insanlarının bir araya geleceği ilki görüşmeler...

YÜKSEKÖĞRETİMİN ZİRVESİ İSTANBUL'DA BULUŞTU

POSTA
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 02.03.2019
Sayfa: 13
Tiraj: 558564
StxCm: 37

1/1

**YÜKSEKÖĞRETİMİN
ZİRVESİ İSTANBUL'DA
BULUŞTU**

Dr. Mustafa Aydın

Bu yıl 63 ülkeden 350'den fazla üniversite ve kurumun katılımıyla 4'üncüsü düzenlenen Avrasya Yükseköğretim Zirvesi'ne (EURIE) 3 binin üzerinde akademisyen katıldı. Etkinlik, Avrasya Üniversiteler Birliği'nin (EURAS) desteği ve **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun (DEİK)** katkılarıyla düzenlendi. Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun katıldığı programın sunuculuğunu Türkiye'nin ilk insansı robotu Mini Ada yaptı. Etkinlik boyunca düzenlenen 50'den fazla panel, seminer ve sempozyumda yapay zekâ teknolojilerinden STEM eğitime, yükseköğretimde kadının liderliğinden sığınmacıların yükseköğretim durumuna kadar pek çok konu ele alındı.

'Üniversitelere çok iş düşüyor'

Zirvede konuşan EURAS Başkanı Dr. Mustafa Aydın, günümüzde bağımsızlığı sağlam temellere oturtmak için tüm alanlarda yeterli teknolojilerin geliştirilmesi gerektiğini söyledi. Teknoloji tasarlayan, geliştiren, üreten ve ihraç eden ülkelerin ileri teknolojiye sahip olarak geleceği şekillendirdiğine değinen Aydın, "Üniversitelere büyük görev düşüyor. Üniversite sayısını ne kadar arttırsak da nicilikle beraber niteliği de, arttırmalıyız. Niteliği geliştirmek konusunda ise 'üniversite-sanayi iş birliği' her geçen gün daha da önem kazanıyor" dedi.

YÜKSEKÖĞRETİMİN ZİRVESİ İSTANBUL'DA BULUŞTU

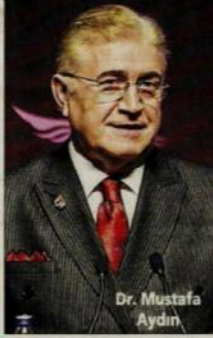
POSTA
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 01.03.2019
Sayfa: 13
Tiraj: 558564
StxCm: 38

1/1

**YÜKSEKÖĞRETİMİN
ZİRVESİ İSTANBUL'DA
BULUŞTU**

Dr. Mustafa Aydın

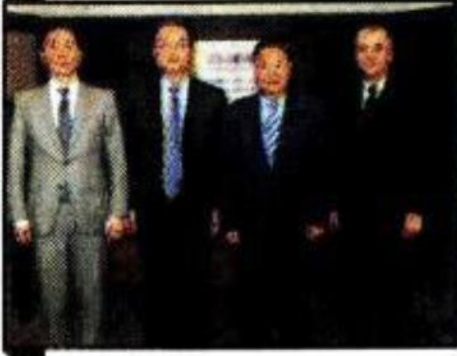
Bu yıl 63 ülkeden 350'den fazla üniversite ve kurumun katılımıyla 4'üncüsü düzenlenen Avrasya Yükseköğretim Zirvesi'ne (EURIE) 3 binin üzerinde akademisyen katıldı. Bugün sonu erecek olan etkinlik, Avrasya Üniversiteler Birliği'nin (EURAS) desteği ve **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun (DEİK)** katkılarıyla düzenlendi. Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun katıldığı programın sunuculuğunu Türkiye'nin ilk insansı robotu Mini Ada yaptı. Etkinlik boyunca düzenlenen 50'den fazla panel, seminer ve sempozyumda yapay zekâ teknolojilerinden STEM eğitime, yükseköğretimde kadının liderliğinden sığınmacıların yükseköğretim durumuna kadar pek çok konu ele alındı.

'Üniversitelere çok iş düşüyor'

Zirvede konuşan EURAS Başkanı Dr. Mustafa Aydın, günümüzde bağımsızlığı sağlam temellere oturtmak için tüm alanlarda yeterli teknolojilerin geliştirilmesi gerektiğini söyledi. Teknoloji tasarlayan, geliştiren, üreten ve ihraç eden ülkelerin ileri teknolojiye sahip olarak geleceği şekillendirdiğine değinen Aydın, "Üniversitelere büyük görev düşüyor. Üniversite sayısını ne kadar arttırsak da nicelikle beraber niteliği de arttırmalıyız. Niteliği geliştirmek konusunda ise 'üniversite sanayi iş birliği' her geçen gün daha da önem kazanıyor" dedi.

2021'e kadar Çin'den 6 milyar \$ yatırım

TÜRKİYE ile Çin arasındaki ticari ilişkilerin geleceği dün İstanbul'da masaya yatırıldı. Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng Li,

Türkiye'de şu ana kadar yapılan yatırım miktarının 20.8 milyar dolar olduğunu belirterek, 2021'e kadar ilave 6 milyar dolarlık yatırım hedefleri olduğunu belirtti. Kuşak Yol Projesi'nin önemine değinen Council for Promotion South-South Cooperation Başkanı Lyu Xinhua ise Türkiye'nin stratejik konumunun avantajına olduğunu söyledi.

DEİK/Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı Murat Kolbaşı ise Çin'in Avrupa ile yaklaşmasının Türkiye için bir avantaj olduğunu söyledi.

Yeni yol haritası

1 Nisan'dan itibaren Türkiye'nin önünde **seçimsiz 4,5 yıl** var. Zaman en kıymetli hazine. ABD'den Çin'e, İngiltere'den İtalya ya **belirsizliğin hakim olduğu** topraklar çoğalırken, Türkiye istikrarlı ve kararlı politikalar uygulayabileceği **değerli bir hazineye sahip olacak**. 3. Dünya Savaşı bekleyenlerin aksine dünyanın ticaretten teknolojiye, markalardan sermaye piyasalarına **her gün değişen silahlarla zaten bitmeyen bir savaş içinde** olduğuna inananlardanım. Bu anlamda bu kıymetli zaman diliminde cephaneyi güçlendirip **yatırımcının güvenli limanı olmak için elimize fırsat geçecek**.

A Para- A Haber ortak yayınında bir araya geldiğimiz **Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak**'tan öğrendik ki seçim sonrası Türkiye ekonomisini bir dakika durmadan geleceğe hazırlayacak yeni reformlar, stratejiler açıklanacak. Albayrak, "31 Mart yerel seçim sonucu ne olursa olsun, seçim sonrası önümüz çok açık. Atılacak adımlar hazır, önümüzdeki hafta bir kısmını paylaşacağız. **Nisan ayında birlikte yol haritasını açıklayacağız**" dedi. Seçimden sonra yabancı yatırımcılarla iletişim de artacak. Albayrak'ın IMF-Dünya Bankası, G20 toplantıları ve ABD ile 75 milyar dolarlık yeni ticaret hedefinin masaya yatıracağı **Türk Amerikan İş Konseyi** toplantısı nedeniyle **Washington ve New York**'a gitmesi bekleniyor. Bunların yanı sıra **Londra, Avrupa, Asya, Ortadoğu**'yu ziyaret edip yatırımcılarla buluşacak. Albayrak, "Bu iletişimi biz hiçbir zaman bırakmadık, bırakmayacağız. **Yakın markayı bırakmıyoruz**" dedi. Yatırımcılar belirsizlikten kaçır. Dünya soru işaretleriyle boğuşurken Türkiye'nin kararlı adımlarla yatırımcılar için **cazibe merkezi** olacağı bugünden görünüyor.

Türk gençler Almanya'yı terk ediyor

Geçtiğimiz günlerde Federal Almanya Meclis Başkan Yardımcısı İstanbul'daydı. Türk iş dünyasıyla da bir araya geldi. Şu cümle bence çok değerli: "Türkiye'den Almanya'ya gidenleri söylemiyorum. Üçüncü, dördüncü kuşak. Almanya'da doğmuş, Almanya'da tahsilini yapmış, çok iyi Almanca konuşan, bir kısmı Alman vatandaşı **genç Türkler, Türkiye'ye dönüyorlar. Bunu anlamakta güçlük çekiyoruz.**" Yani ilk kuşak orada her şeyi kabullendi ama iyi eğitim almış yeni kuşak kamuoyunda hala kendisine karşı ayrımcılık uygulanmasından dolayı rahatsızlık duyuyor ve Türkiye'ye dönüyor. Sermayesini yurtdışına kaçırmak için fırsat kollayanların arasında ne umut verici bir hikâye. Bu yetişmiş insan gücünün daha çok Türkiye'ye gelmesini sağlayacak politikaları artırmalıyız.

Twitter: @ozlemdoganer
ozlem.doganeri@ahaber.com.tr

SABAH
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 10.03.2019
Sayfa: 7
Tiraj: 871308
StxCm: 65

1/1

Ticari diplomasiyi çok iyi yaparız!

Bu haftayı kadınların rol modeli olan iş dünyasındaki isimlere ve yaptıkları başanlı çalışmalara ayırdım. Son olarak **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'ndaki (DEİK)** sayılarını **16'ya** ulaşan kadın başkanlarından o günlerde seyahatte olmayan **10'u** ile buluşmayı başardık.

DEİK yönetim ve denetim kurulu üyelerinin hali hazırda **7'si** kadın. **145 iş konseyi** içinde ise **16** kadın başkan bulunuyor. **1200'den fazla DEİK** üyesinin ise sadece yüzde **10'unu** kadınlar oluşturuyor.

Önce Suriye ardından Ürdün **İş Konseyi**'nin başkanlığını yürüten **Ruhsar Pekcan**'a atıfta bulunan **Avrupa İş Konseyleri ve Portekiz İş Konseyi** Başkanı **Berna Gözbaşı**, "Aramızdan kadın bakan çıkaran bir grubuz. Farkındalığı artırmak istiyoruz" diyor.

Ancak tabii başkan seçiminde kadınların öne çıkması kolay olmuyor. Buluştuğumuz kadın başkanlar, "**Kıran kırana çalıştık. Erkekler teşkilatçı, bilmediğimiz oydu. Her yeri kendi aralarında paylaşıyorlar. Sürekli arkamızı kollamamız gerekiyordur**" diye anlatıyor çekişmeli geçen seçim süreçlerini.

Lüksemburg **İş Konseyi** Başkanı **Pınar Eczacıbaşı**, Zambiya **İş Konseyi** Başkanı

Esra Cevahir, Togo **İş Konseyi** Başkanı **Berna Akyıldız**, Kosova **İş Konseyi** Başkanı **Merve Özer Yılmaz**, Belçika **İş Konseyi** Başkanı **Aysu Özlem Gökçe**, Bangladeş **İş Konseyi** Başkanı **Laura Gök**, Namibya **İş Konseyi**

Selale KADAK

Başkanı **Günnur Diker**, Mauritius **İş Konseyi** Başkanı **Merve Cevahir** ve Malavi **İş Konseyi** Başkanı **Müjde Ferahlı** ile buluşmayı başardığımız gün, gördük ki kimi ülkeler ile ticari ilişkiler çok eski olsa da çoğu Afrika ülkeleriyle ilişkiler yeni başlıyor ve bu ilişkileri de kadınlar yönetiyor. **Türk Hava**

Yolları'nın uçmaya başladığı ülkelerde işler nispeten daha kolay ama uçmadığı Afrika ülkeleri de var ve buna rağmen ticari ilişkileri geliştirmek için kadınlar canla başla çalışıyor. Ne güzel ki **DEİK**'in kadın başkanlarından öğreniyoruz ki özellikle Afrika'daki hem siyasi hem de ticari alandaki yöneticilerin ve liderlerin büyük bir kısmı da kadın ve kadınlar birlikte çok daha hızlı sonuca ulaşıyorlar.

Diyeceğim o ki kadınlar ihracatın artması, ithalatın dengelenmesi için en önde zor ülkelere zor şartlarda seyahat etmekten çekinmeyerek çalışıyor ve "**Ticari diplomasiyi biz kadınlar çok iyi yaparız**" diyor.

Bence hem **DEİK**'te hem de diğer örgütlerde kadınlara hak ettikleri yer verildiği takdirde Türkiye'yi kimse tutamayacak.

selale.kadak@sabah.com.tr

Çin yatırımlarını ikiye katlayacak

ÇİN Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng LI, "Ana amaçlarımızdan biri, Çin'den Türkiye'ye yapılan yatırım hacminin 2021 senesine gelindiğinde 6 milyar dolar seviyesine ulaşması" dedi. Deng

LI, DEİK/Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı Murat Kolbaşı ile, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından düzenlenen 'Tür-

kiye-Çin Ticaret ve Yatırım Semineri' kapsamında gazetecilerle bir araya geldi. Deng LI, Kuşak ve Yol Projesi'nin Çin ile Türkiye arasında birçok alanda iş birliğinin gelişmesine katkıda bulunduğunu söyledi. Son birkaç sene için Çin şirketlerinin Türkiye'deki altyapı sektörüne önemli yatırım yaptığını dile getiren Deng LI "Yatırım yapmak için ilgi gösterdiğimiz sektörler genişliyor" dedi.

STAR
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 27.03.2019
Sayfa: 1
Tiraj: 303858
StxCm: 177

2/2

İş dünyasında 31 Mart sonrası SEÇİMSİZ 4.5 YIL HEYECANI

İş dünyası temsilcileri, 31 Mart'taki yerel seçimlerin ardından başlayacak 4.5 yıllık seçimsiz sürecin Türkiye için önemli bir dönüşüm fırsatı olacağını söyledi. İş dünyasına göre Türkiye yeniden küresel büyümenin öncüsü olacak.

ÇOK STRATEJİK BİR DÖNEM OLACAK

● **Değer Ekonomik İktisat Kurulu (DEİK) Başkanı Nihat Çetinkaya:** Türkiye 31 Mart yerel seçimlerinin ardından siyasi istikrarla güçlü ekonomi alanındaki yapısal reformların da hızlanacağı son derece önemli bir dönüm süreci yaşayacak. Bu dönem, ekonomi yönetiminin ortaya koyduğu gelecek vizyonu ışığında ve Yeni Ekonomi Programı (YEP) çerçevesinde planlanan tüm ekonomik reformların adım adım hayata geçirilip stratejik önemi yüksek bir süreç olacaktır. Bu süreç, Türkiye ekonomisinin özellikle üretim odaklı bir yapıya dönüşmesi, stratejik alanlarda yüksek katma değer yaratması ve büyümesini ithalata bağımlı olmaktan kurtulması açısından büyük önem taşıyor. Ekonomi alanındaki reformların en önemli alanlarından biri de küresel, TL'nin değerini koruması adına çok önemli bir katkı yapacak. Zaman zaman döviz kurunda yaşanan dalgalanmalar karşısında oldukça güçlü durabilen ve uluslararası piyasalara dünya en ist seviyede güven veren bir konumda olacağımızı düşünüyoruz.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yürütme Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: Son yıllarda art arda yaşanan yoğun seçim takvimi Türkiye'de özellikle ekonomi için öncelikli olan bütünsel yapısal reformların geçmesinde önemli bir etken oldu. 31 Mart'taki seçimlerin ardından bizi uzun bir seçimsiz dönem bekliyor. Bu dönemin, içinde bulunduğumuz süreçte en önemli ganimetimiz olan ekonomik hayatımıza ilişkin reformlar için çok değerli bir fırsat dönemi olacağına inanıyoruz. Dolayısıyla kısa vadeli hiçbir siyasi hesaba takılmamayı umut ediyoruz. Çok değerli olan bu dönemin de ülke ekonomisinin temel sorunlarına kalıcı çözümler üretebilecek bir süreç olarak kullanılması gerektiğini, sanayiciler olarak bu ortamın uzun vadeli bir katkı sağlayacağını, üretim, teknoloji, eğitim odaklı, bütünsel, özellikle bir yapısal dönüşüm dönemi olarak değerlendirileceğini ümit ediyoruz. Yapılacak reformların katma değeri yüksek büyümeyi hedefleyecek bir dönemin başlangıcına oluşturma en büyük dileğimiz.

REFORMLAR İÇİN DEĞERLİ BİR FIRSAT

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekit Avdagic: 4.5 yıllık seçimsiz dönem Türkiye için önemli bir dönüşüm fırsatı olacak. Bu dönem fırsatını iyi kullanarak bir anlayışla kullanabilmek inşiyorum ki Türkiye yeniden küresel büyümenin öncüsü arasındaki yerini alacaktır. Türkiye ekonomisi, 4.5 yıllık seçimsiz dönemi hemen başında uygulayacağı yapısal reformlar ve katma değerli ihracat ataklığıyla en doğru yere istikrar çapısını alacaktır. 4.5 yıllık bu seçimsiz dönem, ülke içinde reform takviminin istikrarlı ve kesintisiz şekilde ilerleyeceği, ekonomiyi daha fazla yönlendireceği ve gelen forları çok daha rasyonel değerlendireceğimizi anlamına geliyor. Bu süreçte Türkiye'nin dünyadaki mal ticaretinden aldığı payı artırması, farklı sektörlerin, yeni markalar oluşturmaları gerekir. İthalata bağımlı ihracat yapısından sıyrılmalıyız. Cari açık sorunumuzun kalıcı olarak çözülmesi buna bağlı. Disiplinli yapılmada yükte hafif, pahalıda ağır bir dindene çıkartmalıyız.

Anadolu Asırları İşadamları Derneği (AİSD) Genel Başkanı Orhan Aydın: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş ve sonrasında uygulanan ekonomi politikaları istikrarı ve beraberinde getirdi. İş dünyası olarak bizim için de istikrar ve güven ortamı çok önemli. 31 Mart sonrası için de ekonomideki sorunların çözülmesi ve büyümenin sürdürülmesi için istikrarın devan etmesi önemli. Erdoğan'ın, faizin düşürülmesi, döviz kurundaki dalgalanmaların önlenmesi, enflasyonun yeniden tek hananelere çekilmesi, büyüme rakamlarının yükseltilmesi konularındaki disiplinli herkeşin mutlak. İş dünyası bu konulardan olarak bizler de aynı önceliklere sahibiz. Faizin düşürülmesi yeni yatırımları getirecek, beraberinde istiklale çare olacaktır. Ekonomide istikrar, beraberinde sorunların çözülmesini ve büyümeyi getirecektir. Kesintisiz ısrat konusunda ev odevlerimiz bellidir. Sımdı kamu-sayfa, özel sektörle el ele verip gereken reformları gerçekleştirerek büyüyen Türkiye'yi inşa etme dönemidir.

BÜYÜMEDE YİNE ÖNCÜ OLURUZ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yürütme Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: Son yıllarda art arda yaşanan yoğun seçim takvimi Türkiye'de özellikle ekonomi için öncelikli olan bütünsel yapısal reformların geçmesinde önemli bir etken oldu. 31 Mart'taki seçimlerin ardından bizi uzun bir seçimsiz dönem bekliyor. Bu dönemin, içinde bulunduğumuz süreçte en önemli ganimetimiz olan ekonomik hayatımıza ilişkin reformlar için çok değerli bir fırsat dönemi olacağına inanıyoruz. Dolayısıyla kısa vadeli hiçbir siyasi hesaba takılmamayı umut ediyoruz. Çok değerli olan bu dönemin de ülke ekonomisinin temel sorunlarına kalıcı çözümler üretebilecek bir süreç olarak kullanılması gerektiğini, sanayiciler olarak bu ortamın uzun vadeli bir katkı sağlayacağını, üretim, teknoloji, eğitim odaklı, bütünsel, özellikle bir yapısal dönüşüm dönemi olarak değerlendirileceğini ümit ediyoruz. Yapılacak reformların katma değeri yüksek büyümeyi hedefleyecek bir dönemin başlangıcına oluşturma en büyük dileğimiz.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekit Avdagic: 4.5 yıllık seçimsiz dönem Türkiye için önemli bir dönüşüm fırsatı olacak. Bu dönem fırsatını iyi kullanarak bir anlayışla kullanabilmek inşiyorum ki Türkiye yeniden küresel büyümenin öncüsü arasındaki yerini alacaktır. Türkiye ekonomisi, 4.5 yıllık seçimsiz dönemi hemen başında uygulayacağı yapısal reformlar ve katma değerli ihracat ataklığıyla en doğru yere istikrar çapısını alacaktır. 4.5 yıllık bu seçimsiz dönem, ülke içinde reform takviminin istikrarlı ve kesintisiz şekilde ilerleyeceği, ekonomiyi daha fazla yönlendireceği ve gelen forları çok daha rasyonel değerlendireceğimizi anlamına geliyor. Bu süreçte Türkiye'nin dünyadaki mal ticaretinden aldığı payı artırması, farklı sektörlerin, yeni markalar oluşturmaları gerekir. İthalata bağımlı ihracat yapısından sıyrılmalıyız. Cari açık sorunumuzun kalıcı olarak çözülmesi buna bağlı. Disiplinli yapılmada yükte hafif, pahalıda ağır bir dindene çıkartmalıyız.

İSTIKRAR VE GÜVEN BİZİM İÇİN ÖNEMLİ

Anadolu Asırları İşadamları Derneği (AİSD) Genel Başkanı Orhan Aydın: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş ve sonrasında uygulanan ekonomi politikaları istikrarı ve beraberinde getirdi. İş dünyası olarak bizim için de istikrar ve güven ortamı çok önemli. 31 Mart sonrası için de ekonomideki sorunların çözülmesi ve büyümenin sürdürülmesi için istikrarın devan etmesi önemli. Erdoğan'ın, faizin düşürülmesi, döviz kurundaki dalgalanmaların önlenmesi, enflasyonun yeniden tek hananelere çekilmesi, büyüme rakamlarının yükseltilmesi konularındaki disiplinli herkeşin mutlak. İş dünyası bu konulardan olarak bizler de aynı önceliklere sahibiz. Faizin düşürülmesi yeni yatırımları getirecek, beraberinde istiklale çare olacaktır. Ekonomide istikrar, beraberinde sorunların çözülmesini ve büyümeyi getirecektir. Kesintisiz ısrat konusunda ev odevlerimiz bellidir. Sımdı kamu-sayfa, özel sektörle el ele verip gereken reformları gerçekleştirerek büyüyen Türkiye'yi inşa etme dönemidir.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yürütme Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: Son yıllarda art arda yaşanan yoğun seçim takvimi Türkiye'de özellikle ekonomi için öncelikli olan bütünsel yapısal reformların geçmesinde önemli bir etken oldu. 31 Mart'taki seçimlerin ardından bizi uzun bir seçimsiz dönem bekliyor. Bu dönemin, içinde bulunduğumuz süreçte en önemli ganimetimiz olan ekonomik hayatımıza ilişkin reformlar için çok değerli bir fırsat dönemi olacağına inanıyoruz. Dolayısıyla kısa vadeli hiçbir siyasi hesaba takılmamayı umut ediyoruz. Çok değerli olan bu dönemin de ülke ekonomisinin temel sorunlarına kalıcı çözümler üretebilecek bir süreç olarak kullanılması gerektiğini, sanayiciler olarak bu ortamın uzun vadeli bir katkı sağlayacağını, üretim, teknoloji, eğitim odaklı, bütünsel, özellikle bir yapısal dönüşüm dönemi olarak değerlendirileceğini ümit ediyoruz. Yapılacak reformların katma değeri yüksek büyümeyi hedefleyecek bir dönemin başlangıcına oluşturma en büyük dileğimiz.

[illegible]

Marketlere yöresel ürün zorunluluğu

TİCARET Bakanı Ruhsar Pekcan, “Perakende yasasıyla ilgili çalışmalara devam ediyoruz. Yeni yasa taslağımızda yöresel ürün kullandırma ve belli rafları bunlara ayırmak için zorunluluk getiriyoruz.” dedi. Pekcan, Gala Yaşam Merkezi’nde düzenlenen ‘Balıkesir Esnaf Buluşması’nda yaptığı konuşmada, esnaf ve sanatkarların Türkiye’nin omurgasını oluşturduğunu ve Ahilik kültürü doğrultusunda hareket ettiklerini söyledi. Bakan Pekcan, Başkan Recep Tayyip Erdoğan’ın talimatıyla, dürüst ticaret yapmayanları, fırsatçılık yapanları denetlediklerini ve önlem aldıklarını ifade etti. Toplantıya, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı Bendevi Palandöken, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Başkanı **Nail Olpak** ile esnaf ve sanatkarlar katıldı.

ÇİN'İN TÜRKİYE HEDEFİ 6 MİLYAR \$

TÜRKİYE
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 29.03.2019
Sayfa: 7
Tiraj: 405540
StxCm: 45

1/1

Çin'in Türkiye hedefi 6 milyar \$

Çin ile Türkiye arasında ekonomik faaliyetler hızlı geliyor. 2018'in Çin'de Türkiye yılı olmasıyla tanıtım organizasyonları arttı, iki ülke arasındaki ticaret hacminde hedefler büyütüldü. Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng Li "Ana amaçlarımızdan biri, Çin'den Türkiye'ye yapılan yatırım hacminin 2021 senesine gelindiğinde 6 milyar dolar seviyeye ulaşması" dedi. Deng Li, **DEİK** tarafından düzenlenen 'Türkiye-Çin Ticaret ve Yatırım Semineri' kapsamında bir araya geldiği gazetecilere, son birkaç senede Çin şirketlerinin Türkiye'deki altyapı sektörüne önemli yatırım yaptığını söyledi ve "Çin'in şu an Türkiye'deki yatırım miktarı 2,8 milyar dolar. Türkiye'de bulunan Çinli personel sayısı 8 bin. Jiangsu eyaletimizden gelen bir şirket, çok yakın zamanda Türkiye'de tekstil fabrikası için yatırım yaptı. Görüşmeler sürüyor. Ana amaçlarımızdan biri, Çin'den Türkiye'ye yönelik yatırım hacminin 2021'e kadar 6 milyar dolara ulaşması" dedi. **DEİK** Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı Murat Kolbaşı da "İki ülke arasında 23 milyar dolar ticaret hacmi var ama 17 milyar dolarlık açığımız mevcut. Türk firmaları daha fazla ihracat yapmalı. 400 bin olan turist sayısını da 2021'de 1 milyon 200 bine çıkarabiliriz" dedi.

25 MİLYAR LİRALIK PAKET AÇILDI

KOBİ'lere ikinci 'CAN SUYU'

Yeni destek paketine 17 banka iştirak etti. Şirket başına 1,5 milyon liraya kadar kredi kullanılacak. Kredinin vadesi 36 ay olacak...

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, KOBİ'lere yönelik 25 milyar liralık yeni paketin devreye girdiğini açıkladı. Twitter üzerinden açıklama yapan Albayrak, geçtiğimiz hafta verdikleri müjdeye ilişkin uygulamanın başladığını belirtti. Albayrak "Geçtiğimiz hafta müjdeyi vermiştik. Bugünden itibaren KOBİ'lerimiz için Kobi Değer Kredisi 2'yi devreye alıyoruz. Hazine garantili, toplamda 25 milyar TL'lik yeni paketimiz tüm KOBİ'lerimize hayırlı uğurlu olsun. Destek olan 17 bankaya da teşekkür ediyoruz" açıklamasını yaptı.

AZAMI 1,5 MİLYON TL KREDİ

Yeni paketten 125 milyon liraya kadar cirosu olan KOBİ'ler yararlanacak. KOBİ'lere bu kapsamda azami 1,5 milyon TL kredi sağlanacak. KOBİ'lere 6 ay anapara ödemesiz toplam 36 ay vadeli ve aylık yüzde 1,54 faizle kredi sağlanacak. Yeni kredi paketi, hafta başından itibaren kullanımda olacak. Ciro ve faaliyet alanına göre değişmek üzere azami 1,5 milyon TL'ye kadar kredi kullanılabilir. Kredilere Hazine destekli Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaleti sağlanacak. Vade 6 ayı anapara ödemesiz olmak üzere toplam 36 ay olacak. Faiz ise aylık yüzde 1,54, yıllık yüzde 18,48 olarak uygulanacak. Krediden cirosu 125 milyon liraya kadar olan KOBİ niteliğindeki işletmeler yararlanacak.

Sıkıntıları azaltan bir paket geldi

Çağ Ekonomik İşbirlikleri Kurulu Başkanı **Naif Çiçek**, paketin, geçen yılın ikinci yarısında döviz ve faizdeki yükselişle finansmana ulaşamayan şirketlere can suyu olacağını ifade etti. Kararla KOBİ'lerin daha fazla üretmesine, büyümeye devam etmesine katkı sağlanacağını ifade etti.

Paketle moral gelecek, üretimi canlandıracak

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yürütme Kurulu Başkanı **Edal Bahçivan** "Hazine ve Maliye Bakanlığının açıkladığı destek paketi, reel sektöre çok önemli bir motivasyon ve güven sağlayacaktır. Bu değerli katkıya, sanayi sektörümüz de üretimin canlanmasını teşvikleyici olarak değerlendireceğiz" diye konuştu.

İlk etapta 80 bin KOBİ kullanmıştı

■ Türkiye Bankalar Birliği (TBB) açıklamasına göre yılı başında açılan ilk destek paketindeki 25 milyar liralık krediden, 80 bin 269 KOBİ yararlanmıştı. İlk pakete 14 banka aracılık ederken, hafta başında kullanıma açılacak krediye 17 banka iştirak edecek. Bu bankalar, Ziraat, İş Bankası, Garanti, Akbank, Yapı Kredi, Halkbank, Vakıfbank, QNB Finansbank, Denizbank, TEB, Kuveyt Türk, ING, Türkiye Finans, Albaraka, Şekerbank, Ziraat Katılım ve Vakıf Katılım olarak sıralandı.

KAAN POZİTİF BÜYÜME İÇİN ÇOK İYİ BİR KATKI OLDU

■ Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı **Abdurrahman Kaan**: KOBİ'lerin ekonomideki payı arttıkça gelir dağılımı da daha adil olacak, milli ekonomimiz daha sağlam yapı üzerinde yükseliyor. Kredide sektörün sınırlanması olmaması, büyümeye için çok önemli.

AYDIN MEYVELERİNİ HEP BİRLİKTE ALACAĞIZ

■ Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı **Orhan Aydın**, paketi dengeleme sürecinin rayında gitmesi açısından olumlu bulduklarını söyledi. Aydın "İkinci paketin meyvelerini önümüzdeki günlerde hep birlikte göreceğiz" dedi.

AVDAGİÇ TEŞVİKTE FIRSATLAR EN ÜST SEVİYEYE ÇIKTI

■ İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Şekib Avdagiç**, "Finansmanda ve teşvikte fırsatlar en üst düzeye çıktı. KOBİ'ler bunu kullanarak üretim hızını yükseltecektir. Tüm bu adımların olumlu yansımaları önümüzdeki dönemde net şekilde hissedileceği" diye konuştu.

İŞ DÜNYASI ATILAN ADIMLARDAN MEMNUN

MERKEZ'E TAM DESTEK

Merkez Bankasının faiz, cari açık, enflasyon konusunda attığı adımlara tam destek veren iş dünyası temsilcileri, iç piyasayı olumsuz etkileyecek adımlardan da uzak durulması gerektiğini söyledi.

İş dünyası örgütlerinin temsilcileri, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi, cari dengenin sağlanması ve buna bağlı olarak faiz oranlarının normalleşmesinin, kendileri için de öncelikli konular arasında olduğunu belirterek, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) bu yöndeki adımlarına destek verdi. **Diğer Ekonomik Başlıklar Kurulu** (DERK) Başkanı **Nail Olpak**, Türkiye'nin geçen yıl ekonomide yaşanan dalgalanmalara rağmen güçlü bir irade ile çok önemli kazanımları olan yeni bir mali disiplin ve dengeleme sürecine girdiğini söyledi. Bu vesileyle iktisadi açıdan da son derece tutarlı adımların atılmasından dolayı büyük bir memnuniyet duyduklarını ifade eden Olpak, şu değerlendirmelerde bulundu: Finansal piyasalarda yaşanan oynaklıklara rağmen ekonomi yönetiminin ortaya koyduğu akılcı yaklaşım ve Merkez Bankasının yerinde müdahaleleriyle finansal istikrarı korumayı başardık. Türkiye ekonomisinin, güçlü duruşu ve akılcı para politikaları neticesinde bugün Türk lirasının değerini koruyarak kısa vadede ortaya koyduğu pozitif tabloyu orta vadede sürdürülebilirliğine inanıyoruz.

SANAYİCİ, YERLİ ÜRÜNLERE YÖNELDİ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Ardagç de TCMB'nin ana görevinin fiyat istikrarını sağlamak, enflasyonu belirli oranda tutmak olduğunu vurgulayarak "Enflasyonla mücadele hepimizin ana gündemi. Ancak bunu yaparken, piyasadaki dinamikleri yavaşlatmamak gerek. İç talebi kısacak, kredi kanallarını daraltacak politikalar ekonominin nabızını olumsuz etkiler" dedi. Ardagç, kırtla geçmiş yıllara göre gəlınen rekabetçi seviye ile birlikte ana mamul ve ürünlere yeniden yerli üretimin tercih edilmeye başladığını, bunun kalıcı hâle gelmesi gerektiğini kaydetti.

YERİNDE KARARLAR VERDİ

Anadoklu Aslanları İş Adamları Demeđi (A5-KON) Genel Başkanı Orhan Aydın ise reel sektörü desteklemeye yönelik atılan adımlara dikkat çekerek "TL mevduatına yönelik vergiler, döviz mevduatına uygulanan stopaj, konut, otomotiv, beyaz eşya, mobilyada ÖTV ve KDV indirimleri, tapu harçlarındaki indirimler, KOBİ'lere yönelik 70 milyar TL'lik finansman, esnaf desteği gibi birçok karara imza atıldı ve hayata geçirildi. Bu süreçte Merkez Bankasının iktisadi faaliyet çerçevesinde dengeleme sürecine katkı vermesi, sıkı para durumunu devran ettirerek rezervlerini güçlü tutması adına adımlar atması, için seyriz noktasında yerinde kararlar olarak görüyoruz. Alınan tedbirlerin nisan ve mayıs ayı tabloları sonrasında masaya yatırılabilirceği kanaati içerisindeyiz" dedi.

Nail Olpak

Şekib Ardagç

Orhan Aydın

SEÇİMDEN SONRA KESİNTİSİZ REFORM

TÜRKİYE
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 27.03.2019
Sayfa: 5
Tiraj: 386256
StxCm: 112

1/1

Seçimden sonra kesintisiz reform

İş dünyasının temsildarları, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor.

Patronlar "Yükte hafif pabada ağır ürünleri öne çıkarmayız. Kaynakları daha rasyonel standartta değerlendirmeliyiz. Ticaretten aldığımız pay artmalı. İhtisat başlamıştı bitmeli" dedi.

HEDEF DAHA ÇOK ÜRETİM VE İHRACAT

Soklara dayanıklı yapıya kavuşalım

İşçi Hareketleri Başkanı
Yılmaz Büyüktanrıkçı

İşçi hareketlerinin temel amacı, işçilerin haklarını korumak ve onların yaşam koşullarını iyileştirmek. İşçilerin haklarını korumak, sadece maaş ve emeklilikle sınırlı değildir. İşçilerin haklarını korumak, aynı zamanda onların yaşam koşullarını iyileştirmek, onların eğitim, sağlık ve sosyal haklarını korumak da önemlidir. İşçilerin haklarını korumak, aynı zamanda onların yaşam koşullarını iyileştirmek, onların eğitim, sağlık ve sosyal haklarını korumak da önemlidir.

Ödük noktasında sanayi bulunmalı

İstanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
İsmail Akın

İstanbul Sanayi Odası, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor. İsmail Akın, "İstanbul Sanayi Odası, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor."

2002 anlayışıyla hızla kalkınırız

İstanbul Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
İsmail Akın

İstanbul Ticaret Odası, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor. İsmail Akın, "İstanbul Ticaret Odası, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor."

Dersimiz dolar, faiz, enflasyon

Anadolu Aile Bankası
Genel Müdürü
Ömer Ayar

Anadolu Aile Bankası, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor. Ömer Ayar, "Anadolu Aile Bankası, 31 Mart'taki mahallî seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimde alıncaya reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını vurguluyor."

2018'de %2,6 büyüdük

“Türkiye ekonomisi, 2018'in tamamında yüzde 2,6 büyüdü. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "2019'a ait güncel veriler, ekonominin hızlı bir toparlanma eğilimine girdiğine, büyümedeki yavaşlamanın gecici bir durumu yansıttığına ve ılımlı toparlanma eğiliminin başladığına işaret etmektedir" dedi. Ekonomistler de, 2019'un geneli itibarıyla ekonomik büyümenin pozitif tarafta kalacağını belirtiyor.

■ EKONOMİ SERVİSİ - İSTANBUL

Türkiye ekonomisi geçen yıl yüzde 2,6 büyüdü. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), geçen yıl ilkin onerim yöntemiyle hesaplanan gayrisafi yurt içi hasıla (GSYİH) sonuçlarını açıkladı. Buna göre, Türkiye ekonomisi 2018'de yüzde 2,6 büyürken, geçen yılın son çeyreğinde beklentiler doğrultusunda yüzde 1 daraldı. Özetim yöntemiyle cari fiyatlarla GSYİH, 2018'de bir önceki yıla göre yüzde 25,1 artarak 3 trilyon 700 milyar 980 milyon lira olarak gerçekleşti. Geçen yılın son çeyreğindeki söz konusu ekim büyümesinde iç talepteki zayıflama, yabancılar ve stoklardaki değişim ana etkilerden oluştuğu ifade eden ekonomistler, 2019'un geneli itibarıyla ekonomik büyümenin pozitif tarafta kalacağını, ancak bütçe muhtı ve para politikası ile desteklenmesi gerektiğini vurguladı.

KİŞİ BAŞI GELİR 9 BİN 632 DOLAR

GSYİH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde, 2018 yılında ticaretin hacim odaklı olarak tarım sektörünün katma değeri yüzde 1,3, sanayi sektörünün yüzde 1,3 artarken, inşaat sektörünün yüzde 1,8 azaldı. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri de 5,5 arttı kaydedildi. Yine kişi başına GSYİH değeri, 2018'de cari fiyatlarla 45 bin 463 lira (9 bin 632 dolar) olarak hesaplandı. Bu değer, 2017'de 38 bin 660 lira (7 bin 597 dolar) olarak belirlenmişti.

EN KOTUSU GERİDE KALDI

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, büyüme rakamlarına ilişkin, "İktisadi faaliyetle en kötü geride kaldı. Büyümede en kötü beklentiler gerçekleşmediği" ifadelerini kullandı. Geçen yılın son çeyreğine ilişkin yüzde ekot 1'lik büyümenin piyasaya beklentileri doğrultusunda gerçekleştiğini belirtti.

2019 YILINDAN UMUTLUYUZ

“Bu Ekonomik İstikrar Kurulu Başkanı İbrahim Kalın, Türkiye'nin sıkıntılarla rağmen büyümeye devam ettiğini, 2019'dan umutlu olduklarını kaydetti. Otok, sundan kaydetti. "Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde, Ekonomi Vizesi'ni, rest sektör ve finans sektörünün en basından herli konularını içinde almaya alan tedbirler ve atılan adımlarla cari açık ve enflasyonda başlayan dinin bu süreçte iyi bir şekilde hana çektiğini gösteriyor ve 2019'da cumhurbaşkanı toparlanmaya hazır ediyce."

Albayrak, "İç ve dış dengelenmeyi bir arada sağladığımız bu dönemde, cari açık ve enflasyonda düşüş bulundu. İktisadi faaliyetle en kötü geride kaldı. Büyümede en kötü beklentiler gerçekleşmediği" değerlendirmesinde bulundu. İbrahim Albayrak, tarihin en ciddi spekülatif saldırısı yarınla küresel alanda büyümenin yavaşlama eğilimine girilmesine rağmen 2018 ve 2019 yıllarındaki beceri bir durumun gerçekleşmediğini belirtti.

YEP BEKLENTİSİYLE UMUTLU

Geçen yılın son çeyreğinde gerçekleşen daralma "net dış talebin büyümeye 0,7 yüzde puanı pozitif katkı sağlarsanız" dengelenme sürecinin hızlandığı şekilde devam ettiğini önemli bir ivme aldığına vurgulayan İbrahim Albayrak, şunları kaydetti: "Son dönemde finansal piyasalarda yaşanan olumsuz gelişmeler, enflasyondaki düşüş trendi, öncü göstergelerdeki iyileşmeler, finansmanla erişimde atılan adımlar ve nihayet serbestliği sayesinde, 2019 yılında büyümenin Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) öngörüldüğü şekilde seyretmeye devam etmektedir. 2019'a ait güncel veriler, ekonominin hızlı bir toparlanma eğilimine girdiğine, büyümedeki yavaşlamanın gecici bir durumu yansıttığına ve ılımlı toparlanma eğiliminin başladığına işaret etmektedir. Artan ihracat ve turizm gelirleri büyümeyle birlikte ana kalemleri oluşturan. Ekonomi politikalarında güçlü bir koordinasyonu önemli yapıyoruz. Nispetim ilköğren yepyeni tarafta atacağımız adımlarla süreci daha da güçlendiriyoruz. YEP kapsamında cari açık azaltacak, katma değeri üretimi arttıracak, milletimizin refahını yükseltecek politikalarımız kararlılıkla uygulanmaya devam edecektir."

KÜRESEL BÜYÜMEDE 6'NCI ÜLKEYİZ

ANKARA SERAİYE ODASI
Başkanı Nurettin Özdele, "Küresel piyasaların daralma eğilimine alındığında Türkiye ekonomisinin yıla başta yüzde 2,6 büyüme performansı ve 4. çeyrekteki daralmaya rağmen dünyanın en fazla büyüyen 6. ekonomisi olmasına büyük önemle" diye konuştu. Özdele, ihracat tepkilerinin devam etmesi ve yeni pazarlara yönelik politikalar üretilesi gerektiğini de vurguladı.

DENGELENME SURUYOR

ANKARA TİCARET ODASI
Başkanı Günel Saran, 2018 yılını ilkin büyüme verileriyle ilgili, "Türkiye küresel alanda meydana gelen gelişmeler karşısında kendi ortamı belirleyen güçlü bir ülkedir. Her ne kadar ekonomik büyümede" ilerlemesi kullandı. Saran, şöyle devam etti: "Spekülatif saldırılarla küresel ekonomideki yavaşlama eğilimi kısa sürede atılacak. Bu süreçler kısa sürede dengelenmeye dönme- sinde tedbirlerin payı çok büyüktür."

MORAL VERİCİ BİR ORAN

İSTANBUL TİCARET ODASI
Başkanı Şekit Adigüç, "Kur çakılması ve yüksek faiz oranları ile harp kargaşası karşısında 2018 yılını her yöre rağmen yüzde 2,6'ya büyüme ile kapattık. Bu moral verici bir orandır" dedi. 2018 yıl büyümesine ilişkin açıklamalarında Adigüç, şunları kaydetti: "İlimizde ekonomide bulunan kuruluşların hükümetimize alınan tedbirler ve iç dış yapının hemfikir duruşu sayesinde küresel dengelenme sürecine pozitif katkı sağlanıyor."

KALKINMA HIZLANACAK

İSTANBUL SERAİYE ODASI
Başkanı Abdurrahman Kaya, güçlü ve pozitif yinelenen açık bir şekilde tatil edilmesi durumunda Türkiye'nin çok daha güçlü bir şekilde yeniden kalkınacağı bir süreçten geçtiğini kaydetti. Kaya, "Bu süreçte ülkemizin, geçmiş tecrübelerimiz yarınla, yeni yörne- tim sisteminin durumu yapısı sayesinde, hızlı bir kalkınma sürecine gireceğine olan inancımız tamdır" ifadelerini kullandı.

SEÇİM SONRASI GÜÇLÜ FIRSAT

İSTANBUL SERAİYE ODASI
Başkanı İbrahim Kalın, "21 Mart seçimleri- den sonra uzun sürecek seyahatler bir dönemin verimli fırsatı ve değerlendirilecek ekonomik odaklı bir gündemle 2019 yılını ilkin büyüme verileriyle pozitif bir büyüme dönemi- ne girecektir" dedi. Kalın, son istihdam verileri ve hükümetin gelen yeni yapısal reform haberleri ile yeniden sanayi odaklı büyümenin başlayacağını da vurguladı.

BANGLADEŞ TE YATIRIM FIRSATI

YENİ ŞAFAK
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 04.03.2019
Sayfa: 4
Tiraj: 332922
StxCm: 30

1/1

Bangladeş'te yatırım fırsatı

Diş Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-Bangladeş İş Konseyi Başkanı Laura Gök, 170 milyon nüfusa sahip Bangladeş'in, Türk yatırımcılara sunduğu fırsatları belirterek, "Burası Türklerin hakim olmadığı bir pazar, her konuda fırsat yaratılabilir" dedi. Ticaret Bakanlığının hem iş dünyasına hem de iş kadınlarına ciddi destekler sunduğunu ifade eden Gök, Türkiye'nin yabancı ülkelerde bulunan ticaret ataşelerinin de Türk iş insanlarının önünü açtığını söyledi.

CUMHURBAŞKANIMIZIN ÇABASI

Laura Gök, "Türkiye'de kadınların iş dünyasında önünü açan ve onları belirgin hale getiren en önemli sebeplerden biri Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çabalarıdır" dedi. İş kadınları için tavsiyelerde bulunan Gök, önceliğin proje olduğunu vurguladı. Bangladeş'e "Resas Chemie" markası altında endüstriyel tekstil kimyasalları satan Gök, 25 kişilik ekibiyle 6 bin metrekare alanda üretim yapıyor.

İŞ DÜNYASI REFORM BEKLİYOR

YENİ ŞAFAK

GÜNLÜK

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 27.03.2019

Sayfa: 4

Tiraj: 332922

StxCm: 119

1/1

İş dünyası reform bekliyor

İş dünyası, seçimden sonra reformlara odaklanılmasını bekliyor. Türk iş dünyası temsilcileri, 31 Mart'tan sonraki seçimsiz 4,5 yılın YEP çerçevesinde planlanan tüm ekonomik reformların adım adım hayata geçeceği ve stratejik önemi yüksek bir dönem olacağı görüşünde.

İş dünyası temsilcileri, 31 Mart'taki yerel seçimlerin ardından başlayacak 4,5 yıllık seçimsiz sürecin reformların hayata geçirilmesi için çok önemli bir dönem olacağını, söz konusu reformlar sayesinde Türk ekonomisinin büyüme ivmesini sürdüreceğini ve krizden kurtulmaya yardımcı olacağını belirtiyor.

Tek Ekonomik Dönüşüm Kurulu (TEDK) Başkanı **Nail Özlü**, Türkiye'nin, 31 Mart yerel seçimlerinin ardından siyasi istikrar gücüyle ekonomi alanındaki yapısal reformların da hızlanacağı son derece önemli bir dönüştürücü süreci yaşayacağını, bu dönemin, ekonomi

yönetiminin ortaya koyduğu gelecek vizyonu ışığında ve Yeni Ekonomi Programı (YEP) çerçevesinde planlanan tüm ekonomik reformların adım adım hayata geçeceği stratejik önemi yüksek bir süreç olacağını vurguladı.

UZUN VADELİ GÜVEN DÖNEMİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da 31 Mart'taki seçimlerin ardından kendilerini uzun bir seçimsiz dönemin beklediğini ifade etti. Bahçivan, çok değerli olan bu dönemin de ülke ekonomisinin temel sorunlarına kalıcı çözümler üretilerek bir süreç olarak kullanılması gerektiğini, sanayiciler olarak bu ortamın kendilerine uzun vadeli bir katkı sağlayacağını, üretim, teknoloji, eğitim odaklı, bütüncül, özellikle bir yapısal dönüşüm dönemi olarak değerlendirileceğini ümit ettiklerini söyledi.

YERLİ ÜRETİCİYE DESTEK MESAJI

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Sekib Avdagic** ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın reformist bir inisiyative ortaya koymasının, iş dünyasının ümidi ve beklentisinin realize olması demek olduğunu söyledi. Yapısal reformların, yerli ve milli üretim ile yerli teknoloji ve bulgular hızlandırarak, sanayiye güçlendirecek, ihracatı artıracak nitelikte olması gerektiğini vurgulayan Avdagic, hükümetin yapısal reformları yaparken, iş dünyasına, yerli üretime karşı pozitif ayrımcılık yapması, onu himaye ederek geliştirmesi gerektiğini kaydetti.

SÖZLERİN TUTULMASI ÖNEMLİ

Anadolu Askerleri İhtidamı

Derneği (ASKON)

Genel Başkanı **Orhan Aydın**, 31 Mart sonrası için de ekonomideki sorunların çözülmesi ve büyümenin sürdürülmesi için istikrarın devamlı olmasının önemine işaret ederek, Erdoğan'ın 31 Mart sonrası ilişkin sözlerini çok önemzediklerini söyledi. Aydın, hükümetin kesintisiz icraat dönemindeki savunma sanayi, yerli otomobil, Kanal İstanbul ve şehir hastaneleri gibi projelerinin, sektörlere canlanma getireceği, bunların yanı sıra yerli üretimi ve ihracatı artıracak politikalara ağırlık verileceğini anladığını söyledi.

Yatırımlarımızı ikiye katlarız

“Çin’in Türkiye’deki yatırım miktarının şu anda 2,8 milyar dolar olduğunu belirten Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng Li, bunu iki katına çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. Yatırım yapmak için ilgi gösterdikleri sektörlerin genişlediğine dikkat çeken Deng Li, **“Ana amaçlarımızdan biri, Çin’den Türkiye’ye yapılan yatırım hacminin 2021’e gelindiğinde 6 milyar dolar seviyesine ulaşması”** dedi.

■ EKONOMİ SERVİSİ - İSTANBUL

Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Deng Li, Çin’den Türkiye’ye yapılan yatırım hacminin 2021 yılına kadar iki katına çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. **DEİK Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** tarafından dün İstanbul’da düzenlenen “Türkiye-Çin Ticaret ve Yatırım Semineri” kapsamında gazetecilerle bir araya gelen Deng Li, Kuşak ve Yol Projesi’nin Çin ile Türkiye arasında birçok alanda iş birliğinin gelişmesine katkıda bulunduğunu söyledi.

İLGİ DUYDUĞUMUZ SEKTÖRLER GELİŞİYOR

Son birkaç sene için Çin şirketlerinin Türkiye’deki altyapı sektörüne önemli yatırım yaptığını dile getiren Deng Li şunları kaydetti: “Çin’in şu an Türkiye’deki yatırım miktarı 2,8 milyar dolar. Türkiye’de bulunan Çinli personel sayısı 8 bin” dedi. Yatırım yapmak için ilgi gösterdikleri sektörlerin genişlediğine dikkat çeken Deng Li, “Mesela Jiangsu eyaletimizden gelen bir şirket, çok yakın zamanda Türkiye’de tekstil fabrikası için yatırım yaptı. Çin ile Türkiye arasında finans, enerji ve diğer konularda görüş alışverişi sürüyor. Kısa zamanda iki ülke arasındaki ticari ilişki daha hızlı gelişecek. Ana amaçlarımızdan biri, Çin’den Türkiye’ye yönelik yatırım hacminin

2021 senesine gelindiğinde 6 milyar dolar seviyesine ulaşması” dedi.

BEKLENTİM ÇİNDEN 1,2 MİLYON TURİST

DEİK/Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanı Murat Kolbaşı, toplantının Türkiye için önemine işaret ederek, iki ülke arasındaki toplam ticaret hacminin 2018 sonunda 23 milyar dolar seviyesinde bulunduğunu kaydetti. Kolbaşı, “Bunun 20 milyar doları ithalat, 3 milyar doları ihracat, 17 milyar dolarlık bir açığımız var, bunun giderilmesi için Türk firmaların oraya daha fazla ihracat

yapması gerekiyor” dedi. Türkiye’nin Çin’e yaptığı ihracatı 2021’e kadar 3 milyar dolar’dan 6 milyar dolara çıkarma hedefi olduğunu da belirten Kolbaşı, “Turizmde ise 800 bin hedefleri var, şu an 400 bin, onu da ikiye katlama hedefleri mevcut ama ben 1 milyon 200 bin diyorum. Çünkü turizmin gelişimini daha kolay buluyorum. 2021’de beklentim, turist sayısının 1 milyon 200 bine gelmesi.”

Vize konusunda yapılan çalışmalar olduğunu dile getiren Kolbaşı, istenen seviyede olmamasına rağmen, çoğu ülkeye göre önemli iyileştirmeler yapıldığını aktardı.

İLİŞKİLERİ DAHA DA İLERİYE TAŞIRIZ

Güney-Güney İş Birlikleri Geliştirme Komitesi Başkanı Lyu Xinhua, toplantı kapsamında iki ülke iş insanlarının ticaret yapmak için ikili toplantıları gerçekleştirmeye devam ettiklerini aktardı. Seminer kapsamında, Çinli şirketlerin İstanbul’a geldiğini anımsatan Lyu Xinhua, şu bilgileri verdi: “Şu an bu toplantı kapsamında Türkiye’de 28 Çinli şirket bulunuyor, içinde 40 tane de Çinli girişimci var. Amacımız İstanbul’a gelip iki ülke arasındaki ticari ilişkiyi daha iyi seviyeye taşımak, ticari ilişkileri geliştirmeye odaklandık. Kuşak ve Yol Projesi ortaya çıktıktan sonra, Türkiye dahil bu alandaki iş birliklerimiz somut meyveler ortaya çıkardı. Mesela Türkiye için hızlı tren projesini birlikte ortaya çıkardık, meyvelerini de gördük, bu konuya devam etmemiz lazım. Getirdiğimiz heyet çok sayıda sektörü, kapsamlı şekilde kapsıyor.”